

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Ι΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

Συνεδρίαση 1^{ης} Δεκεμβρίου 2011

Ωρα έναρξης: 4.10 μ.μ.

Αρ. 13

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γ. ΟΜΗΡΟΥ)

Καλό απόγευμα.

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ το γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Α. ΠΙΤΣΙΛΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα προ ημερησίας διατάξεως να αναφερθώ σε ένα θλιβερό γεγονός, το θάνατο του πρώην βουλευτή Φοίβου Κληρίδη.

Ο Φοίβος Κληρίδης γεννήθηκε στον Αγρό Πιτσιλιάς το Μάιο του 1925 και υπήρξε σημαντική πολιτική, πνευματική και επιστημονική προσωπικότητα του τόπου μας.

Εξελέγη βουλευτής Λευκωσίας με το ΑΚΕΛ-Αριστερά το 1985, κόσμησε τα έδρανα της Βουλής και υπήρξε μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών. Διετέλεσε επίσης Υπουργός Δικαιοσύνης κατά την περίοδο 1982-1985 και κατά τη διάρκεια της υπουργικής του θητείας εργάστηκε σκληρά για την εμπέδωση της ισότητας των φύλων και την κατάργηση των διακρίσεων.

Παράλληλα, ως δικηγόρος και έγκριτος νομικός, ανέπτυξε πλούσια δράση. Υπήρξε συγγραφέας άρθρων και μελετών σε πτυχές του κυπριακού δικαίου και διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση της κυπριακής νομολογίας μέσα από τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου της χώρας. Πρωτοστάτησε ακόμη στην ίδρυση του θεσμού του Επιτρόπου Διοικήσεως.

Αξίζει να αναφέρουμε επίσης πως ο Φοίβος Κληρίδης υπηρέτησε στο Κυπριακό Σύνταγμα κατά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στην Ελλάδα.

Εκφράζοντας τα ειλικρινή συλλυπητήριά μας προς την οικογένειά του και διερμηνεύοντας τα αισθήματα όλων, σας καλώ να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη του.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία του η μνήμη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τα Ηνωμένα Έθνη ανακήρυξαν την 25^η Νοεμβρίου Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, ημέρα που σηματοδοτεί την ταυτόχρονη έναρξη της παγκόσμιας εκστρατείας υπό τον τίτλο «16 Ημέρες Ακτιβισμού Εναντίον της Φυλετικής Βίας». Η εκστρατεία ολοκληρώνεται τη 10^η Δεκεμβρίου, ημέρα κατά την οποία υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Η διασύνδεση αυτή λειτουργεί ως υπενθύμιση ότι η βία κατά των γυναικών αποτελεί μια από τις

πιο διαδεδομένες μορφές παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλες τις χώρες, ένα απαράδεκτο φαινόμενο για τις κοινωνίες του 21^{ου} αιώνα.

Η παγκόσμια αυτή εκστρατεία σκοπό έχει αφενός να αναδείξει τις διακρίσεις και ανισότητες που υφίστανται οι γυναίκες στην πολιτική, δημόσια και οικονομική ζωή και αφετέρου να καλέσει όλους τους αρμόδιους φορείς να εργαστούν συλλογικά, τοποθετώντας το θέμα της ισότητας των φύλων ανάμεσα στις εθνικές και διεθνείς προτεραιότητές τους, λειτουργώντας παρεμβατικά μέσα από δυναμικές και αποτελεσματικές δράσεις και πρωτοβουλίες.

Τα Ηνωμένα Έθνη, αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση καλούν τις χώρες μέλη τους και τα εθνικά κοινοβούλια μέσα από παγκόσμιες διακηρύξεις και διεθνείς συμβάσεις να εντατικοποιήσουν τις προσπάθειές τους για ίση συμμετοχή ανδρών και γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, υποδεικνύοντας σε κάθε περίπτωση ότι η εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών αποτελεί θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δημοκρατίας και κοινωνικής δικαιοσύνης.

Μέτρα για εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών προωθούνται και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τόσο μέσω του νομοθετικού έργου όσο και μέσω του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Επιπρόσθετα, η Βουλή παρακολουθεί και συμμετέχει στις εξελίξεις που παρουσιάζει το θέμα στους διάφορους διεθνείς κοινοβουλευτικούς οργανισμούς που αναπτύσσουν έντονη σχετική δράση, ιδιαίτερα δε στη Διακοινοβουλευτική Ένωση και την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης και διοργανώνει κατά καιρούς εκδηλώσεις για το θέμα αυτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχουμε καθήκον να εργαστούμε συλλογικά, για να δημιουργήσουμε μια κοινωνία ίσων ευκαιριών, μια κοινωνία χωρίς διακρίσεις, στερεότυπα και προκαταλήψεις, μια κοινωνία δίχως βία κατά των γυναικών και βεβαίως κατά οποιουδήποτε ανθρώπου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Υπάρχει ένα προσχέδιο ψηφίσματος που αφορά τις κλιματικές αλλαγές και παρακαλώ το γραμματέα να το αναγνώσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έχουμε και τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έχουμε προτεινόμενη τροπολογία. Να τη διαβάσω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ψήφισμα. Πρώτα το ψήφισμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ψήφισμα της Βουλής των Αντιπροσώπων

Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Ενόψει της 17^{ης} Διάσκεψης των Συμβαλλόμενων Μερών για τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις Κλιματικές Μεταβολές και της 7^{ης} Διάσκεψης των Συμβαλλόμενων Μερών για το Πρωτόκολλο του Κιότο στο Ντέρμπαν της Νοτίου Αφρικής, που θα πραγματοποιηθούν από τις 28 Νοεμβρίου μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου 2011,

Υπενθυμίζοντας τα ομόφωνα σχετικά ψηφίσματά της, της 25^{ης} Νοεμβρίου 2010, της 18^{ης} Φεβρουαρίου 2010, της 5^{ης} Νοεμβρίου 2009 και της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2008,

Έχοντας υπόψη τη 16^η Διάσκεψη των Συμβαλλόμενων στην UNFCCC Μερών και την 6^η Διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Μερών που λογίζεται ως Σύνοδος των Συμβαλλόμενων στο Πρωτόκολλο του Κιότο Μερών (COP/MOP6), που πραγματοποιήθηκε στο Κανκούν του Μεξικού από τις 29 Νοεμβρίου έως τις 10 Δεκεμβρίου 2010, και έχοντας υπόψη τις Συμφωνίες του Κανκούν,

Χαιρετίζοντας την αυξανόμενη σημασία που προσδίδεται διεθνώς στις καταστροφικές για τον πλανήτη επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών,

Εκφράζοντας την έντονη ανησυχία της για το γεγονός ότι ο εν εξελίξει διάλογος για αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών προχωρεί με ιδιαίτερα αργούς ρυθμούς,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτική συμφωνία που επετεύχθη στην Κοπεγχάγη (Σύμφωνο της Κοπεγχάγης) και επισημοποιήθηκε με τις Συμφωνίες του Κανκούν δεν επαρκεί για την επίτευξη του στόχου της συγκράτησης της ετήσιας μέσης αύξησης της θερμότητας στην επιφάνεια του πλανήτη στους 2°C,

Υπογραμμίζοντας εκ νέου την ανάγκη επίδειξης πολιτικής βούλησης ως κύριου ζητούμενου στις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις σε σχέση με τη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις Κλιματικές Αλλαγές (UNFCCC), με στόχο την επίτευξη δεσμευτικής συμφωνίας από το σύνολο των μελών της σύμβασης κατά την επικείμενη σύνοδό τους στο Ντέρμπαν,

Σημειώνοντας τη δέσμευση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων κατά τη Διάσκεψη Κορυφής του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Μεταβολές στη Νέα Υόρκη, στις 22 Σεπτεμβρίου 2009, όπως και τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στις 29 και 30 Οκτωβρίου 2009 και στις 28 και 29 Οκτωβρίου 2010, προς επίτευξη μιας διεθνούς συμφωνίας, σε αντικατάσταση του Πρωτοκόλλου του Κιότο,

Υπογραμμίζοντας ότι οι κλιματικές αλλαγές επηρεάζουν χωρίς διακρίσεις όλες τις χώρες και τους λαούς τους, εντείνοντας ζητήματα που αφορούν στην κοινωνική δικαιοσύνη, την ισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα και θέτοντας σε κίνδυνο την επίτευξη των Στόχων Ανάπτυξης της Χιλιετίας,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση του 2010 για την παγκόσμια ανάπτυξη εκτιμά πως στις φτωχές χώρες το συνολικό πρόσθετο κόστος του μετριασμού και της προσαρμογής θα κυμανθεί μέχρι το έτος 2030 από 170 έως 275 δις δολάρια,

Εκφράζοντας και πάλι την έντονη ανησυχία της για τα ακραία καιρικά φαινόμενα που παρατηρούνται παγκοσμίως ως αποτέλεσμα ανθρώπινων δραστηριοτήτων, των οποίων οι συνέπειες εξακολουθούν να είναι ιδιαίτερα ορατές και να εντείνονται στην ανατολική Μεσόγειο,

Λαμβάνοντας υπόψη τις επιστημονικές προγνώσεις αναφορικά με την κλιματική αλλαγή στην Κύπρο μέσα στα επόμενα χρόνια και τις πολυδιάστατες αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί αυτή να επιφέρει,

Υπογραμμίζοντας την προσήλωση της Κύπρου στις προσπάθειες διάσωσης του περιβάλλοντος γενικότερα και ειδικότερα στις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Ευρωπαϊκή Ένωση για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας αυτής πρόκλησης,

Επισημαίνοντας ότι η συνεχιζόμενη παράνομη στρατιωτική κατοχή του 37% της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελεί τεράστιο πρόβλημα στην εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής κατά των κλιματικών αλλαγών σε ολόκληρη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Ομόφωνα ψηφίζει τα ακόλουθα:

1. *Τονίζει* τη σημασία σύναψης μιας συνολικής, διεθνούς, δίκαιης, φιλόδοξης και νομικώς δεσμευτικής συμφωνίας, θεμελιωμένης στο διεθνές σύστημα κανόνων του Πρωτοκόλλου του Κιότο, η οποία θα τεθεί σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2013.
2. *Εκφράζει* την πεποίθηση ότι όλα τα συμβαλλόμενα μέρη θα συνεργαστούν άοκνα, ώστε η αμοιβαία αποδεκτή συμφωνία που θα επιτευχθεί στο Ντέρμπαν να περιλαμβάνει υποχρεώσεις και να λαμβάνει υπόψη ιδιαιτερότητες τόσο των ανεπτυγμένων όσο και των αναπτυσσόμενων χωρών, στα πλαίσια της καταπολέμησης των κλιματικών αλλαγών και της αντιμετώπισης των επιπτώσεών τους.
3. *Τονίζει* την ανάγκη υλοποίησης της απόφασης της Συνόδου της Κοπεγχάγης, με την οποία καθορίζεται η υποχρέωση που έχουν αναλάβει οι αναπτυσσόμενες χώρες για οικονομική στήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών, ως μέτρο που θα τις βοηθήσει να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει για μείωση των ρύπων.
4. *Προσδοκά* ότι η Διάσκεψη στο Ντέρμπαν θα επιτύχει περαιτέρω πρόοδο προς την κατεύθυνση της συνέχισης και ενίσχυσης του πολυμερούς συστήματος κανόνων για το κλίμα.
5. *Αναγνωρίζει* τη σημασία της αποτελεσματικής αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών ως αναγκαίας προϋπόθεσης για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και την υλοποίηση των Στόχων Ανάπτυξης της Χιλιετίας.
6. *Υπογραμμίζει* εκ νέου την ανάγκη επίδειξης της αναγκαίας πολιτικής βούλησης, συναίνεσης και αλληλεγγύης, ώστε να καταστεί εφικτή η επίτευξη μιας συμφωνίας δεσμευτικής για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη προς την κατεύθυνση ανάληψης συγκεκριμένων και μετρήσιμων τιμών μείωσης των εκπομπών αερίων, καθώς και σύστασης ενός παγκόσμιου συστήματος διαχείρισης των ρύπων.
7. *Καλεί* την κυπριακή κυβέρνηση να προωθήσει τις διαδικασίες για ένταξη της Κύπρου στο Παράρτημα 1 της Σύμβασης για τις Κλιματικές Αλλαγές.
8. *Επισημαίνει* ότι η συμφωνία που θα προκύψει στο Ντέρμπαν θα πρέπει να αποτελεί έκφραση παγκόσμιας πολιτικής και οικονομικής συναίνεσης, βασισμένη στην αρχή της κοινής αλλά

διαφοροποιημένης ευθύνης των συμβαλλόμενων μερών, καθώς και στις αρχές της υπευθυνότητας και της διαφάνειας εθελοντικών εθνικών σχεδίων δράσης.

9. *Επισημαίνει* ότι στο Ντέρμπαν πρέπει να επιτευχθεί μια συμφωνία με αυστηρές πολιτικές και οικονομικές νομικές δεσμεύσεις για την παροχή βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες, υπενθυμίζοντας ότι οι φτωχές χώρες είναι οι πιο εκτεθειμένες στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και έχουν τη μικρότερη ικανότητα προσαρμογής.
10. *Επαναλαμβάνει* τη θέση ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί και πρέπει να συνεχίσει να διαδραματίζει πρωτοποριακό και πρωταγωνιστικό ρόλο κατά τη Διάσκεψη στο Ντέρμπαν.
11. *Απευθύνει* έκκληση για εντατικοποίηση των προσπαθειών στο επίπεδο των κοινοβουλίων των κρατών μελών του ΟΗΕ, ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη μιας ουσιαστικής και δεσμευτικής συμφωνίας στο Ντέρμπαν για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών, η οποία να σηματοδοτεί την έναρξη μιας ασφαλέστερης, υγιέστερης και πιο ευημερούσας πορείας προς όφελος όλων.
12. *Χαιρετίζει* τις προσπάθειες της Κυπριακής Δημοκρατίας για προώθηση όλων εκείνων των μέτρων που θα αυξήσουν τη συνεισφορά της Δημοκρατίας στη μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων στην ατμόσφαιρα.
13. *Υπογραμμίζει* την ανάγκη ενσωμάτωσης των στόχων της αειφορίας στο διεθνές περιφερειακό και εθνικό νομικό και πολιτικό σύστημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν δύο τροπολογίες από το συνάδελφο κ. Γιώργο Πεردίκη επί του ψηφίσματος που μόλις έχει αναγνωσθεί, τις οποίες θα θέσω κεχωρισμένα σε ψηφοφορία.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Θέλω να αξιοποιήσω το δικαίωμά μου να μιλήσω από το βήμα για τις τροπολογίες μου και το ψήφισμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να αναφερθείτε στις τροπολογίες σας.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Και στο ψήφισμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στις τροπολογίες σας.

Ορίστε.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θεωρώ ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων, υιοθετώντας την παράγραφο που ξεκινά με τη φράση «υπογραμμίζοντας την προσήλωση της Κύπρου στις προσπάθειες διάσωσης του περιβάλλοντος»... Θέλω να το σκεφτείτε σοβαρά αυτό και γενικότερα τις δεσμεύσεις που ανέλαβε έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θέλω να προβληματιστείτε πάρα πολύ σοβαρά, πριν ψηφίσετε μια τέτοια τοποθέτηση.

Πέρασι τέτοια εποχή η ίδια αυτή Βουλή είχε ψηφίσει ένα διαφορετικό κείμενο, που έλεγε ότι τονίζει την ανάγκη προσήλωσης της Κύπρου, γιατί διαπίστωσε η Βουλή κενά και ελλείψεις και στη διαδικασία εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, αλλά και στη γενικότερη πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος. Και αυτή η διαπίστωση ενισχύεται από έγγραφο της ίδιας της Βουλής των Αντιπροσώπων της 1^{ης} Νοεμβρίου του 2011. Το έχω μπροστά μου, είναι αξιολόγηση εγγράφου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε αυτό το έγγραφο της δικής μας της Βουλής, της Βουλής των Αντιπροσώπων, καταγράφεται επί λέξει το εξής: «Η Κύπρος ήταν ένα από τα πέντε κράτη μέλη όπου σημειώθηκε αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά το έτος 2009 σε σύγκριση με το έτος αναφοράς, που ήταν το 1990». Επισημαίνει ότι η Κύπρος και η Μάλτα δεν έχουν αναλάβει τις υποχρεώσεις τους για τη μείωση των εκπομπών βάσει του Πρωτοκόλλου του Κιότο και τέλος αναφέρει ότι η

Κύπρος είναι μία από τις λίγες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ξεπερνούν το μέσο όρο της κατά κεφαλήν εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου με 11,8 αντί 9,2 τόνους ανά άτομο.

Πώς μπορούμε λοιπόν, έχοντας υπόψη μας όλα αυτά τα αντικειμενικά αριθμητικά δεδομένα, να εγκρίνουμε τέτοιο ψήφισμα; Οι τροπολογίες μου διορθώνουν μία σαφή τοποθέτηση του ψηφίσματος που μας καθιστά ανακόλουθους και υποκριτές. Γι' αυτό, σας παρακαλώ πολύ, κοιτάξτε την αλήθεια, κοιτάξτε τα δεδομένα και υιοθετήστε τις τροπολογίες μου, οι οποίες είναι αυτές οι οποίες λένε την αλήθεια και μόνο την αλήθεια.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Περδίκη.

Και τώρα, παρακαλώ, θέτω σε ψηφοφορία την πρώτη τροπολογία την οποία εισηγείται ο κ. Περδίκης εκ μέρους των Οικολόγων Περιβαλλοντιστών. Προτείνεται δηλαδή η εισαγωγή της λέξης "ανάγκη" πριν από τη λέξη "προσήλωση" στην προτελευταία παράγραφο του εισαγωγικού μέρους του ψηφίσματος.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα δύο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με σαράντα δύο ψήφους εναντίον, τρεις υπέρ και μία αποχή.

Κύριε Περδίκη, εξηγήστε τη δεύτερη τροπολογία σας.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Δεύτερη τροπολογία. Προτείνεται η αντικατάσταση του 12^{ου} σημείου του διατακτικού μέρους του ψηφίσματος με το εξής κείμενο: «Τονίζει την ανάγκη προώθησης όλων εκείνων των μέτρων που θα αυξήσουν τη συνεισφορά της Κυπριακής Δημοκρατίας στην προσπάθεια μείωσης των εκπομπών αερίων ρύπων στην ατμόσφαιρα».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα μία ψήφους εναντίον, τρεις υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υιοθέτησης του ψηφίσματος ως έχει κατατεθεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα πέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι απέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα πέντε ψήφους υπέρ και μία αποχή, το ψήφισμα εγκρίνεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Προτού μπούμε στα θέματα της ημερήσιας διάταξης, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι η Επιτροπή Επιλογής, υιοθετώντας εισήγηση της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, έχει ορίσει πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου στη θέση του κ. Γεώργιου Τάσου, ο οποίος παραμένει μέλος της επιτροπής.

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Πρώτο της ημερήσιας διάταξης, που είναι η νομοθετική εργασία.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Παρακαλώ ησυχία!

Θα παρακαλούσα για τα θέματα στα οποία υπάρχει ομοφωνία να μη διαβάζεται η έκθεση.

Τα θέματα υπ' αριθμόν 1, 2 και 3 δεν είναι έτοιμα.

Τα θέματα υπ' αριθμόν 4 και 5 έχουν κοινή έκθεση και τιτλοφορούνται «Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011» και «Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2011». Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τα νομοσχέδια «Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011» και «Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2011»

Παρόντες:

Κώστας Κωνσταντίνου, πρόεδρος

Αδάμος Αδάμου

Ζαχαρίας Ζαχαρίου

Ειρήνη Χαραλαμπίδου

Στέλλα Μισιαούλη Δημητρίου

Γεώργιος Προκοπίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Οκτωβρίου και στις 24 Νοεμβρίου 2011. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου και των ειδικευόμενων ιατρών. Το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σκοπός του πρώτου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Εγγραφής Γιατρών Νόμου, ώστε να συσταθεί Συμβούλιο Ιατρικής Εκπαίδευσης για σκοπούς εφαρμογής της διμερούς συμφωνίας μεταξύ των κυβερνήσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ελληνικής Δημοκρατίας για συνεργασία στον τομέα της υγείας.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του πρώτου νομοσχεδίου καθιερύεται Συμβούλιο Ιατρικής Εκπαίδευσης, το οποίο θα είναι αρμόδιο για τον καθορισμό, την εποπτεία και τον έλεγχο του εκπαιδευτικού προγράμματος που παρέχεται στις αναγνωρισμένες κλινικές των νοσηλευτικών ιδρυμάτων της Κύπρου. Το εν λόγω συμβούλιο θα είναι επίσης αρμόδιο να αποφασίζει προκαταρκτικά σε σχέση με την καταλληλότητα των κλινικών για την ειδικευση ιατρών, να αξιολογεί την ποιότητα της προσφερόμενης εκπαίδευσης στις κλινικές, να αποφασίζει για τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις των διευθυντών των κλινικών αναφορικά με την εκπαίδευση των ειδικευομένων, να προβαίνει σε σχετικές εισηγήσεις προς τον Υπουργό Υγείας σε περίπτωση πλημμελούς εκπαίδευσης των ειδικευομένων και να έχει οποιοσδήποτε άλλες εξουσίες και αρμοδιότητες χορηγούνται σε αυτό δυνάμει του προτεινόμενου νόμου. Περαιτέρω, με τον προτεινόμενο νόμο καθορίζεται η σύνθεση και ο τρόπος λειτουργίας του συμβουλίου αυτού.

Σκοπός του δεύτερου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Εγγραφής Γιατρών Νόμου, ώστε:

1. να αναθεωρηθεί το καθοριζόμενο σε αυτόν τέλος το οποίο καταβάλλεται για την εγγραφή στο ιατρικό μητρώο από είκοσι λίρες (£20) σε τριακόσια ευρώ (€300), καθώς και να μετατραπεί το εν λόγω ποσό από λίρες σε ευρώ,
2. να αναθεωρηθεί το καθοριζόμενο σε αυτόν τέλος το οποίο καταβάλλεται για τη χορήγηση πιστοποιητικού εγγραφής στο εν λόγω μητρώο σε οποιοδήποτε ιατρό το όνομα του οποίου δε φαίνεται στο αντίγραφο του μητρώου που είναι δημοσιευμένο, ώστε να αποτελεί εκ πρώτης όψεως απόδειξη ότι αυτός είναι εγγεγραμμένος ιατρός, από πέντε λίρες (£5) σε πενήντα ευρώ (€50), καθώς και να μετατραπεί το εν λόγω ποσό από λίρες σε ευρώ,
3. να καταβάλλεται από τους ενδιαφερομένους τέλος ύψους διακοσίων ευρώ (€200) για την αναγνώριση της ειδικότητάς τους και
4. να εισαχθούν σε αυτόν πρόνοιες σχετικά με τη δημιουργία ταμείου του Ιατρικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας, η σύσταση ενός ανεξάρτητου σώματος με τις αρμοδιότητες που προβλέπει το πρώτο υπό αναφορά νομοσχέδιο κρίθηκε αναγκαία για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου παροχής εκπαίδευσης στους ειδικευόμενους ιατρούς, η οποία θα είναι σε πλήρη εναρμόνιση με τα συμφωνηθέντα μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ελληνικής Δημοκρατίας στον τομέα αυτό.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, η προτεινόμενη με το δεύτερο νομοσχέδιο αύξηση των τελών που καταβάλλονται για εγγραφή στο ιατρικό μητρώο και για έκδοση πιστοποιητικού εγγραφής σε ιατρό που δεν κατονομάζεται στο δημοσιευμένο μητρώο, καθώς και η εισαγωγή νέου τέλους κρίθηκαν αναγκαίες, ώστε να ανακτάται το διοικητικό κόστος που επωμίζεται το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου για τις διαδικασίες που ακολουθεί. Όπως επισημαίνεται στα εν λόγω στοιχεία, με τη δημιουργία ταμείου θα παρέχεται στο Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου η δυνατότητα να έχει δικούς του πόρους, τους οποίους θα αξιοποιεί όπως αυτό κρίνει σκόπιμο.

Στα πλαίσια της μελέτης των υπό αναφορά νομοσχεδίων η επιτροπή ζήτησε πρόσθετα στοιχεία και επεξηγήσεις σε σχέση με τις πρόνοιες του πρώτου νομοσχεδίου από τους κυβερνητικούς αρμοδίους και, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κάλεσε το Υπουργείο Υγείας όπως, σε συνεργασία με το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, διαμορφώσει το κείμενο αυτού με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασαφηνίζονται περαιτέρω ορισμένες πρόνοιές του.

Αναποκρινόμενο στην παράκληση της επιτροπής, το Υπουργείο Υγείας κατέθεσε στην επιτροπή, σε μεταγενέστερο στάδιο, αναθεωρημένο κείμενο του πρώτου νομοσχεδίου, με το οποίο επήλθαν μεταξύ άλλων οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Εισήχθη σε αυτό πρόνοια η οποία καθορίζει ότι το Συμβούλιο Ιατρικής Εκπαίδευσης θα συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.
2. Διαμορφώθηκε η πρόνοια του νομοσχεδίου που καθορίζει ότι το εν λόγω συμβούλιο θα δύναται να εισηγηθεί στον Υπουργό Υγείας, σε περίπτωση πλημμελούς εκπαίδευσης των ειδικευόμενων ιατρών, τη διακοπή της παροχής εκπαίδευσης σε συγκεκριμένη κλινική, ώστε να διασφαλίζεται ότι σε τέτοια περίπτωση θα λαμβάνονται προηγουμένως μέτρα για την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης των ειδικευομένων στην κλινική αυτή.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου εισηγήθηκαν την τροποποίηση του πρώτου νομοσχεδίου, ώστε να συμμετέχει στο Συμβούλιο Ιατρικής Εκπαίδευσης εκπρόσωπος του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου ως μέλος του, ο οποίος όμως δε θα είναι ο πρόεδρος του Ιατρικού Συμβουλίου. Επιπρόσθετα, οι ίδιοι εκπρόσωποι διατύπωσαν διαφωνίες και επιφυλάξεις αναφορικά με το προβλεπόμενο στο δεύτερο υπό αναφορά νομοσχέδιο ύψος των τελών που επιβάλλονται για την εγγραφή των ιατρών στο ιατρικό μητρώο, καθώς και για την αναγνώριση της ειδικότητάς τους και εισηγήθηκαν όπως αυτά μειωθούν κατά εκατόν ευρώ (€100), αντίστοιχα. Επιπλέον, οι ίδιοι εισηγήθηκαν την περαιτέρω τροποποίηση του δεύτερου

νομοσχεδίου, ώστε να καταβάλλεται τέλος ύψους διακοσίων ευρώ (€200) στην περίπτωση που εξετάζεται από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου η αναγνώριση ειδικότητας χωρίς να έχει προηγηθεί η αναγνώριση του πρώτου πτυχίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υιοθέτησε μόνο την εισήγηση που υπέβαλαν στην επιτροπή οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου για το πρώτο υπό αναφορά νομοσχέδιο και διαμόρφωσε ανάλογα το αναθεωρημένο κείμενο αυτού.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πρώτου νομοσχεδίου όπως αυτό έχει διαμορφωθεί, σύμφωνα με την πιο πάνω απόφασή της, καθώς και του δεύτερου νομοσχεδίου και, αφού ενσωμάτωσε τις πρόνοιές τους σε ενιαίο κείμενο, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε ενιαίο κείμενο νόμου με τον τίτλο «Ο περί Εγγραφής Γιατρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δε βλέπω να υπάρχουν.

Για τα νομοσχέδια αυτά έχει ετοιμαστεί ενιαίο κείμενο νομοθεσίας και παρακαλώ να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του ενιαίου κειμένου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου 3Α. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 17 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέων άρθρων 23Α και 23Β. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 έως 7 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 έως 7 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγραφής Γιατρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οιαδήποτε ένσταση, όπως το ενιαίο κείμενο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπαρχούσης οιασδήποτε ενστάσεως, το ενιαίο κείμενο νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα είναι «Οι περί της Υγιεινής και του Επίσημου Ελέγχου των Τροφίμων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011». Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τους κανονισμούς «Οι περί της Υγιεινής και του Επίσημου Ελέγχου των Τροφίμων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011»

Παρόντες:

Κώστας Κωνσταντίνου, πρόεδρος

Αδάμος Αδάμου

Ζαχαρίας Ζαχαρίου

Ειρήνη Χαραλαμπίδου

Στέλλα Μισιαούλη Δημητρίου

Γεώργιος Προκοπίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 24 Νοεμβρίου 2011. Στη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Το

Συμβούλιο Τροφίμων και η Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

Σκοπός των κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 29 του περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώληση) Νόμου, είναι η τροποποίηση των περί της Υγιεινής και του Επίσημου Ελέγχου των Τροφίμων Κανονισμών, με στόχο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του εδαφίου (2) του άρθρου 6 του κοινοτικού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29^{ης} Απριλίου 2004, για την υγιεινή των τροφίμων.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες των κανονισμών σκοπείται η τροποποίηση των πιο πάνω βασικών κανονισμών, ώστε:

1. να καταργηθεί το Πρώτο Παράρτημα, στο οποίο καθορίζεται ο τύπος της αίτησης για καταχώριση των εγκαταστάσεων των επιχειρήσεων τροφίμων στο μητρώο επιχειρήσεων τροφίμων, το οποίο τηρείται από το διευθυντή του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας, και
2. να εισαχθεί πρόνοια σύμφωνα με την οποία η αίτηση αυτή θα παραχωρείται στον ενδιαφερόμενο από τον εν λόγω διευθυντή.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας, η προτεινόμενη τροποποίηση, με την οποία παρέχεται στο διευθυντή του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας η δυνατότητα να επανακαθορίζει τον τύπο της υπό αναφορά αίτησης όποτε το κρίνει σκόπιμο, στοχεύει στην απλοποίηση των διαδικασιών που απαιτούνται για την αναθεώρηση του σχετικού εντύπου, προκειμένου αυτό να ανταποκρίνεται στα δεδομένα της χρονικής περιόδου κατά την οποία υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή για σκοπούς ενημέρωσής της.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής συμφώνησαν με τις πρόνοιες των κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιοσδήποτε συνάδελφος που θέλει να αγορεύσει;

Δεν υπάρχει.

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 7 θέμα είναι «Ο περί Κτήσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Αλλοδαποί) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011». Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο «Ο περί Κτήσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Αλλοδαποί) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011»

Παρόντες:

Γιάννος Λαμάρης, πρόεδρος

Νεόφυτος Κωνσταντίνου

Στέλλα Μισιαούλη Δημητρίου

Σοφοκλής Φυττής

Ιωνάς Νικολάου

Δημήτρης Συλλούρης

Κυριάκος Χατζηγιάννης

Γιώργος Περδίκης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 18 και 25 Νοεμβρίου 2011. Στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του ίδιου υπουργείου και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του βασικού νόμου για την απόκτηση ακίνητης ιδιοκτησίας από αλλοδαπούς, έτσι ώστε να καταργηθούν οι περιορισμοί στην απόκτηση ακίνητης ιδιοκτησίας στην Κυπριακή Δημοκρατία από:

1. πολίτες που έχουν την ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

2. πολίτες που έχουν την ιθαγένεια κράτους συμβαλλόμενου μέρους στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ), καθώς και
3. νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους των πιο πάνω οργανισμών και έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική διοίκηση ή την κύρια εγκατάσταση σε ένα τέτοιο κράτος μέλος.

Ειδικότερα, με τον προτεινόμενο νόμο τίθενται σε πλήρη εφαρμογή τα άρθρα 45, 49, 56 και 63 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού παρήλθε η μεταβατική περίοδος των πέντε χρόνων που εξασφάλισε η Κυπριακή Δημοκρατία με τη Συνθήκη Προσχώρησής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσον αφορά την απόκτηση δευτερεύουσας κατοικίας από πολίτες κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από νομικά πρόσωπα κράτους μέλους του ΕΟΧ. Σημειώνεται ότι η προθεσμία αυτή έληξε στις 30 Απριλίου 2009. Το παρόν νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 15 Σεπτεμβρίου 2011.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, σημειώνονται τα ακόλουθα:

1. Η τροποποίηση της νομοθεσίας αυτής αποτελεί υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας, που απορρέει από τη Συνθήκη Προσχώρησής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
2. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας εφαρμόζει ήδη τις προτεινόμενες ρυθμίσεις όσον αφορά τους Ευρωπαίους πολίτες.
3. Με την προτεινόμενη τροποποίηση φιλελευθεροποιείται πλήρως η αγορά κατοικίας, πέραν της μιας, απ' όλους τους Ευρωπαίους πολίτες και τα νομικά πρόσωπα, αίρονται οι ισχύοντες περιορισμοί και απλοποιείται η σχετική διοικητική διαδικασία.
4. Με την προτεινόμενη ρύθμιση αναμένονται τόσο η μείωση του σχετικού διοικητικού κόστους λόγω απλοποίησης των σχετικών διοικητικών διαδικασιών όσο και αυξημένα έσοδα από την αναμενόμενη αύξηση στη ζήτηση κατοικίας από τη μερίδα αυτή των Ευρωπαίων πολιτών, καθώς και την αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης σε εργατικό δυναμικό στην οικοδομική βιομηχανία.
5. Ο ΕΟΧ αποτελείται από τις είκοσι επτά χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνει επίσης την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας δήλωσε ενώπιον της επιτροπής και επιβεβαίωσε με σχετική επιστολή της, ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 2011, ότι για τη μη έγκαιρη κατάργηση των εθνικών διατάξεων που παρεμποδίζουν την από τη συνθήκη κατοχυρωμένη ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων εκκρεμεί εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας διαδικασία παράβασης εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αριθμό αναφοράς 2010/2146, ημερομηνίας 6 Απριλίου 2011, ενώ πολύ πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέπεμψε τη Δημοκρατία στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για το ίδιο θέμα. Για τους πιο πάνω λόγους επιβάλλεται η άμεση ψήφιση του παρόντος νομοσχεδίου από τη Βουλή.

Στα πλαίσια της περαιτέρω εξέτασης του νομοσχεδίου η επιτροπή ζήτησε και εξασφάλισε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας πρόσθετα στοιχεία για τις αγορές και μεταβιβάσεις ακινήτων που έγιναν από Ευρωπαίους πολίτες την περίοδο από την 1^η Μαΐου 2004 μέχρι και σήμερα και για αλλοδαπούς την περίοδο από την 1^η Ιανουαρίου 2000 μέχρι την 30^η Οκτωβρίου 2011.

Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, κατά την περίοδο από την 1^η Μαΐου 2004 μέχρι την 30^η Απριλίου 2009 έγιναν 10 828 μεταβιβάσεις ακινήτων σε Ευρωπαίους πολίτες, την περίοδο από την 1^η Μαΐου 2009 και μέχρι την 30^η Οκτωβρίου 2011 έγιναν 5 459 τέτοιες μεταβιβάσεις και συνολικά την περίοδο από την 1^η Μαΐου 2004 μέχρι την 30^η Οκτωβρίου 2011 έγιναν 16 287 μεταβιβάσεις ακινήτων σε Ευρωπαίους πολίτες, χωρίς να περιλαμβάνονται τα πωλητήρια έγγραφα που είναι κατατεθειμένα στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Σημειώνεται ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες που προέβησαν στις μεγαλύτερες σε αριθμό αγορές ακινήτων είναι οι Βρετανοί, με αγορές που φτάνουν τις 12 766 για την περίοδο από την 1^η Μαΐου 2004 και μέχρι το τέλος Οκτωβρίου του 2011.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών διαμόρφωσε τις πιο κάτω θέσεις:

1. Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Συναγερμού, καθώς και ο βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών τάσσονται υπέρ της ψήφισης του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και ο βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κόμματος δήλωσαν ότι θα τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι το Δημοκρατικό Κόμμα θα τοποθετηθεί στην ολομέλεια, όπως και το Ευρωπαϊκό Κόμμα.

Ορίστε, κύριε Κωνσταντίνου.

Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Είμαστε υπέρ, κύριε Πρόεδρε, κι εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Το Ευρωπαϊκό Κόμμα;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Βαρνάβα;

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Η ΕΔΕΚ, κύριε Πρόεδρε, θα ψηφίσει το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων;

Εφόσον δεν υπάρχει, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κτήσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Αλλοδαποί) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 8 θέμα είναι «Ο περί του Καταστατικού του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (Κυρωτικός) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011». Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων για το νομοσχέδιο «Ο περί του Καταστατικού του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (Κυρωτικός) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011»

Παρόντες:

Γεώργιος Τάσου, πρόεδρος

Χρίστος Μέσης

Αβέρωφ Νεοφύτου

Αδάμος Αδάμου

Γιώργος Λουκαΐδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 11 και 18 Νοεμβρίου 2011. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εξωτερικών και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η κύρωση των τροποποιήσεων και διορθώσεων του Καταστατικού του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας, του οποίου η Δημοκρατία είναι μέλος από το 1965, οι οποίες

αποφασίστηκαν την 1^η Οκτωβρίου 1999 από την 43^η Γενική Συνέλευση του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας και τις οποίες ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του υπ' αριθμόν 71.754, ημερομηνίας 16 Φεβρουαρίου 2011.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, η πρώτη από τις πιο πάνω αναφερόμενες τροποποιήσεις αφορά την αύξηση των μελών του Συμβουλίου Κυβερνητών του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας τα οποία υποδεικνύονται από το απερχόμενο συμβούλιο από δέκα σε δεκαοκτώ και των μελών που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση από είκοσι δύο σε είκοσι πέντε, καθώς και τη σύνθεση του συμβουλίου, έτσι ώστε να διενεργείται μια πιο ορθολογιστική κατανομή των μελών στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές του πλανήτη. Η δεύτερη τροποποίηση του πιο πάνω καταστατικού αφορά την υποβολή διετούς, αντί μονοετούς, προϋπολογισμού στη γενική συνέλευση του οργανισμού, τροποποίηση η οποία γίνεται για καθαρά λειτουργικούς λόγους.

Σημειώνεται ότι, για να τεθούν σε ισχύ οι πιο πάνω τροποποιήσεις, απαιτείται επικύρωση από εκατό κράτη μέλη του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, μέχρι σήμερα η πρώτη τροποποίηση έχει επικυρωθεί από πενήντα ένα κράτη μέλη και η δεύτερη από σαράντα εννέα κράτη μέλη.

Σύμφωνα πάντα με τα ίδια στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, οι προτεινόμενες αλλαγές στο καταστατικό του οργανισμού αυτού δεν επηρεάζουν τη συμμετοχή ή τη συνεργασία της Δημοκρατίας με αυτόν.

Όλοι οι παρευρισκόμενοι συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου.

Στη βάση των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων ομόφωνα εισηγείται στην ολομέλεια της Βουλής την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση των τροποποιήσεων του πιο πάνω καταστατικού, σύμφωνα με το άρθρο 169(2) του συντάγματος, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Κυρώσεως της Τροποποίησης του Καταστατικού του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (Κυρωτικός) Νόμος του 2011».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δε βλέπω να υπάρχουν.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση των τροποποιήσεων. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων αυτών;

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως, τα άρθρα 1 έως 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κυρώσεως της Τροποποίησης του Καταστατικού του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (Κυρωτικός) Νόμος του 2011.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 9 θέμα είναι «Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011». Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων για τους κανονισμούς «Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011»

Παρόντες:

Αντώνης Αντωνίου, πρόεδρος

Κώστας Κώστα

Γεώργιος Προκοπίου

Χριστάκης Τζιοβάνης

Ζαχαρίας Ζαχαρίου

Νίκος Νικολαΐδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 17 και 24 Νοεμβρίου 2011. Στα πλαίσια της πρώτης συνεδρίασης κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Γραφείου του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, της Αρχής Λιμένων Κύπρου και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΑΣΥΔΥ, ΣΥΑΛΚ, ΟΜΕΠΕΓΕ-ΣΕΚ, ΣΗΔΗΚΕΚ-ΠΕΟ και ΣΥΠΥΑΛΚ. Η συνδικαλιστική οργάνωση ΔΕΕΚΔΟΚΩ-ΔΕΟΚ, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στη συνεδρίαση της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι οι εν λόγω κανονισμοί έτυχαν εκτενούς μελέτης και συζήτησης από την επιτροπή της προηγούμενης κοινοβουλευτικής περιόδου, στα πλαίσια της οποίας διαμορφώθηκε μερικώς το υπό συζήτηση κείμενο των κανονισμών με βάση σχετικές παρατηρήσεις της επιτροπής, με στόχο τη διασφάλιση στο μέγιστο δυνατό βαθμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Το αναθεωρημένο κείμενο, το οποίο έτυχε νομοτεχνικής επεξεργασίας από το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τέθηκε ενώπιον της επιτροπής για συνέχιση της συζήτησης, η οποία όμως δεν ολοκληρώθηκε λόγω της επικείμενης λήξης της κοινοβουλευτικής περιόδου.

Ακολούθως, με την έναρξη των εργασιών της νέας κοινοβουλευτικής περιόδου, το υπό αναφορά αναθεωρημένο κείμενο τέθηκε ενώπιον της επιτροπής, η οποία ολοκλήρωσε τη μελέτη του στις συνεδρίες που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Σκοπός των υπό αναφορά κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 19 του περί της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου, είναι η τροποποίηση των περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμών, ώστε αφενός ο όρος "πραγματική υπηρεσία" να περιλαμβάνει, εκτός από το χρόνο κατά τον οποίο ο υπάλληλος βρίσκεται με άδεια ανάπαυσης, άδεια ασθένειας ή άδεια μητρότητας, και το χρόνο γονικής άδειας και αφετέρου να ρυθμιστούν οι οφειλές των αφυπηρευτούντων υπαλλήλων της Αρχής, κατ' αναλογία των ισχυόντων στον περί Συντάξεων Νόμο [97(I) του 1997].

Σύμφωνα με την εκπρόσωπο της Αρχής Λιμένων Κύπρου και την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει τους υπό αναφορά κανονισμούς, με την προτεινόμενη τροποποίηση ρυθμίζεται η εξόφληση οφειλόμενων ποσών που τυχόν έχει υπάλληλος της Αρχής Λιμένων Κύπρου είτε προς την ίδια την Αρχή είτε προς την Κυπριακή Δημοκρατία, τα οποία κατέβαλε η Αρχή για λογαριασμό του. Με την τροποποίηση αυτή επιδιώκεται η αποφυγή περιπτώσεων κατά τις οποίες οι υπάλληλοι θα αφυπηρευτούν αφήνοντας ανεξόφλητα τα οφειλόμενα ποσά που έχουν προς την Αρχή ή προς την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ειδικότερα, σε περίπτωση αφυπηρέτησης υπαλλήλου, τερματισμού της υπηρεσίας του ή αποχώρησής του για οποιοδήποτε λόγο από την υπηρεσία η Αρχή Λιμένων Κύπρου θα δικαιούται όπως αποκόψει ή συμψηφίσει ή άλλως πως κατακρατήσει από το εφάπαξ, τη σύνταξη, το μισθό ή από άλλα ωφελήματα ή επιδόματα οποιοδήποτε ποσό ή οικονομική υποχρέωση ο υπάλληλος οφείλει ή έχει προς την Αρχή για οποιοδήποτε λόγο ή αιτία, περιλαμβανομένων και ποσών που η Αρχή κατέβαλε ή και καταβάλλει ή και θα καταβάλλει σε σχέση με τον εν λόγω υπάλληλο προς την Κυπριακή Δημοκρατία ή προς ικανοποίηση απόφασης αρμόδιου δικαστηρίου. Χωρίς τη συγκεκριμένη τροποποίηση η Αρχή Λιμένων Κύπρου δε θα έχει άλλη επιλογή από το να προβαίνει στη λήψη χρονοβόρων δικαστικών μέτρων για είσπραξη των οφειλομένων με αναπόφευκτο οικονομικό κόστος για την ίδια.

Όλοι οι παρευρισκόμενοι συμφώνησαν με το περιεχόμενο των υπό αναφορά κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των εν λόγω κανονισμών όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση στην έγκριση των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μη υπαρχούσης οποιασδήποτε ένστάσεως, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα θέματα υπ' αριθμόν 10 και 11 έχουν κοινή έκθεση και τιτλοφορούνται «Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια Υπηρεσίας Θέσεων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011» και «Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια Υπηρεσίας Θέσεων) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2011».

Ζ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, κύριε Ζαχαρίου.

Ζ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ο Δημοκρατικός Συναγερμός, λόγω νέας πληροφόρησης, αλλά και λόγω της οικονομικής κρίσης, σε μια περίοδο που όλοι μαζί, κυβέρνηση και κόμματα, συζητούμε για παγοποίηση μισθών θεωρεί ότι είναι λίγο σχήμα οξύμωρο να μιλούμε για αναβαθμίσεις θέσεων. Ζητούμε να πάει πίσω στην επιτροπή Συγκοινωνιών, να το ξαναδούμε, να προβληματιστούμε με τους συναδέλφους μας και να αποφασίσουμε καταλλήλως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να αντιληφθώ ότι ζητάτε αναβολή;

Ζ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Να πάει πίσω στην επιτροπή Συγκοινωνιών, όχι αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναβολή της ψήφισης σήμερα. Ζητάτε αναβολή της ψήφισης των κανονισμών σήμερα.

Υπάρχει ένσταση;

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ένσταση για μια βδομάδα δεν έχουμε, αλλά, επειδή ετέθη και το πρώι, εγώ το διερευνήσα. Υπάρχει όντως μία κατηγορία αναβάθμισης, αλλά και τέσσερις κατηγορίες υποβάθμισης. Συνολικά είναι οικονομία που γίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία! Ας το δει η επιτροπή, να μην μπούμε στην ουσία.

Όταν υπάρχει αίτημα αναβολής, κατά πάγια τακτική, παραπέμπεται προς επανεξέταση ή συζήτηση στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Συνεπώς, παραπέμπεται στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, αντιλαμβάνομαι.

Το υπ' αριθμόν 12 θέμα δεν είναι έτοιμο.

Το υπ' αριθμόν 13 θέμα είναι «Οι περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2011». Η έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους κανονισμούς «Οι περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2011»

Παρόντες:

Ιωνάς Νικολάου, πρόεδρος

Γιώργος Λουκαΐδης

Γεώργιος Γεωργίου

Αντώνης Αντωνίου

Άριστος Δαμιανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 9, 28 και 30 Νοεμβρίου 2011. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών, της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (ΠΕΠ) και της ΠΑΣΥΔΥ.

Σκοπός των υπό συζήτηση κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) Νόμου, είναι η τροποποίηση των υφιστάμενων σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Λειτουργού ΠΕΠ [Κλ.

A8-9⁽⁰⁾] και Βοηθού Λειτουργού ΠΕΠ [Κλ. Α2-5-7⁽⁰⁾], καθώς και ο καταρτισμός σχεδίου υπηρεσίας για τη νέα θέση Προϊστάμενου ΠΕΠ [Κλ. Α11⁽⁰⁾], που δημιουργήθηκε έναντι κατάργησης της θέσης Ανώτερου Λειτουργού ΠΕΠ [Κλ. Α10⁽⁰⁾] με τον περί Προϋπολογισμού της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων του 2011 Νόμο του 2011 [Ν.19(II) του 2011].

Στα πλαίσια της συζήτησης που διεξήχθη ενώπιον της επιτροπής η εκπρόσωπος του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών επισήμανε ότι αναφορικά με τη νέα θέση Προϊστάμενου ΠΕΠ πρέπει να γίνει διόρθωση στο κείμενο των κανονισμών, ώστε αντί του καθορισμού της ως θέσης πρώτου διορισμού και προαγωγής αυτή να καθορισθεί ως θέση με σύμβαση. Όπως ανέφερε η ίδια, η διόρθωση αυτή κρίνεται αναγκαία, ώστε να συνάδει με τις διατάξεις του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμου και συγκεκριμένα του άρθρου 3 αυτού, που προβλέπει ότι ο γενικός διευθυντής νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου, περιλαμβανομένου του ανώτατου εκτελεστικού λειτουργού του νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου, όπως στην προκειμένη περίπτωση, διορίζεται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου.

Επιπρόσθετα, καθώςσον αφορά τη θέση Προϊστάμενου ΠΕΠ, επισημάνθηκε από μέλη της επιτροπής ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμου, ο καταρτισμός του σχεδίου υπηρεσίας για την υπό αναφορά θέση διέπεται από τον εν λόγω ειδικό νόμο, γι' αυτό και πρέπει στους σχετικούς κανονισμούς για τη θέση αυτή να γίνεται αναφορά στον ειδικό αυτό νόμο και όχι αναφορά στον οικείο νόμο, δηλαδή τον περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σύσταση, Σκοποί, Λειτουργία, Δομή, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) Νόμο, με βάση τον οποίο εκδίδονται τα σχέδια υπηρεσίας της θέσης Λειτουργού ΠΕΠ και της θέσης Βοηθού Λειτουργού ΠΕΠ. Ως εκ τούτου, επιβάλλεται η πιο πάνω διάκριση στους σχετικούς κανονισμούς για τα σχέδια υπηρεσίας των πιο πάνω θέσεων, κάτι που δεν είναι εφικτό στο ενιαίο για όλες τις θέσεις κείμενο των υπό συζήτηση κανονισμών, όπως αυτό κατατέθηκε στη Βουλή.

Αναφορικά με το πιο πάνω ζήτημα η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας κατέθεσε γραπτώς στην επιτροπή ότι το σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση Προϊστάμενου ΠΕΠ δύναται να εκδοθεί δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, στο παρόν στάδιο η επιτροπή αποφάσισε να προωθήσει στην ολομέλεια του σώματος τους υπό συζήτηση κανονισμούς απαλείφοντας από το κείμενό τους το σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση Προϊστάμενου ΠΕΠ, για το οποίο θα αναμένει σε μεταγενέστερο στάδιο την κατάθεση στη Βουλή ξεχωριστών κανονισμών, οι οποίοι θα εκδίδονται δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού διαμόρφωσε ανάλογα το κείμενο των κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν ομιλητές.

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση στην έγκριση αυτών των κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα.)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Εδώ τελειώνει, αγαπητοί συνάδελφοι, η νομοθετική εργασία.

Κεφάλαιο Δεύτερο: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Τα προτεινόμενα νομοθετήματα κατατίθενται και παραπέμπονται στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές σύμφωνα με το σχετικό κατάλογο που έχει ήδη διανεμηθεί.

(Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων)

Νομοσχέδια, κανονισμοί, έγγραφα, εκθέσεις	Κατατέθηκαν από τα υπουργεία	Παραπέμπονται στις επιτροπές
1. Ο περί της Διαλειτουργικότητας του Κοινοτικού Σιδηροδρομικού Συστήματος Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.01.052.249-2011).	Συγκοινωνιών και Έργων	Συγκοινωνιών και Έργων
2. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου του 2012 Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.01.052.250-2011).	Συγκοινωνιών και Έργων	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

3.	Ο περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.01.052.251-2011).	Υγείας	Υγείας
4.	Ο περί της Εκούσιας Συμμετοχής Οργανισμών σε Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.01.052.252-2011).	Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	Περιβάλλοντος
5.	Ο περί του Πρωτοκόλλου της Σύμβασης του 1979 για τη Διαμεθοριακή Ρύπανση της Ατμόσφαιρας σε Μεγάλη Απόσταση που Οφείλεται στους Έμμονους Οργανικούς Ρύπους (Κυρωτικός) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.01.052.253-2011).	Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
6.	Οι περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής (Διαδικασία Εγγραφής στα Μητρώα και Χορήγησης και Ανανέωσης Άδειας Ασκήσεως Επαγγέλματος) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.118-2011).	Υγείας	Υγείας
7.	Οι περί Νοσηλευτικής και Μαιευτικής (Κώδικας Νοσηλευτικής Δεοντολογίας, Κώδικας Πρότυπης Επαγγελματικής Πρακτικής στη Νοσηλευτική, Περίγραμμα Αρμοδιοτήτων των Νοσηλευτών και Κώδικας Μαιευτικής Δεοντολογίας, Κώδικας Πρότυπης Επαγγελματικής Συμπεριφοράς των Μαιών και Κώδικας Επαγγελματικών Αρμοδιοτήτων και Υποχρεώσεων των Μαιών) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.119-2011).	Υγείας	Υγείας
8.	Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού- Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.120-2011).	Εσωτερικών	Εσωτερικών
9.	Έγγραφο που αφορά την παραχώρηση υπηρεσιών εκπαιδευτικών λειτουργιών για το σχολικό έτος 2011-2012, δυνάμει του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου [Αρ. 43(Ι)/1996]. (Αρ. Φακ. 15.08.001).	Παιδείας και Πολιτισμού	Παιδείας
Προτάσεις νόμου		Κατατέθηκαν από	Παραπέμπονται στις επιτροπές
1.	Ο περί Παραγραφής (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.02.052.071-2011).	Ιωάννα Νικολάου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών	Νομικών
2.	Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.02.052.072-2011).	Άγγελο Βότση εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος	Εμπορίου και Βιομηχανίας
3.	Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.02.052.073-2011).	Νικόλα Παπαδόπουλο εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
4.	Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2011.	Αβέρωφ Νεοφύτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού	Εσωτερικών

	(Αρ. Φακ. 23.02.052.074-2011).	Συναγερμού και Φειδία Σαρίκα εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ	
5.	Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.02.052.075-2011).	Αβέρωφ Νεοφύτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, Νικόλα Παπαδόπουλο εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και Ζαχαρία Κουλία, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
6.	Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.02.052.076-2011).	Αβέρωφ Νεοφύτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, Νικόλα Παπαδόπουλο εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και Ζαχαρία Κουλία, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές έχουν ήδη δοθεί γραπτώς.

(Οι ερωτήσεις των βουλευτών)

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.284, ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Έχω πληροφορηθεί ότι το αμερικανικό State Department έχει στείλει επιστολή στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με θέμα τα ρουσφέτια που φέρεται να δρομολόγησε πρώην Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για την πρόσληψη έκτακτων εργατών το 2009. Με την επιστολή του το αμερικανικό State Department ζητά πληροφόρηση σχετικά με την έκβαση της δίκης της υπόθεσης με τα ρουσφέτια.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το πότε αναμένεται να εκδικαστεί η υπόθεση των δύο κατηγορουμένων. Παρακαλώ επίσης τον αρμόδιο υπουργό να αποστείλει στη Βουλή των Αντιπροσώπων την απαντητική επιστολή του υπουργείου του προς το αμερικανικό State Department.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.285, ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Σύμφωνα με δημοσιεύματα εφημερίδων, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως έχει αποφασίσει να μειωθεί ο αριθμός των αστυνομικών που διατίθενται από την αστυνομική δύναμη, προκειμένου να φρουρούνται οι αρχηγοί ή εκπρόσωποι των κομμάτων.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν έχει μειωθεί παράλληλα ο αριθμός των μελών της αστυνομικής δύναμης που είναι τοποθετημένα στην προεδρική φρουρά, καθώς και σε ποιο ποσό ανέρχεται το ετήσιο κόστος της προεδρικής φρουράς τα τελευταία πέντε χρόνια.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.286, ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το ποιος έχει αναλάβει το ρόλο του συντονιστή οργανωτικών θεμάτων για τις ανάγκες της προεδρίας στις Βρυξέλλες, μετά την παραίτηση του κ. Αθανάσιου Καγιάρα στις 5 Ιουνίου 2011.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.287, ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Λόγω του ότι έχει δημιουργηθεί σύγχυση γύρω από το συνολικό αριθμό των αστυνομικών που χρησιμοποιούνται ως φρουροί πολιτικών ή πολιτειακών αξιωματούχων, παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το συνολικό αριθμό των αστυνομικών που χρησιμοποιούνται ως φρουροί πολιτικών ή πολιτειακών προσώπων. Επίσης, παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το συνολικό κόστος ανά έτος της φρούρησης των πολιτικών τα τελευταία πέντε χρόνια.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.288, ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Μετά την πρόσφατη τραγωδία με τη φονική έκρηξη στη ναυτική βάση στο Μαρί, έχει εκδηλωθεί ένα κίνημα διαμαρτυρίας πολιτών κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας. Έχει δημοσιευτεί ότι, για να προστατευθεί ο Πρόεδρος από ενδεχόμενες ανεξέλεγκτες ενέργειες, καθώς και για την αντιμετώπιση των εκδηλώσεων διαμαρτυρίας, ενισχύθηκε με προσωπικό η προεδρική φρουρά.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν όντως ενισχύθηκε η προεδρική φρουρά μετά τα γεγονότα στο Μαρί και, εάν συνέβη κάτι τέτοιο, πόσο έχει επιβαρυνθεί ο κρατικός προϋπολογισμός.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.289, ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Έχω πληροφορηθεί ότι πραγματοποιήθηκε πρόσφατα ένας αγώνας ταχύτητας αυτοκινήτων στην περιοχή της Πόλης Χρυσόχους με την επωνυμία "Cyprus Golden Stage Rally". Ο αγώνας μεταδόθηκε ζωντανά από το κανάλι "Euronews". Από τις τηλεοπτικές μεταδόσεις δόθηκε η εντύπωση ότι ο αγώνας διεξήχθη μέσα στην περιοχή του προστατευόμενου κρατικού δάσους του Ακάμα και της προτεινόμενης περιοχής προστασίας του ευρωπαϊκού προγράμματος "Natura 2000".

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τις διαδρομές του αγώνα "Cyprus Golden Stage Rally", αν επηρεάστηκαν προστατευόμενες περιοχές και αν έγιναν οι κατάλληλες μελέτες για τις επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον από τον αγώνα αυτοκινήτων.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.290, ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Περισσότερες από διακόσιες επιστημονικές μελέτες συνδέουν τη χρήση κινητού τηλεφώνου με σοβαρά προβλήματα υγείας όπως με όγκους στον εγκέφαλο. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι ακόμη μεγαλύτεροι σε ό,τι αφορά στα παιδιά, των οποίων το μικρότερο και λεπτότερο κρανίο είναι πιο ευάλωτο στην ακτινοβολία.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν έχουν τεθεί υπόψη του οι μελέτες που αφορούν τα προβλήματα υγείας που πιθανόν να προκαλεί η χρήση κινητών τηλεφώνων στα παιδιά, καθώς και αν η κυβέρνηση έχει ετοιμάσει ενημερωτικό υλικό ή αν έχει προγραμματίσει εκστρατείες, με σκοπό να προειδοποιήσει τους γονείς και κυρίως τα παιδιά σχετικά με τους αναδυόμενους κινδύνους από τη χρήση κινητών τηλεφώνων και να τους ενημερώσει για τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να λαμβάνουν.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.291, ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Έχω πληροφορηθεί ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε, στις 17 Νοεμβρίου 2011, τις προτάσεις για επενδύσεις ύψους 40 εκατομμυρίων ευρώ σε πιλοτικά προγράμματα για την ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική για την περίοδο 2011-2013. Η ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική, που δημιουργήθηκε το 2007, περιλαμβάνει και συνδυάζει πολιτικές για τις θαλάσσιες μεταφορές, τον τουρισμό, την αλιεία, την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιοποικιλότητα.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν η Κυπριακή Δημοκρατία εξετάζει το ενδεχόμενο ένταξης της στα πιλοτικά αυτά προγράμματα, με σκοπό να επιτευχθεί η ακτοπλοϊκή σύνδεση Κύπρου-Ελλάδας.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.292, ημερομηνίας 25 Νοεμβρίου 2011, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Στέλλας Κυριακίδου

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το πού βρίσκεται το θέμα του ρομποτικού μηχανήματος αυτόματης παράδοσης φαρμακευτικών σκευασμάτων το οποίο εγκαταστάθηκε στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Το μηχάνημα αυτό δεν έχει χρησιμοποιηθεί ποτέ, αλλά

μέχρι πρόσφατα το κράτος κατέβαλλε ένα μηνιαίο ποσό συντήρησης. Επίσης, θα ήθελα να πληροφορηθώ αν λήφθηκε οποιαδήποτε πρόνοια, για να συνδεθεί το μηχανήμα αυτό με το λογισμικό οποιουδήποτε κρατικού νοσηλευτηρίου.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.293, ημερομηνίας 25 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση έγκριτων Βρετανών ειδικών, η οποία δημοσιεύτηκε από τη φιλανθρωπική οργάνωση "Mobilewise", η χρήση κινητού τηλεφώνου εμπεριέχει τεράστιους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία. Οι συντάκτες της έκθεσης παραθέτουν στοιχεία διαφορετικών μελετών, σύμφωνα με τα οποία η μακροχρόνια χρήση κινητού τηλεφώνου συνδέεται με την ανάπτυξη μιας σπάνιας μορφής όγκου στον εγκέφαλο που ονομάζεται "γλοίωμα". Άλλες μελέτες έχουν επίσης δείξει σύνδεση μεταξύ της χρήσης κινητού και της εμφάνισης προβλημάτων γονιμότητας στους άνδρες, καθώς και εμφάνισης προβλημάτων συμπεριφοράς στα παιδιά των οποίων οι μητέρες έκαναν μεγάλη χρήση κινητού στην εγκυμοσύνη τους.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν προτίθεται να καταθέσει νομοσχέδιο για υποχρεωτική αναγραφή στο κουτί συσκευασίας του κινητού τηλεφώνου προειδοποιήσεων για τους πιθανούς κινδύνους που εμπεριέχει η χρήση κινητού τηλεφώνου για την υγεία, όπως αναγράφονται και στα πακέτα των τσιγάρων.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.294, ημερομηνίας 25 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Τον τελευταίο καιρό ακούμε όλο και συχνότερα ότι νεαρά άτομα που επιβαίνουν σε μοτοποδήλατα και μοτοσικλές χάνουν τη ζωή τους σε τροχαία δυστυχήματα. Όπως επισημάνθηκε από το Τμήμα Τροχαίας της αστυνομίας, πολλοί νεαροί χρησιμοποιούν ένα οποιοδήποτε κράνος (ακόμη και από αυτά που χρησιμοποιούνται στα εργοτάξια), με σκοπό να μειώσουν τις πιθανότητες να καταγγελούν από αστυνομικούς της τροχαίας. Τα κράνη αυτά δεν είναι κατάλληλα για τους μοτοσικλετιστές.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν υπάρχουν προδιαγραφές για τα κράνη που οφείλουν να χρησιμοποιούν οι μοτοσικλετιστές και οι μοτοποδηλάτες. Εάν όχι, παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό όπως πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν ετοιμάζεται σχετικό νομοσχέδιο που να περιλαμβάνει τις προδιαγραφές των κρανών.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.295, ημερομηνίας 25 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Τορναρίτη

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να ενημερώσει άμεσα τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιες ενέργειες θα προβεί, για να επιλυθεί το πρόβλημα που έχει προκύψει με το θέμα της τελευταίας ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων παραχώρησης θεώρησης/άδειας εισόδου σε υποψήφιους αλλοδαπούς φοιτητές.

Επισυνάπτεται σχετική επιστολή του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους στάλθηκε στον αρμόδιο υπουργό.

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.296, ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χάρη Γεωργιάδη

«Καλείται ο αρμόδιος υπουργός να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο είναι στις προθέσεις της κυβέρνησης να ετοιμάσει και καταθέσει στη Βουλή νομοσχέδιο για θέσπιση συμφώνου συμβίωσης που θα ρυθμίζει και τις σχέσεις ατόμων ίδιου φύλου, λαμβάνοντας υπόψη το πνεύμα και το γράμμα των αποφάσεων και ψηφισμάτων της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης και των εκθέσεων της Πολιτικής Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και με δεδομένο ότι στα πλείστα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανάλογο σύμφωνο συμβίωσης έχει ήδη θεσπιστεί.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.297, ημερομηνίας 29 Νοεμβρίου 2011, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Σκεύης Κούτρα Κουκουμά

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το δίκτυο φροντίδας στην κοινότητα ατόμων με ψυχικές παθήσεις, καθώς και αν υπάρχουν αξιολογήσεις για την αποτελεσματικότητά του.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.298, ημερομηνίας 29 Νοεμβρίου 2011, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Σκεύης Κούτρα Κουκουμά

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για την πορεία ετοιμασίας του νομοσχεδίου «Ο περί της Κοινωνικής Φροντίδας Ψυχικής Υγείας Νόμος», καθώς και πότε αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.299, ημερομηνίας 29 Νοεμβρίου 2011, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Σκεύης Κούτρα Κουκουμά

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα προγράμματα εργασιακής αποκατάστασης ατόμων με ψυχικές παθήσεις της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και αν υπάρχει σχέδιο παροχής κινήτρων προς εργοδότες για πρόσληψη ατόμων με ψυχικές παθήσεις.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.300, ημερομηνίας 29 Νοεμβρίου 2011, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Σκεύης Κούτρα Κουκουμά

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα προγράμματα που εφαρμόζονται και τις εκστρατείες που διεξάγονται για την καταπολέμηση του στιγματισμού και των προκαταλήψεων απέναντι στα άτομα που νοσηλεύθηκαν στις δημόσιες υπηρεσίες ψυχικής υγείας και πώς στηρίζονται μη κυβερνητικές οργανώσεις που αναπτύσσουν τέτοια προγράμματα.»

(Οι απαντήσεις των αρμόδιων υπουργών)

(Έχει διατηρηθεί η ορθογραφία και η σύνταξη των αποστολών.)

Απάντηση ημερομηνίας 25 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Γιώργου Δημοσθένους στην ερώτηση με αρ. 23.06.009.03.041, ημερομηνίας 30 Ιουλίου 2008, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην ερώτησή σας με αριθμό 23.06.009.03.041 και ημερομηνίας 30 Ιουλίου 2008 και να σας ενημερώσω για τα εξής:

2. Η παρούσα κυβέρνηση έχει ολοκληρώσει τη μελέτη για τη δημιουργία της Ενιαίας Αρχής Πολιτισμού (ΕΑΠ). Τα εμπλεκόμενα Υπουργεία, Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού και Συγκοινωνιών και Έργων έχουν προχωρήσει στην ετοιμασία σχεδίου πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη σύσταση, δομή και λειτουργία της ΕΑΠ και αναμένεται σύντομα η πρόταση να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο ώστε να ληφθεί τελική απόφαση για την ίδρυση ή μη της ΕΑΠ.

3. Απολογούμαστε για τη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην απάντηση της επιστολής σας. Σύμφωνα με το σχετικό φάκελο του Υπουργείου, είχε ετοιμαστεί απάντηση το Σεπτέμβριο του 2008, η οποία όμως προφανώς δε στάληκε λόγω αβλεψίας/παρεξήγησης. Γι' αυτό, η απάντηση ετοιμάστηκε τώρα εκ νέου.

4. Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε επιπρόσθετη πληροφορία ή διευκρίνιση.»

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Σοφοκλή Αλετράρη στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.026, ημερομηνίας 4 Αυγούστου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην επιστολή του Γενικού Διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων ημερομηνίας 30/08/11, με την οποία διαβιβάστηκε η πιο πάνω Ερώτηση και επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

Οι φιλοζωικές οργανώσεις ασχολούνται με ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και η λειτουργία τους βασίζεται στην εθελοντική εργασία και την αγάπη των μελών τους προς τα ζώα. Οι φιλοζωικές οργανώσεις εξασφαλίζουν τους πόρους τους για τις διάφορες δραστηριότητες τους, από εισφορές, εράνους και δωρεές και θεωρούνται ως ιδρύματα που επιτελούν κοινωφελές έργο.

Η κυβέρνηση διαθέτει κάθε χρόνο ένα συγκεκριμένο ποσό, το οποίο διαμοιράζεται σε όλες τις φιλοζωικές οργανώσεις, για κάλυψη μέρους των λειτουργικών τους αναγκών, ανάλογα με τις δραστηριότητες και τις ανάγκες της κάθε οργάνωσης. Η εν λόγω χορηγία, καλύπτει μόνο ένα μικρό ποσοστό των λειτουργικών εξόδων της κάθε οργάνωσης, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται προβλήματα στη λειτουργία τους.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Υπουργείο θεωρεί ότι δραστηριότητες από φιλοζωικές οργανώσεις όπως έρανοι, παζαράκια, εκθέσεις κλπ, που αποσκοπούν στην εξασφάλιση εισφορών προς τις οργανώσεις, όχι μόνο δεν πρέπει να εμποδίζονται αλλά θα πρέπει να ενθαρρύνονται.

Όσον αφορά τη διενέργεια τηλεφωνικού εράνου από τη φιλοζωική οργάνωση «Φωνή για τα Ζώα της Κύπρου», αρμοδιότητα για το θέμα έχουν οι Επαρχιακές Διοικήσεις και το Υπουργείο Εσωτερικών, προς το οποίο έχει επίσης διαβιβαστεί η υπό αναφορά Ερώτηση του κ. Περδίκη.

Με την ευκαιρία αυτή, σας διαβιβάζω τους χαιρετισμούς μου.»

Απάντηση ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Νεοκλή Σουλκιώτη στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.036, ημερομηνίας 11 Αυγούστου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.036, ημερ. 11.8.2011, που υποβλήθηκε από το Βουλευτή Λευκωσίας κ. Γιώργο Περδίκη και αποστάληκε στο Υπουργείο Εσωτερικών με την επιστολή σας

ημερ. 30.8.2011 και επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι στην περιοχή του Ακάμα είχαν ανεγερθεί κατά τους καλοκαιρινούς μήνες του 2011, δύο υποστατικά τα οποία ήταν παράνομα.

2. Το πρώτο, το οποίο βρίσκεται στις Κάτω Αρόδες, χρησιμοποιείται ως αναψυκτήριο-εστιατόριο. Έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα για παράνομη ανέγερση οικοδομής χωρίς την άδεια της αρμόδιας αρχής και η υπόθεση εκκρεμεί στο δικαστήριο.

3. Η δεύτερη περίπτωση αφορά την ανέγερση παράνομου ξύλινου υποστατικού που ανεγέρθηκε εντός της παραλίας, σε γη κρατικής ιδιοκτησίας και χρησιμοποιείτο ως μπαρ. Η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου ενεργώντας σύμφωνα με τις πρόνοιες των άρθρων 5(1)(2) και 3(1)(2) του περί Προστασίας της Παραλίας Νόμου, στις 25.8.2011 προχώρησε στην κατεδάφιση του εν λόγω υποστατικού.»

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Σοφοκλή Αλετράρη στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.070, ημερομηνίας 30 Αυγούστου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Αναφέρομαι στην επιστολή του Γενικού Διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων, με ημερομηνία 23 Σεπτεμβρίου 2011, σε σχέση με την πιο πάνω Ερώτηση του κ. Πεردίκη, και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Τόσο η Κυπριακή όσο και η Κοινοτική Νομοθεσία που αφορά την ερασιτεχνική αλιεία, δεν περιλαμβάνουν οποιεσδήποτε εξειδικευμένες πρόνοιες για την θαλάσσια αλιεία με καλάμι από την ακτή. Βάσει του περί Αλιείας Νόμου, δεν προνοείται η έκδοση άδειας για τη χρήση καλαμιού από την ακτή.
2. Οι όροι και οι κανονισμοί για την ερασιτεχνική αλιεία, εφαρμόζονται με βάση τις πρόνοιες του περί Αλιείας Νόμου, των περί Αλιείας Κανονισμών και του Κοινοτικού Κανονισμού (ΕΚ) 1967/2006 σχετικά με μέτρα διαχείρισης για τη βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στη Μεσόγειο.
3. Όλοι όσοι ασκούν ερασιτεχνική αλιεία οφείλουν να εφαρμόζουν τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1967/2006. Συγκεκριμένα, απαγορεύεται η σύλληψη και η κατοχή ψαριών που δεν έχουν το απαιτούμενο μέγεθος που αναγράφεται στο Παράρτημα III του Κανονισμού (επισυνάπτεται). Σε περίπτωση που πραγματοποιείται αλιεία με καλάμι από σκάφος, απαγορεύεται η αλιεία ψαριών πέραν των δέκα (10) κιλών ανά εικοσιτετράωρο. Ειδικότερα, αναφορικά με την στοχευόμενη αλιεία του είδους *Thunnus alalunga* με τη χρήση καλαμιού από σκάφος, απαγορεύεται η αλιεία πέραν των τριών ιχθύων ανά εικοσιτετράωρο, ανεξαρτήτως βάρους.

Με την ευκαιρία αυτή, σας διαβιβάζω τους χαιρετισμούς μου.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στο βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Λουκά Λουκά στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.092, ημερομηνίας 6 Σεπτεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αρ. φακ. Ερ. 23.06.010.01.092, ημερομηνίας 19 Σεπτεμβρίου 2011, σχετικά με την πιο πάνω ερώτηση και συγκεκριμένα την αναφορά ότι “το ποδηλατικό δίκτυο που έχει παραδοθεί για χρήση στη Λεμεσό για εξυπηρέτηση των φοιτητών του ΤΕΠΑΚ, δε λειτουργεί στην πράξη κυρίως λόγω της παράνομης στάθμευσης αυτοκινήτων επί των ποδηλατολωρίδων” και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Οι αναφερόμενες ποδηλατοδιαδρομές/ποδηλατολωρίδες έχουν δημιουργηθεί περί το τέλος του 2009, σε πιλοτική βάση με σκοπό να ενωθεί η περιοχή της Αγίας Φύλας με την Περιοχή Παλαιού Λιμανιού και με στόχο την γενική εξυπηρέτηση του κοινού συμπεριλαμβανομένης και της εξυπηρέτησης των φοιτητών του ΤΕΠΑΚ.
3. Οι ποδηλατολωρίδες διαχωρίζονται από το υπόλοιπο οδόστρωμα με άσπρη γραμμή ενώ σε αρκετά σημεία ο διαχωρισμός γίνεται με μπλε διακεκομμένη γραμμή. Σημειώνεται ότι έγινε και η ανάλογη σήμανση, σύμφωνα με τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας. Παρά το γεγονός ότι έχουν συμπληρωθεί δυο χρόνια από τη λειτουργία των ποδηλατοδιαδρομών/ποδηλατολωρίδων, εντούτοις, οι οργανωμένοι ποδηλάτες δεν τις χρησιμοποιούν σε τακτική βάση. Με την πάροδο του χρόνου και λόγω οδικών έργων στην περιοχή, η σήμανση έχει σχεδόν καταστραφεί.
4. Πρόσφατα έχει εγκριθεί από την Τεχνική Επιτροπή του Κεντρικού Φορέα για επίλυση κυκλοφοριακών προβλημάτων, η σήμανση των ποδηλατολωρίδων με πράσινη γραμμή και όχι με άσπρη, εργασία η οποία υλοποιείται στο παρόν χρονικό διάστημα.
5. Αναφορικά με τον αριθμό των εξωδίκων για παράνομη στάθμευση, κατά τη διάρκεια του 2010 και 2011 σημειώνεται ότι έχουν γίνει συνολικά 36 καταγγελίες οχημάτων και 100 παρατηρήσεις για στάθμευση στις ποδηλατολωρίδες.»

Απάντηση ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Ευθύμιου Φλουρέντζου στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.100, ημερομηνίας 7 Σεπτεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Αντρέα Φακοντή

«Αποζημιώσεις ιδιοκτητών λεωφορείων που απώλεσαν την άδεια οδικής χρήσης, με την εφαρμογή του σχεδίου δημόσιων επιβατικών μεταφορών

Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αρ. φακ. Ερ. 23.06.010.01.100 και ημερομηνία 15/9/2011 σχετικά με το πιο πάνω θέμα και, σας πληροφορώ τα ακόλουθα, για τα ζητήματα που εγείρετε:

1. (α) Έχουν ζητηθεί αποζημιώσεις για 313 λεωφορεία που απώλεσαν την Άδεια Οδικής Χρήσης (Α.Ο.Χ.) ή την άδεια "Ε" τακτικών γραμμών τους.
- (β) Το 2010 δόθηκαν αποζημιώσεις ύψους €1.952.842 και το 2011 μέχρι και τον Ιούνιο, δόθηκε ποσό ύψους €1.688.799. Υπάρχουν εγκρίσεις για ποσό ύψους €862.984 και παραμένουν 56 υποθέσεις για τις οποίες υπολογίζεται ότι θα χρειαστούν περίπου €6.000.000. Σε αυτές τις υποθέσεις δεν περιλαμβάνεται η υπόθεση της εταιρείας Αστικών Λεωφορείων Λευκωσίας.
2. Τα λεωφορεία που παραδόθηκαν στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών φυλάττονται στα Επαρχιακά Γραφεία του εν λόγω Τμήματος. Μερικά από αυτά τα οχήματα δόθηκαν σε άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες για κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών (1 στην Πυροσβεστική, 6 στην Αστυνομία, 5 στην Εθνική Φρουρά και 2 στο Τμήμα Δασών) και τα υπόλοιπα θα δημοπρατηθούν σε δημόσιο πλειστηριασμό ο οποίος θα διεξαχθεί σύντομα, σε συνεργασία με το Τμήμα Κρατικών Αποθηκών της Δημοκρατίας.
3. Αναφορικά με το ευρύτερο θέμα της αποζημίωσης της Εταιρείας Αστικών Λεωφορείων Λευκωσίας δεν έχει ξεκαθαρίσει ούτε το συνολικό ποσό ούτε και ποιος θα το επωμιστεί.»

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Νεοκλή Συλικιώτη στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.107, ημερομηνίας 8 Σεπτεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Γεώργιου Τάσου

«Αναφέρομαι στην Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.107 ημερ. 8.9.2011 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή Λάρνακας κ. Γεώργιο Τάσου και αποστάληκε στο Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή σας ημερ. 19.9.2011 και επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

- (α) Τα ιδιωτικά ακίνητα τα οποία ανήκουν στην Εταιρεία Maximos Holdings Ltd, έκτασης 53882 τ.μ. στο Ψεματισμένο, βρίσκονταν στην Τουριστική Ζώνη και απαλλοτριώθηκαν στις 22.4.2009 από το Υπουργείο Άμυνας για την αντιμετώπιση των αμυντικών αναγκών της Δημοκρατίας.
- (β) Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) προέβη στις 11.12.2009 σε εκτίμηση των πιο πάνω κτημάτων και απέστειλε προσφορά στην Εταιρεία, ύψους €17.000.000. Η ιδιοκτήτρια Εταιρεία δεν αποδέχθηκε το ποσό και με βάση έκθεση εκτίμησης που παρουσίασε ιδιώτης εκτιμητής για λογαριασμό της, αντιπρότεινε στο ΤΚΧ το ποσό των €23.045.000. Μετά από διαπραγματεύσεις που έγιναν μεταξύ του ιδιώτη εκτιμητή και του Διευθυντή του ΤΚΧ, επήλθε συμβιβασμός, το οποίο αποδέχθηκε η Εταιρεία, για καταβολή σε αυτή ποσού €18.200.000 πλέον τόκους από την ημερομηνία γνωστοποίησης της απαλλοτρίωσης (26/2/2009).
- (γ) Λόγω του ύψους της αποζημίωσης και ενόψει της οικονομικής κρίσης, προτάθηκε στην Εταιρεία η εν μέρει παραχώρηση σε αυτήν κρατικής γης αξίας €8.323.000 (ήτοι ποσό €7.400.000 πλέον τόκοι €923.000) και το υπόλοιπο ποσό €10.000.000 περίπου, να παραχωρηθεί σταδιακά στην Εταιρεία. Η εισήγηση έγινε αποδεκτή.
- (δ) Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.11.2010 ενέκρινε την παραχώρηση στην Εταιρεία Maximos Holdings Ltd, κρατικής γης έκτασης 26923 τ.μ. στο Δήμο Ιδαλίου και 19980 τ.μ. στην Κοινότητα Γερίου, αγοραίας αξίας €8.323.000, το δε υπόλοιπο της αποζημίωσης, να παραχωρείται σταδιακά στην Εταιρεία.»

Απάντηση ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Γιώργου Δημοσθένους στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.118, ημερομηνίας 14 Σεπτεμβρίου 2011, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Αθηνάς Κυριακίδου

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 2011 σε σχέση με την πιο πάνω ερώτηση της βουλευτού κυρίας Αθηνάς Κυριακίδου.

2. Κατά τη σχολική χρονιά 2010-2011 έγινε εκτεταμένη εισαγωγή σε δοκιμαστική μορφή του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος (ΝΑΠ) των Μαθηματικών στην Α΄ Γυμνασίου με τέσσερις περιόδους διδασκαλίας εβδομαδιαίως. Σύμφωνα με τους σχεδιασμούς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά 2011-2012 γίνεται εκτεταμένη εισαγωγή σε δοκιμαστική μορφή των ΝΑΠ των Μαθηματικών στην Α΄ και Β΄ Γυμνασίου με τέσσερις και τρεις διδακτικές περιόδους την εβδομάδα αντίστοιχα. Οι διδακτικές περιόδοι στη Β΄ Γυμνασίου παρέμειναν φέτος στις τρεις καθότι οι διεργασίες για τη λήψη τελικής απόφασης επί του Νέου Ωρολογίου Προγράμματος δεν έχουν ολοκληρωθεί.

3. Ορθώς η κυρία Αθηνά Κυριακίδου αναφέρει ότι το (ΝΑΠ) των Μαθηματικών της Β΄ Γυμνασίου έχει σχεδιαστεί στη βάση τεσσάρων διδακτικών περιόδων την εβδομάδα. Με δεδομένο τον περιορισμό των τριών περιόδων κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά, η προς διδασκαλία ύλη έχει αναπροσαρμοστεί και μειωθεί κατ' ανάλογο τρόπο ώστε να μπορεί να προσφερθεί σύμφωνα με το διαθέσιμο χρόνο. Η διαδικασία εισαγωγής των ΝΑΠ βρίσκεται στη δοκιμαστική φάση της, πράγμα που επιτρέπει αναγκαίες αναπροσαρμογές με δυναμικό τρόπο.»

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Οικονομικών κ. Κίκη Καζαμία στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.129, ημερομηνίας 19 Σεπτεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Τάσου Μητσόπουλου

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αρ. φακ. Ερ. 23.06.010.01.129 και ημερομηνία 29 Σεπτεμβρίου 2011, και απαντώ στα ερωτήματα που έχουν υποβληθεί από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Τάσο Μητσόπουλο, σε σχέση με τις έρευνες που έχουν γίνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Κράτους για τον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων των δικτατορικών καθεστώτων Γκαντάφι και Άσαντ και σε περίπτωση που έχουν εντοπιστεί τέτοια περιουσιακά στοιχεία τι προτίθεται η Κυβέρνηση να πράξει σε σχέση με αυτά.

2. Συναφώς, το θέμα έχει διαβιβαστεί λόγω αρμοδιότητας στο Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και στην Προϊστάμενη της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης. Ο Διευθυντής του Τμήματος Εποπτείας και Ρυθμίσεως Τραπεζικών Ιδρυμάτων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου με σχετική επιστολή του προς το Υπουργείο Οικονομικών αναφέρει τα εξής:

(α) Σε σχέση με το ερώτημά κατά πόσο έχουν γίνει έρευνες για εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων των δικτατορικών καθεστώτων Γκαντάφι και Άσαντ, στις 3 Μαρτίου 2011 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου απέστειλε εγκύκλιο επιστολή προς όλες τις τράπεζες στην Κύπρο με την οποία ενημερώθηκαν για τον Κανονισμό ΕΕ αριθ. 204/2011 του Συμβουλίου ημερομηνίας 2 Μαρτίου 2011, για την επιβολή περιοριστικών μέτρων λόγω της κατάστασης στη Λιβύη. Στην εν λόγω εγκύκλιο επιστολή επεσώρθη η προσοχή των τραπεζών στο άρθρο 5 του προαναφερόμενου Κανονισμού σύμφωνα με το οποίο, μεταξύ άλλων, δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και οικονομικοί πόροι που ανήκουν στην κυριότητα ή κατοχή ή τελούν υπό τον έλεγχο των φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή οργανισμών που απαριθμούνται στα Παραρτήματα II και III του Κανονισμού και ζητήθηκε η άμεση λήψη μέτρων για συμμόρφωση.

Επίσης στις 16 Μαΐου 2011 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου απέστειλε νέα εγκύκλιο επιστολή προς τις τράπεζες ενημερώνοντας και ζητώντας συμμόρφωση με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 442/2011 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ημερομηνίας 9 Μαΐου 2011, με τον οποίο επιβλήθηκαν περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Συρία. Όπως και στην προηγούμενη εγκύκλιο επιστολή, επεσώρθη η προσοχή των τραπεζών στο άρθρο 4 του Κανονισμού σύμφωνα με το οποίο δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και όλοι οι οικονομικοί πόροι που βρίσκονται στην ιδιοκτησία ή κατοχή ή τελούν υπό τον έλεγχο φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων και οργανισμών που κατονομάζονται στο Παράρτημα II του Κανονισμού.

Επιπρόσθετα οι τράπεζες έχουν ενημερωθεί από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για όλες τις μετέπειτα τροποποιήσεις των προαναφερόμενων Κανονισμών και τους ζητήθηκε να πάρουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την άμεση εφαρμογή τους.

(β) Σε σχέση με το ερώτημα κατά πόσο έχουν εντοπιστεί περιουσιακά στοιχεία και τι προτίθεται η Κυβέρνηση να πράξει με αυτά, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει ενημερώσει το Υπουργείο Οικονομικών ότι έχει εντοπιστεί ένας πολύ μικρός αριθμός τραπεζικών λογαριασμών στο όνομα κάποιων προσώπων που υπόκεινται σε δέσμευση κεφαλαίων βάσει των πιο πάνω Κανονισμών. Τα εν λόγω κεφάλαια παραμένουν δεσμευμένα και θα τύχουν χειρισμού σύμφωνα με τις εκάστοτε αποφάσεις του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Το Υπουργείο Οικονομικών παραμένει στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε επιπρόσθετος διευκρινίσεις τυχόν χρειάζεστε.»

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Οικονομικών κ. Κίκη Καζαμία στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.132, ημερομηνίας 19 Σεπτεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.132 και ημερομηνία 3.10.11, και σας παραθέτω ως απάντηση σχετικό ενημερωτικό σημείωμα.

Υπενθυμίζεται ότι το θέμα συζητήθηκε στα πλαίσια της συνεδρίας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου στις 25/10/11, στην παρουσία εκπροσώπων της εταιρείας KPMG που ανέλαβε την εκτέλεση του Έργου και λειτουργιών του Υπουργείου Οικονομικών.

Ολοκληρωμένη έκθεση αποτελεσμάτων της μελέτης θα σας σταλεί το συντομότερο δυνατό.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΕΡΓΟ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΦΟΡΤΟΥ

(I) Ιστορικό Έργου

Για την επίτευξη του εθνικού στόχου μείωσης του Διοικητικού Φόρτου (ΔΦ)¹ κατά 20% στην εθνική νομοθεσία μέχρι το 2012, η εταιρεία KPMG Ltd ανέλαβε την εκτέλεση του Έργου Μείωσης του ΔΦ στη Νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας από το 1960 μέχρι το 2007 που αφορά τις επιχειρήσεις, με έμφαση σε οκτώ εθνικούς τομείς προτεραιότητας.

2. Τα αποτελέσματα του Έργου για τους οκτώ εθνικούς τομείς προτεραιότητας² έχουν ως εξής:

Διοικητικό Κόστος	€1.008.561.085
Σύνηθες Κόστος (Business as usual)	€303.956.889 (δηλαδή το 30% του Διοικητικού Κόστους)
Διοικητικός Φόρτος (ΔΦ)	704.604.196 (δηλαδή το 70% του Διοικητικού Κόστους)

3. Στα πλαίσια του Έργου, υποβλήθηκαν εισηγήσεις μείωσης του ΔΦ για κάθε τομέα (κάθετες εισηγήσεις) (πλην του Τομέα Γεωργίας λόγω χαμηλού ΔΦ που διαφάνηκε στην πορεία) και μια οριζόντια εισήγηση μείωσης του ΔΦ που καλύπτει όλο το φάσμα της δημόσιας υπηρεσίας.

4. Η εφαρμογή των κάθετων και της οριζόντιας εισήγησης, θα επιφέρει, στο σύνολο, μείωση του Διοικητικού Φόρτου κατά 22% (δηλαδή, κατά €155.407.051). Υπολογίζεται ότι αυτό θα οδηγήσει σε εξοικονομήσεις περίπου γύρω στο 1% του εθνικού ΑΕΠ.

5. Οι εισηγήσεις μείωσης του ΔΦ εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο το Μάρτιο του 2011. Η υλοποίηση τους άρχισε το Μάιο του 2011 και στόχος είναι η ολοκλήρωση τους μέχρι το τέλος του 2012.

(II) Διαδικασία εφαρμογής των Εισηγήσεων Μείωσης του ΔΦ

6. Με Βάση σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (αρ. 71849 και ημερ. 17/3/2011), η Κεντρική Ειδική Μονάδα για τη Βελτίωση του Ρυθμιστικού Πλαισίου στο Υπουργείο Οικονομικών (ΚΕΜ), έχει αναλάβει συντονιστικό ρόλο για τη διασφάλιση της σωστής και έγκαιρης εφαρμογής των εισηγήσεων μείωσης του ΔΦ, σε συνεργασία με τα εμπλεκόμενα κρατικά τμήματα/υπηρεσίες, τα οποία καλούνται να εφαρμόσουν τις εισηγήσεις που εμπίπτουν στις δικές τους αρμοδιότητες.

7. **Με βάση την ίδια Απόφαση, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως:**

- (α) η ΚΕΜ ζητήσει από τα εμπλεκόμενα/τμήματα υπηρεσίες όπως προβούν στον καταρτισμό ενός Πλάνου Δράσης για προώθηση της εφαρμογής των κάθετων εισηγήσεων, με στόχο την επίτευξη της μείωσης του ΔΦ κατά 20% μέχρι το 2012,
- (β) υποβάλλεται Έκθεση Προόδου από τα εμπλεκόμενα/τμήματα υπηρεσίες προς το Υπουργείο Οικονομικών ανά τριμηνία, αναφορικά με την πρόοδο που επιτεύχθηκε στην υλοποίηση των εισηγήσεων που εμπίπτουν στις δικές τους αρμοδιότητες, και
- (γ) υποβάλλεται Έκθεση Προόδου από το Υπουργείο Οικονομικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο ανά τετραμηνία, για ενημέρωση του Σώματος αναφορικά με την συνολική πρόοδο στην υλοποίηση των εισηγήσεων, με βάση τις Εκθέσεις Προόδου από τα εμπλεκόμενα τμήματα/υπηρεσίες.

8. Παράλληλα με τα πιο πάνω, η ΚΕΜ διοργάνωσε συνάντηση με εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων τμημάτων/υπηρεσιών για εντοπισμό πιθανών προβλημάτων κατά την υλοποίηση των εισηγήσεων και ανταλλαγή απόψεων για την επίτευξη της καλύτερης δυνατής πρόοδου. Επιπρόσθετα, η ΚΕΜ διοργάνωσε την 1/11/11 εκδήλωση, υπό την αιγίδα του Υπουργού Οικονομικών, για παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Έργου Μείωσης του ΔΦ, στην παρουσία βουλευτών, κρατικών αξιωματούχων, όλων των εμπλεκόμενων κρατικών τμημάτων/υπηρεσιών, του ιδιωτικού τομέα και δημοσιογράφων.

¹ Ο φόρτος που συνεπάγεται η συλλογή και η παροχή των πληροφοριών, οι οποίες δεν θα συλλέγονταν ή δεν θα παρέχονταν αν δεν υπήρχαν οι συγκεκριμένες νομικές διατάξεις.

² Τομέας Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης (και ξένοι εργάτες υπό τον Τομέα Εργοδότησης Αλλοδαπών Εργατών του Τμήματος Εργασίας), Τομέας Γεωργίας, Τομέας Εσωτερικών Προσόδων, Τομέας Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, Τομέας Περιβάλλοντος, Τομέας Τουρισμού, Τομέας ΦΠΑ, Τομέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

9. Αναφορικά με την οριζόντια εισήγηση μείωσης του ΔΦ, η οποία προωθεί τη χρήση όλων των υφιστάμενων ηλεκτρονικών συστημάτων της Δημόσιας Υπηρεσίας που αφορούν κυρίως επιχειρήσεις, μέσω διαφημιστικής εκστρατείας και παροχής κινήτρων, αποφασίστηκε όπως αυτή υλοποιηθεί στα πλαίσια του ευρωπαϊκού συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος “Δικτυωθείτε και Εξελιχθείτε” του Κέντρου Παραγωγικότητας, το οποίο χρηματοδοτεί παρόμοιας φύσης δραστηριότητες. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγεται αλληλοεπικάλυψη δραστηριοτήτων καθώς και επιτυγχάνεται εξοικονόμηση δημόσιων πόρων. Στο παρόν στάδιο υποβλήθηκε ήδη το αναθεωρημένο τεχνικό δελτίο έργου για έγκριση στην αρμόδια Μονάδα Διαχείρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου, και αναμένεται σύντομα η έναρξη της υλοποίησης της εισήγησης.

10. Σημειώνεται ότι για να επιτευχθεί ο εθνικός στόχος μείωσης κατά 20% μέχρι το 2012, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η συνεχής και ομαλής συνεργασία του Υπουργείου Οικονομικών με το δημόσιο αλλά και τον ιδιωτικό τομέα. Απαιτείται δέσμευση από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και αλλαγή νοοτροπίας και κουλτούρας. Με την αγαστή συνεργασία όλων, ο εθνικός στόχος μπορεί να επιτευχθεί στα απαιτούμενα χρονικά πλαίσια.

11. Τέλος, σημειώνεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών αποδίδει μεγάλη σημασία στην έγκαιρη και σωστή εφαρμογή των εισηγήσεων μείωσης του ΔΦ προς τις επιχειρήσεις καθώς, αυτή η μείωση θα ωφελήσει τόσο τις ίδιες, όσο και την κυπριακή οικονομία γενικότερα, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης.»

**Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Οικονομικών
κ. Κίκη Καζαμία στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.133, ημερομηνίας 19 Σεπτεμβρίου 2011, του
βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη**

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση που έχει διαβιβαστεί με την επιστολή σας με αρ. φακ. 23.06.010.01.133 και ημερ. 29/9/2011 με την οποία ζητείται ενημέρωση για την πορεία εγκατάστασης και λειτουργίας του διαδικτυακού συστήματος Τράπεζας Νομικής Πληροφόρησης για το οποίο έχει υπογραφεί συμβόλαιο από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής με την εταιρεία S&T System Integration & Technology Distribution AG Austria και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Σκοπός του Έργου είναι η δημιουργία διαδικτυακού συστήματος Τράπεζας Νομικής Πληροφόρησης που θα περιλαμβάνει τη Νομοθεσία, τη Νομολογία, τις Γνωματεύσεις Γενικού Εισαγγελέα, την Ενοποιημένη Νομοθεσία, τα Σχέδια Υπηρεσίας και άλλες σχετικές νομικές πληροφορίες. Επειδή το έργο δεν ολοκληρώθηκε μέσα στα χρονικά πλαίσια που διαλάμβανε η σχετική συμφωνία που υπογράφηκε στις 23/1/2006 (24 μήνες), συμφωνήθηκε παράταση του έργου για έξι μήνες, χωρίς οικονομική επιβάρυνση.

3. Το έργο δεν συμπληρώθηκε ούτε μέσα στη χρονική περίοδο των έξι μηνών που παραχωρήθηκε ως παράταση. Ως εκ τούτου, μέσα στα πλαίσια της νενομισμένης διαδικασίας, τον Ιούλιο του 2011, έγινε διαβούλευση με την εταιρεία S&T System Integration & Technology Distribution AG Austria για φιλικό διακανονισμό. Μέσα στα πλαίσια της εν λόγω διαβούλευσης, επιτεύχθηκε συμφωνία η οποία διαλαμβάνει τα εξής:

α) Την κυριότητα των πιο κάτω παραδοτέων με συνολικό κόστος **685.00 USD** (κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Έργου έγιναν πληρωμές που ανέρχονται στα **USD 600.592,30** οπότε παραμένει να πληρωθεί το ποσό των **USD 84.408**):

- **Απαιτήσεις Χρηστών (Requirement stage)**
- **Φυσικός Σχεδιασμός (Physical System Spec stage)**
- Σε ηλεκτρονική μορφή στο στάδιο ολοκλήρωσης τους, όλα τα δεδομένα που δόθηκαν στην S&T.

β) Την μη επιστροφή της εγγυητικής ύψους 298.777,00 USD που έχει κατασχεθεί για τη μη εκτέλεση της σύμβασης (το συνολικό κόστος της σύμβασης ήταν 1.993.178 USD). Μετά την έγκριση της συμφωνίας από TEAA/KEAA αναμένεται η υπογραφή σύμβασης διευθέτησης/Συμφωνίας Διακανονισμού.»

**Απάντηση ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Γιώργου
Δημοσθένους στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.144, ημερομηνίας 21^{ης} Σεπτεμβρίου 2011, του
βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Τορναρίτη**

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας ημερομηνίας 3 Οκτωβρίου 2011 αναφορικά με το πιο πάνω θέμα και σας ενημερώνω τα εξής:

α) Ως προς το πρώτο ερώτημα σας αποστέλλουμε συνημμένα τα στοιχεία που είχαν ζητηθεί για τους διορισμένους και αδιόριστους εκπαιδευτικούς που διδασκαν στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης και τα Επιμορφωτικά Κέντρα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού κατά τα έτη 2009-2010 και 2010-2011 και πόσοι διδάσκουν κατά το τρέχον σχολικό έτος 2011-2012.

β) Ως προς το δεύτερο ερώτημα, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι, σύμφωνα με οδηγίες μου, από την επόμενη σχολική χρονιά 2012-2013 στα Κ.Ι.Ε. οι διορισμένοι εκπαιδευτικοί θα διδάσκουν μόνο θέματα

Παγκυπρίων εξετάσεων, ενώ οι αδιόριστοι εκπαιδευτικοί θα διδάσκουν τόσο θέματα Παγκυπρίων εξετάσεων όσο και μαθήματα άλλων επιπέδων. Στα Επιμορφωτικά Κέντρα θα διδάσκουν διορισμένοι μόνο όπου δεν εξουρίζεται κατάλληλος αδιόριστος εκπαιδευτής.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στο βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου 2011 της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Σωτηρούλας Χαραλάμπους στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.169, ημερομηνίας 29 Σεπτεμβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αρ. Ερ. 23.06.010.01.169 και ημερομηνία 5.10.2011 σε σχέση με το πιο πάνω θέμα και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το Σχέδιο Ειδικής Χορηγίας εφαρμόστηκε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 59.117 και ημερομηνία 10.12.2003 και προέβλεπε την καταβολή ειδικής χορηγίας σε συνταξιούχους στα πλαίσια παραχώρησης αντισταθμιστικών μέτρων λόγω της φορολογικής μεταρρύθμισης. Δικαιούχοι καθορίστηκαν οι συνταξιούχοι του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της κοινωνικής σύνταξης και των επαγγελματικών σχεδίων συντάξεων οι οποίοι πρέπει να διαμένουν στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές και να έχουν εισόδημα από συντάξεις μικρότερο από €854,30 (£500). Το μηνιαίο ύψος της ειδικής χορηγίας καθορίστηκε να είναι κλιμακωτό και αντιστρόφως ανάλογο του ύψους της σύνταξης, καταβάλλεται 12 φορές το χρόνο και για το 2011 φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα.

Μηνιαίο ύψος σύνταξης* €	Μηνιαίο ύψος χορηγίας €
340,78	128,15
340,79 - 364,51	128,15
364,52 - 400,91	119,60
400,92 - 472,56	111,06
472,57 - 508,40	102,52
508,41 - 544,26	95,68
544,27 - 580,10	90,56
580,11 - 615,95	82,01
615,96 - 854,30	64,93
Επίδομα ορφάνιας	92,55
Κοινωνική σύνταξη	76,89
Συντάξεις με συμβάσεις και Διπλές συντάξεις	64,93

* χωρίς αύξηση εξαρτωμένων

Οι κατηγορίες του μηνιαίου ύψους σύνταξης (πρώτη στήλη στον πιο πάνω Πίνακα) βάσει των οποίων καταβάλλεται η ειδική χορηγία αναθεωρούνται κάθε χρόνο όπως και οι συντάξεις του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το μηνιαίο ύψος της ειδικής χορηγίας (δεύτερη στήλη στον πιο πάνω Πίνακα) αναθεωρήθηκε μία φορά την 1.10.2007 σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Το Σχέδιο Ειδικής Χορηγίας αντικαταστάθηκε από το Σχέδιο Οικονομικής Ενίσχυσης των Νοικοκυριών των Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα το οποίο εφαρμόζεται από την 1.12.2009 από την Υπηρεσία Χορηγιών και Επίδομάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Έκτοτε μεγάλος αριθμός των δικαιούχων ειδικής χορηγίας μεταφέρθηκε στο νέο Σχέδιο ενώ δεν παρέχεται ειδική χορηγία σε νέους δικαιούχους. Το Σεπτέμβριο του 2011 ο αριθμός δικαιούχων ειδικής χορηγίας ήταν 34,591 άτομα.»

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Σοφοκλή Αλετράρη στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.182, ημερομηνίας 6 Οκτωβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην επιστολή του Γενικού Διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων, με ημερομηνία 11 Οκτωβρίου 2011, σε σχέση με την πιο πάνω Ερώτηση του κ. Περδίκη, και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Τα μεταλλεία μεικτών θειούχων έχουν μεγάλη επιστημονική σημασία, γι' αυτό το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, συνεργάζεται και παρέχει κάθε δυνατή τεχνική πληροφόρηση σε ακαδημαϊκά ιδρύματα του εξωτερικού τα οποία χρησιμοποιούν τα μεταλλεία Μαθιάτη, Καλαβασού, Αγροκηπιάς και Σκουριώτισσας για σκοπούς εκπαίδευσης των φοιτητών τους.

2. Το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης εκπόνησε το 2008 τη «Μελέτη για την αποκατάσταση των εγκαταλειμμένων μεταλλείων μεικτών θειούχων» με τη συνεργασία εξειδικευμένου Οίκου Συμβούλων. Τα εγκαταλειμμένα μεταλλεία μετά από πολυκριτηριακή αξιολόγηση ταξινομήθηκαν ως προς την αναγκαιότητα περιβαλλοντικής αποκατάστασης τους. Σύμφωνα με την αξιολόγηση αυτή, το μεταλλείο Μαθιάτη κατατάσσεται 4ο (επισυνάπτεται ο πίνακας με την ταξινόμηση).
3. Η επιστημονική και περιβαλλοντική αξιοποίηση των δύο μεταλλείων της περιοχής Μαθιάτη περιλαμβάνονται μέσα στο πλαίσιο των γενικών αρχών του προγράμματος αποκατάστασης των εγκαταλειμμένων μεταλλείων. Πλην όμως δεν αναμένεται άμεση περιβαλλοντική τους αποκατάσταση για τους εξής λόγους: α) υπάρχουν πρακτικές δυσκολίες με το ιδιοκτησιακό καθεστώς αφού η πλειοψηφία των τεμαχίων είναι ιδιωτικά και β) σύμφωνα με τον πίνακα πολυκριτηριακής ταξινόμησης προηγούνται του Μαθιάτη άλλα μεταλλεία που έχουν πιο σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα.
4. Οι μέχρι τώρα ενέργειες των αρμοδίων Τμημάτων του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος έχουν επικεντρωθεί στην υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος αποκατάστασης μέρους του μεταλλείου Κοκκινόπεζούλας (Μιτσερό) που έχει ταξινομηθεί ως η πρώτη προτεραιότητα.
5. Τέλος, τα μεταλλεία Μαθιάτη θα συνεχίσουν να αξιοποιούνται για επιστημονική και περιβαλλοντική εκπαίδευση από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης και τα ακαδημαϊκά ιδρύματα στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό υπό τις παρούσες συνθήκες. Επίσης, η κοινότητα Μαθιάτη έχει τη δυνατότητα με δική της πρωτοβουλία να κάνει έργα για ανάδειξη της μεταλλευτικής κληρονομιάς της περιοχής τα οποία να στηριχτούν τεχνικά από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης αλλά και με χορηγία από σχετική πρόνοια στον προϋπολογισμό του για την μεταλλευτική κληρονομιά του τόπου.

Με την ευκαιρία αυτή, σας διαβιβάζω τους χαιρετισμούς μου.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στο βουλευτή που υπέβαλε την ερώτησή.

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Σοφοκλή Αλετράρη στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.195, ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη

«Αναφέρομαι στην επιστολή του Γενικού Διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων, με ημερομηνία 20 Οκτωβρίου 2011, σε σχέση με την πιο πάνω Ερώτηση του κ. Χατζηγιάννη, και σας πληροφορώ ότι μετά από εξέταση του θέματος αυτή την περίοδο όλοι οι θαλάσσιοι ιχθυοκλωβοί βρίσκονται εντός οριοθετημένων περιοχών εταιρειών οι οποίες κατέχουν Άδεια Ίδρυσης και Λειτουργίας Ιχθυοτροφείου και στις οποίες υπάρχει η απαραίτητη σήμανση για αποφυγή δυστυχημάτων. Υπάρχει μία μονάδα στην περιοχή Βασιλικού η οποία αυτή την περίοδο είναι ανενεργή, αλλά και σε αυτήν υπάρχει η απαραίτητη σήμανση (τεταρτοκυκλικό σύστημα).

Με την ευκαιρία αυτή, σας διαβιβάζω τους χαιρετισμούς μου.»

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Οικονομικών κ. Κίκη Καζαμία στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.231, ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας με σχετικά με το πιο πάνω ερώτημα του βουλευτή κ. Γιώργου Πεردίκη και επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

1. Η Απογραφή Πληθυσμού 2011 διεξάγεται με βάση τον Κανονισμό 763/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9^{ης} Ιουλίου 2008 σχετικά με τις Απογραφές Πληθυσμού και Στέγασης. Σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, η διεξαγωγή της Απογραφής είναι δεσμευτική για όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε.. Τα θέματα που καλύπτονται στην Απογραφή Πληθυσμού καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές των θεμάτων και των αναλύσεων τους καθορίζονται στον εν λόγω κανονισμό. Γι' αυτό και το ερωτηματολόγιο της Απογραφής Πληθυσμού στην Κύπρο καταρτίστηκε με βάση τις απαιτήσεις του σχετικού κανονισμού. (Περισσότερες λεπτομέρειες αναφορικά με τον κανονισμό της Ε.Ε. μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της Απογραφής Πληθυσμού www.census2011.gov.cy).
2. Η ερώτηση «Σχέση με τον αρχηγό του νοικοκυριού» στην Απογραφή Πληθυσμού 2011 σκοπό έχει τον καθορισμό ενός ατόμου αναφοράς στο νοικοκυριό έτσι ώστε να καθοριστεί η σύνθεση του νοικοκυριού και κατ' επέκταση να είναι δυνατή η ταξινόμηση στους διάφορους τύπους νοικοκυριού π.χ.
  - Νοικοκυριό ενός ατόμου
  - Παντρεμένο ζευγάρι χωρίς παιδιά
  - Παντρεμένο ζευγάρι με παιδιά (κάτω των 25 χρόνων)
  - **Ζευγάρι που συζεί χωρίς παιδιά**

- **Ζευγάρι που συζητεί με παιδιά (κάτω των 25 χρόνων)**
- **Νοικοκυριό μόνο πατέρα/μητέρας με παιδιά, κ.ά.**

Σκοπός της ερώτησης δεν είναι ο καταρτισμός στοιχείων που να αφορούν το φύλο του αρχηγού.

Ενόψει του γεγονότος ότι η εν λόγω ερώτηση έχει παρεξηγηθεί από μερίδα του πληθυσμού, η Στατιστική Υπηρεσία έχει αποφασίσει ότι σε μελλοντικές έρευνες κοινωνικού περιεχομένου θα χρησιμοποιείται ο όρος "Άτομο αναφοράς" αντί "Αρχηγός".

3. Επισυνάπτεται το σχετικό ερωτηματολόγιο της Απογραφής Πληθυσμού 2011 που έχετε ζητήσει.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στο βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2011 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Νεοκλή Συλικιώτη στην ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.232, ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου 2011, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Αναφέρομαι στην Ερώτηση με αρ. 23.06.010.01.232 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή Λευκωσίας κ. Γιώργο Περδίκη, και αποστάληκε στο Υπουργείο Εσωτερικών με την επιστολή σας με ημερομηνία 4 Νοεμβρίου 2011 και επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι το τεμάχιο 616, Φ/Σχ. 51/05 στη Μαραθούντα, το οποίο έχει εγκριθεί για εκμίσθωση προς τους Δήμους Πάφου και Γεροσκήπου, δεν βρίσκεται εντός ζώνης προστασίας της φύσης. Επιπρόσθετα, όσον αφορά το θέμα χορήγησης έγκρισης για κατασκευή μονάδας ανακύκλωσης αδρανών υλικών εντός του προαναφερόμενου τεμαχίου, σας πληροφορώ ότι μέχρι σήμερα δεν έχει υποβληθεί καμία αίτηση στο Υπουργείο Εσωτερικών ως η αρμόδια αρχή, για κατασκευή τέτοιας Μονάδας.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τέταρτο: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση.

Έχουμε σήμερα τη συζήτηση του θέματος: «Η μειωμένη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψεως αποφάσεων και τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου». Πρόκειται για θέμα εγγραφέν με εισήγηση της βουλευτού κ. Ρούλας Μαυρονικόλα εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ.

Παρακαλώ την εισηγήτρια να έλθει στο βήμα.

P. ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα που συζητάμε σήμερα είναι διαχρονικό και πάντα επίκαιρο από τη στιγμή που το χαρακτηρισθέν "έλλειμμα δημοκρατίας" εξακολουθεί να υφίσταται ως αποτέλεσμα της μικρής συμμετοχής γυναικών στα κέντρα λήψεως αποφάσεων. Αυτό δεν είναι σχήμα λόγου, αλλά η σκληρή πραγματικότητα όπως αποτυπώνεται από την αδυναμία της υπαρκτής δημοκρατίας να εντάξει το μισό του πληθυσμού στο πλαίσιο της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Πρόκειται για ένα θέμα το οποίο βεβαίως δεν είναι μόνο κυπριακό αλλά πανευρωπαϊκών διαστάσεων και όχι μόνο, που απασχολεί και ενδιαφέρει τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία αναζητούν λύσεις σε εθνικό και συλλογικό επίπεδο.

Προς την κατεύθυνση αυτή χαιρετίζουμε την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο να αγκαλιάσει την εκδήλωση του Μεσογειακού Ινστιτούτου η οποία πραγματοποιήθηκε πριν λίγο στη Λευκωσία υπό τον εύστοχο τίτλο "Πού είναι οι γυναίκες;".

Η εγγραφή του θέματος προς συζήτηση προέκυψε ως αναγκαιότητα ύστερα από το αποτέλεσμα των πρόσφατων βουλευτικών εκλογών, με βάση το οποίο η Κύπρος κατέγραψε ακόμη μια θλιβερή πρωτιά με την κατάταξή της στην τελευταία θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο θέμα της εκπροσώπησης γυναικών στο κοινοβούλιο.

Η διαπίστωση αυτή απλώς επιβεβαίωσε τα όσα βιώσαμε κατά την προεκλογική εκστρατεία των πρόσφατων βουλευτικών εκλογών και τα όσα κατέγραψε το τελικό αποτέλεσμα με τη μείωση δυστυχώς του αριθμού των βουλευτών γυναικών στη νεοεκλεγείσα Βουλή των Αντιπροσώπων. Αρνητική εξέλιξη, την οποία τονίζει και η αντιπροσωπία του ΟΑΣΕ που επισκέφθηκε την Κύπρο την περίοδο των πρόσφατων βουλευτικών εκλογών.

Όπως επισημαίνεται στη σχετική έκθεσή της, οι γυναίκες βρίσκονται σε μειονεκτικότερη θέση έναντι των αντρών όσον αφορά στην εκλεξιμότητα. Η διαδικασία προεκλογικής εκστρατείας στην Κύπρο, λέει η έρευνα, παραδοσιακά συνδέεται με ανεπίσημη επικοινωνία σε δημόσιους χώρους που συνήθως θεωρούνται χώροι συνάθροισης ανδρών, τα γνωστά καφενεία, ή, αν θέλετε, οι προεκλογικές εκστρατείες έχουν μόνο άρωμα ανδρών.

Το μεγάλο εύρος των οικογενειακών υποχρεώσεων που επωμίζεται η γυναίκα σε σχέση με τις υποχρεώσεις του άνδρα αποτελεί επίσης καθοριστικό παράγοντα στη διαθεσιμότητα ή μη της γυναίκας να εμπλακεί σε προεκλογική εκστρατεία. Να προσθέσουμε ότι η έλλειψη υποδομών σύζευξης οικογενειακής με εργασιακή ζωή είναι ανασταλτικός παράγοντας για νέες γυναίκες να διεκδικούν και να μπαίνουν στην πολιτική αρένα. Δεν είναι τυχαίο ότι οι περισσότερες από εμάς διεκδικούμε ή διεκδικήσαμε εκλογή, όταν, σε εισαγωγικά, οι οικογενειακές μας υποχρεώσεις μειώθηκαν.

Τέλος, η χρηματοδότηση μιας προεκλογικής εκστρατείας καταδείχτηκε ως εμπόδιο για την πολιτική καταξίωση της γυναίκας. Παράλληλα, οι μισθοί των γυναικών είναι κατά πολύ χαμηλότεροι από αυτούς των ανδρών, γεγονός που συμβάλλει αρνητικά στη δυνατότητα της γυναίκας για σωστή προεκλογική εκστρατεία. Με λίγα λόγια και πάλι οι προεκλογικές εκστρατείες είναι σχεδιασμένες από άντρες για τους άντρες.

Το πρόβλημα της μειωμένης συμμετοχής των γυναικών, κύριε Πρόεδρε, βεβαίως δεν εντοπίζεται μόνο στη Βουλή των Αντιπροσώπων, αλλά αφορά το σύνολο των αιρετών θεσμικών οργάνων του κράτους και της κοινωνίας. Παρόμοια κατάσταση επικρατεί και στις περιπτώσεις διορισμών οργάνων διαμόρφωσης και παραγωγής πολιτικής, όπως το Υπουργικό Συμβούλιο και τα διοικητικά συμβούλια ημικρατικών οργανισμών.

Χαρακτηριστική της κατάστασης είναι η θέση της Επιτρόπου Διοικήσεως, η οποία τοποθετήθηκε πρόσφατα με μακροσκελή έκθεση για το συγκεκριμένο θέμα ζητώντας την παρέμβαση της πολιτείας και εφαρμογή πρακτικών μέτρων αντιμετώπισης του προβλήματος. Επίσης, επισημαίνει ότι, παρά το ικανοποιητικό διεθνές και δεσμευτικό για τη Δημοκρατία θεσμικό πλαίσιο, η ισότητα των φύλων, υπό την ειδικότερη έννοια της ίσης συμμετοχής γυναικών και ανδρών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, εξακολουθεί να είναι προσδοκία.

Στο επίπεδο αυτό έχουμε σοβαρό πρόβλημα, το οποίο οφείλουμε να παραδεχθούμε και στο οποίο με σοβαρότητα να εγκύψουμε, εάν βεβαίως ουσιαστικά επιθυμούμε να το αντιμετωπίσουμε και δεν περιοριζόμαστε απλώς σε ευχολόγια και ωραία λόγια, κυρίως σε επετειακές ημερομηνίες. Η έλλειψη γυναικείων προτύπων από την κοινωνία μας είναι μια πραγματικότητα.

Το πρόβλημα είναι στη βάση του κοινωνικό και εκπηγάει, αλλά και ανακυκλώνεται με νοοτροπίες δεκαετιών, που απηχούν την ανισότητα των φύλων και που δυστυχώς δε δείχνουν να εκλείπουν πέραν του θεωρητικού επιπέδου. Και αυτές οι νοοτροπίες και οι προκαταλήψεις ευθύνονται για το ότι πολλές γυναίκες δεν ψηφίζουν γυναίκες, όχι διότι δε θα ήθελαν, αλλά γιατί έχουν μάθει στο σπίτι, αλλά και στο σχολείο και στην κοινωνία ότι η γυναίκα είναι για άλλες δουλειές. Η πολιτική είναι για τους άνδρες.

Η πολιτεία ασφαλώς έχει τις δικές της ευθύνες γι' αυτή την εξέλιξη. Σε πολιτικό επίπεδο, στον πυρήνα του θέματος που συζητάμε, τα κόμματα θα πρέπει να αναζητήσουν τις δικές τους ευθύνες και να τις αναλάβουν εμπράκτως και ουσιαστικά στο πλαίσιο της ισότιμης αντιμετώπισης ανδρών και γυναικών σε όλες τις φάσεις της πολύπλευρης δραστηριότητάς τους. Δυστυχώς, σε πολλές περιπτώσεις και παρά τις όποιες αγαθές προθέσεις η τοποθέτηση γυναικών στα εκλογικά ψηφοδέλτια παραμένει χρυσωμένο χάπι, παρά την προσπάθεια υλοποίησης του στόχου της ίσης συμμετοχής. Δε χρειάζονται βαρύγδουπες αναλύσεις επί τούτου.

Η συμμετοχή γυναικών υποψηφίων στις προεκλογικές και μετεκλογικές συζητήσεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά κυρίως τα βιώματα και οι τραυματικές εμπειρίες κατά τη διάρκεια μιας προεκλογικής εκστρατείας είναι αρκετά, για να καταδείξουν του λόγου το αληθές. Συζητώντας αυτό το θέμα, δεν μπορούμε να μην κάνουμε ιδιαίτερη αναφορά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και το ρόλο τους στη διαμόρφωση νοοτροπιών, που σε τελική ανάλυση αποτελούν τον καθρέφτη της κοινωνίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εντοπίζεται και εδώ ένα σημαντικό έλλειμμα, το οποίο αφορά την παρουσία των γυναικών πολιτικών σε εκείνες τις τηλεοπτικές εκπομπές, συνεντεύξεις και γενικά παρουσιάσεις σε θέματα τα οποία θεωρούνται σοβαρά και υψηλής πολιτικής, όπως για παράδειγμα το Κυπριακό και άλλα μεγάλα ζητήματα που αφορούν τον τόπο και το λαό. Διαπίστωση από την οποία δεν εξαιρούνται οι εκπομπές τις οποίες επιμελούνται και παρουσιάζουν γυναίκες, καταξιωμένες επαγγελματίες. Σίγουρα η ευθύνη δεν αφορά εξ ολοκλήρου τις γυναίκες δημοσιογράφους ή τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στα οποία εργάζονται. Μερίδιο ευθύνης έχουμε και εμείς οι γυναίκες πολιτικοί, αλλά και τα κόμματα στα οποία ανήκουμε και εκπροσωπούμε. Είναι δηλαδή μια αλυσίδα ευθυνών, την οποία οφείλουμε να πάρουμε από την αρχή, για να μπορούμε να βρούμε τις λύσεις και το ορθό πλαίσιο, για να απαλλαγούμε από τα όποια ελλείμματα εντοπίζονται.

Ανεξαρτήτως αυτού όμως, γενικά η παρουσία των γυναικών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κυρίως στην τηλεόραση εμφανίζεται με αυξητική τάση. Δυστυχώς όμως στη μεγάλη τους πλειοψηφία οι παρουσίες των γυναικών περιορίζονται σε θέματα σημαντικά μεν που θεωρούνται και καταγράφονται ως γυναικεία δε. Για θέματα όπως το Κυπριακό, η οικονομία, οι έρευνες για εντοπισμό φυσικού αερίου και οι απειλές της Τουρκίας, η φωνική έκρηξη στο Μαρί και οι συνέπειές της οι γυναίκες δεν κατέχουν, δε γνωρίζουν, είναι απλά γυναίκες!

Κύριε Πρόεδρε,

Μια απλή καταγραφή των γυναικών πολιτικών και εμπειρογνομόνων που συμμετέχουν σε αυτές τις εκπομπές απλώς θα επιβεβαιώσει την ύπαρξη του προβλήματος και του σοβαρού ελλείμματος για το οποίο μιλήσαμε.

Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια, εξακολουθούν να υπάρχουν μακροχρόνιες ανισότητες σε βάρος των γυναικών σε όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής ζωής. Παρ' όλο που έχει περάσει μισός και πλέον αιώνας από την απόκτηση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε όλη την Ευρώπη, το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική παραμένει χαμηλό. Αυτό είναι αποτέλεσμα νοοτροπίας και ευρύτερης αντίληψης για τις δυνατότητες, τις ικανότητες και τους ρόλους των δύο φύλων σε οικογενειακό και κοινωνικό επίπεδο. Σταδιακά η απαράδεκτη αυτή κατάσταση βελτιώνεται, αλλά έχουμε ακόμη μακρύ δρόμο να διανύσουμε, από τη στιγμή μάλιστα που βιώνουμε πιασχυρισματα, όπως στην πρόσφατη εκλογική διαδικασία.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στο πλαίσιο αυτό και από τη στιγμή που στο δικό μας σπίτι, τη Βουλή δηλαδή, εντοπίζεται σοβαρό έλλειμμα, έχω τη γνώμη ότι θα πρέπει να επανεξεταστεί το θέμα της αυτόνομης λειτουργίας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών. Με τον τρόπο αυτό θα στείλουμε το μήνυμα ότι η Βουλή έχει στις προτεραιότητές της την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων και από την άλλη θα δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις ουσιαστικής και σε βάθος ενασχόλησης με το θέμα, με την εμπλοκή βεβαίως κοινωνικών και κρατικών φορέων.

Τα τελευταία πέντε χρόνια που λειτουργούσε η επιτροπή καταφέραμε να συζητήσουμε και να αναδείξουμε σημαντικά θέματα που αφορούν το προς συζήτηση θέμα. Σίγουρα δεν αφορούσαν την επικαιρότητα, σίγουρα δεν ήταν θέματα με δημοσιογραφικό ενδιαφέρον, όμως οι νοοτροπίες και οι αντιλήψεις, αλλά και οι στρατηγικές διαμορφώνονται με τη συζήτηση και τον εποικοδομητικό διάλογο. Το πρόβλημα είναι εκεί και πρέπει να συζητείται.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Οι βουλευτικές εκλογές ανήκουν στο παρελθόν. Μπροστά μας έχουμε τώρα την πρόκληση των εκλογών για ανάδειξη δημοτικών και κοινοτικών αρχόντων. Τα κόμματα οφείλουμε να κάνουμε το μεγάλο άλμα εμπιστευόμενοι τις γυναίκες, αποδεικνύοντας ότι τα όσα διακηρύσσουμε δεν είναι γράμμα κενό. Αυτό σημαίνει ότι τα κόμματα δε θα επιδιώξουν απλή διακοσμητική παρουσία γυναικών στα ψηφοδέλτια, αλλά θα εγγυηθούν τη διαμόρφωση συνθηκών ισότιμης διεκδίκησης εκλογής δημάρχων και δημοτικών συμβούλων. Ο ρόλος και οι τομείς δραστηριοτήτων των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης ταιριάζουν στην ιδιοσυγκρασία, την πρακτικότητα, την ευαισθησία των γυναικών. Η εμπλοκή τους σε αυτούς τους φορείς θεωρούμε ότι είναι πρώτης τάξεως ευκαιρία να αποδείξουν την αξία και την ικανότητά τους για παραγωγή ουσιαστικού έργου και να μπορέσουν να προχωρήσουν παραπέρα.

Όλα αυτά βεβαίως μικρή αξία θα έχουν, αν οι ίδιες οι γυναίκες δεν τολμήσουν να διεκδικήσουν δυναμικά τα δικαιώματά τους και στο επίπεδο της πολιτικής, για να ανοίξει διάπλατα ο δρόμος για την κατάληψη θέσεων στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Πραγματικά, θα ήταν ευχής έργο οι γυναίκες στις εκλογές του Δεκεμβρίου να μην ομορφύνουν και να κλείσουν ψηφοδέλτια, όπως ειθισται να γίνεται, αλλά να ομορφύνουν με την παρουσία τους και τη δυναμική συμμετοχή τους τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια.

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Τελειώνοντας, θέλουμε να πιστεύουμε ότι στις 19 Δεκεμβρίου, όταν θα τεθεί ξανά το ερώτημα που τέθηκε σήμερα «Πού είναι οι γυναίκες;», θα μπορέσουμε να απαντήσουμε ότι είναι μαζί με τους άντρες και εργάζονται ισότιμα στα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια για το καλό και την πρόοδο των τοπικών κοινωνιών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ την κ. Μαυρονικόλα.

Θα παρακαλέσω τώρα να έρθει στο βήμα, εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών, ο συνάδελφος κ. Γιώργος Περδίκη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Την εκπρόσωπο των οικολόγων θέλουμε!

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να καταγγείλω τον κ. Κατσουρίδη ότι κυκλοφορεί στη Βουλή τζιαι με κατηγορεί ότι είμαι “η εκπρόσωπος” των οικολόγων!

(Γέλια)

Αλλά θέλω να του πω ότι σε πέντε χρόνια μπορεί να βρίσκεται σε πολύ πιο δύσκολη θέση στο ακροατήριο της Βουλής, όταν θα αντιμετωπίσει την εκπρόσωπο των οικολόγων!

(Γέλια)

Η γυναίκα σήμερα μπορεί να νιώθει περήφανη, γιατί μέσα από τους πολύχρονους αγώνες και τις επαναστάσεις της διεκδίκησε και πέτυχε πολλά. Πέτυχε καλύτερες συνθήκες εργασίας, καλύτερες αμοιβές, το δικαίωμα της μόρφωσης, την οικονομική και κοινωνική χειραφέτηση.

Ενώ η γυναίκα συμβάλλει αποφασιστικά στη διαμόρφωση της κοινωνίας με τις δικές της αξίες και τις προτεραιότητες για τον πολιτισμό, την παιδεία, το περιβάλλον, την οικογένεια, την προώθηση της ειρήνης και της ασφάλειας, ο ρόλος της δεν αναγνωρίζεται όσο θα έπρεπε. Στη χώρα μας, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί και ενώ η γυναίκα αποτελεί το 51% του πληθυσμού, εντούτοις στις υψηλές θέσεις λήψης των αποφάσεων, αλλά και της δημόσιας ζωής είναι σχεδόν απύσχα. Η συμμετοχή των Κυπρίων γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, στην πολιτική και στη δημόσια ζωή παραμένει εξαιρετικά χαμηλή όχι μόνο σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, αλλά και σε σύγκριση με φτωχές χώρες του τρίτου κόσμου. Ο πολύ μικρός αριθμός γυναικών στη Βουλή και στην κυβέρνηση αποτελεί ουσιαστικό έλλειμμα δημοκρατίας, αφού ο μισός πληθυσμός υποεκπροσωπείται. Ταυτόχρονα, η απουσία των γυναικών περιορίζει την ποιότητα της πολιτικής ζωής και της στερεί μια πιο ολιστική και πιο ανθρωποκεντρική προσέγγιση.

Οι γυναίκες στην πατρίδα μας δυστυχώς δεν είναι πρωταγωνίστριες· παίζουν δεύτερους ρόλους τόσο στην οικονομική ζωή του τόπου όσο και στην πολιτική. Έχουμε μόλις τρεις γυναίκες υπουργούς στα έντεκα υπουργεία μας και να σημειωθεί ότι μόλις μία υπουργό είχαμε, όταν ξεκίνησε τη θητεία του ο νυν Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Βλέπουμε τα τελευταία χρόνια αύξηση στη γυναικεία εκπροσώπηση όσον αφορά τα διευθυντικά στελέχη των κυβερνητικών υπουργείων και τμημάτων, αλλά τα ποσοστά παραμένουν χαμηλά. Μόλις είκοσι γυναίκες καλύπτουν θέσεις-κλειδιά στον κρατικό μηχανισμό από τις συνολικά εκατό θέσεις, δηλαδή ποσοστό μόνο 20%.

Όσον αφορά την πολιτική αντιπροσώπηση, τα πράγματα είναι ακόμα πιο λυπηρά. Στην ιστορία των κυπριακών πολιτικών κομμάτων, από τα κόμματα που αξιώθηκαν εκπροσώπησης στη Βουλή, μόνο το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών μπορεί να περηφανεύεται πως έχει από το 2009 μια γυναίκα επικεφαλής, τη συναγωνίστρια κ. Ιωάννα Παναγιώτου. Έχουμε στην Κύπρο μόλις δύο εκλελεγμένες δημάρχους στα τριάντα τρία δημαρχεία μας, ποσοστό μόλις 6%, και έχουμε μόλις δεκατρείς γυναίκες κοινοτάρχες στις τριακόσιες ενενήντα δύο κοινότητες. Στις προσεχείς δημοτικές εκλογές κατέθεσαν υποψηφιότητα για την εκλογή στην πολύ σημαντική θέση του δημάρχου μόνο τέσσερις γυναίκες σε σύνολο ογδόντα επτά υποψηφίων.

Δυστυχώς όμως, και η ίδια η σύσταση της Βουλής των Αντιπροσώπων αντικατοπτρίζει τις ανισότητες που παρατηρούνται στον πολιτικό βίο του τόπου μας. Οι γυναίκες, με τη σημερινή σύνθεση της Βουλής των Αντιπροσώπων, αποτελούν μόλις το 10,7% των μελών του κυπριακού κοινοβουλίου, που είναι πολύ χαμηλότερο του μέσου όρου συμμετοχής των γυναικών στα εθνικά κοινοβούλια των ευρωπαϊκών χωρών, ο οποίος ανέρχεται στο 24%. Υπενθυμίζουμε ότι και το ποσοστό στη σύνθεση της Βουλής των Αντιπροσώπων στην προηγούμενη θητεία δεν ήταν ικανοποιητικό· ήταν μόλις 12%. Θεωρούμε πάντως ότι είναι πιαστικό να μειώνεται αντί να αυξάνεται το ποσοστό εκπροσώπησης των γυναικών. Άλλωστε οι γυναίκες εργάζονται και μορφώνονται όπως και οι άνδρες και δικαιούνται ανάλογης πολιτικής εκπροσώπησης.

Θεωρούμε ότι ευθύνη για αυτό το φαινόμενο φέρουν τα μεγάλα πολιτικά κόμματα του τόπου μας. Δυστυχώς, παρατηρήθηκε σοβαρή μείωση του αριθμού των γυναικών υποψηφίων που κατήλθαν στις πρόσφατες εκλογές για εκπροσώπηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων σε σύγκριση με τις υποψήφιες για τις αντίστοιχες εκλογές του 2006, παρά τις πολλαπλές διακηρύξεις των πολιτικών κομμάτων για προώθηση των γυναικών στον πολιτικό και δημόσιο βίο. Το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών σημείωσε βέβαια ότι με πρόσχημα την οικονομική κρίση η κυβέρνηση δε στήριξε σ’ αυτή την προεκλογική περίοδο τη γυναικεία υποψηφιότητα μέσω προγραμμάτων και δράσεων του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, όπως έγινε π.χ. στις βουλευτικές εκλογές του 2006.

Τα θέματα της ισότητας και ισοτιμίας των πολιτών αποτελούν για εμάς, τους οικολόγους, προτεραιότητα. Αν και γενεσιουργός αιτία όλων αυτών των φαινομένων είναι οι βαθιά ριζωμένες αντιλήψεις ανισότητας και οι δομές εξουσίας που λειτουργούν εις βάρος των γυναικών, εντούτοις η πολιτεία οφείλει να λάβει δραστικά μέτρα για επίλυση αυτής της κραυγαλέας ανισότητας μεταξύ των δύο φύλων. Για προώθηση της ίσης συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων προτείνουμε προσωρινά αντισταθμιστικά μέτρα για αντιμετώπιση των διακρίσεων, γιατί, αν και στον πολιτικό και κοινωνικό στίβο υπάρχουν εφάμιλλοι “παίκτες”, και γυναίκες και άνδρες, πρέπει να ληφθούν δραστικά μέτρα για τη μείωση του χάσματος ανισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών στην κοινωνία μας. Στο παρόν στάδιο, με τα συσσωρευμένα αποτελέσματα αιώνων ανισότητας,

χρειάζονται ποσοτώσεις στα διοικητικά συμβούλια δημοσίων και ημικρατικών οργανισμών, στα εκλογικά ψηφοδέλτια και σε ανώτερες διοικητικές θέσεις και προώθηση γυναικών σε δημόσια αξιώματα. Παράλληλα, προτείνουμε την επιχορήγηση τεχνικής κατάρτισης των γυναικών για συμμετοχή τους στην πολιτική και την προώθηση προγραμμάτων καθοδήγησης για γυναίκες που επιθυμούν να συμμετέχουν ενεργά στον πολιτικό βίο του τόπου.

Βέβαια, όπως και για όλες τις υπόλοιπες εργαζόμενες γυναίκες, πρέπει να προωθηθεί η συμφιλίωση της οικογενειακής με την επαγγελματική ζωή. Προτείνουμε λοιπόν τα εξής:

- Επέκταση της άδειας μητρότητας από δεκαοκτώ σε είκοσι εβδομάδες με πλήρεις απολαβές, σύμφωνα με τα νέα ευρωπαϊκά δεδομένα, δηλαδή το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20^{ης} Οκτωβρίου 2010.
- Βελτίωση της λειτουργικότητας της γονικής άδειας για μητέρες και πατέρες με πλήρεις απολαβές για δύο εβδομάδες. Σήμερα η γονική άδεια δεν πληρώνεται.
- Βελτίωση των δομών φύλαξης παιδιών και ηλικιωμένων με προσιτό κόστος για την εργαζόμενη μητέρα και ενίσχυση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Επέκταση του θεσμού του ολοήμερου σχολείου.
- Διάδοση της τηλεργασίας.
- Ανάπτυξη κοινοτικών γυμναστηρίων, λεσχών, χώρων αθλοπαιδιών και χώρων πρασίνου για υγιή απασχόληση των παιδιών.

Χωρίς ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής και στοχευμένων δράσεων και χωρίς την ενεργό συμμετοχή των πολιτικών κομμάτων και των γυναικείων οργανώσεων και των τμημάτων τους, η γυναικεία παρουσία στα έδρανα της Βουλής των Αντιπροσώπων, στην κυβέρνηση και στη διοίκηση θα συνεχίσει να είναι πενιχρή, με κίνδυνο περαιτέρω συρρίκνωσης.

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό τον Πρόεδρο της Βουλής αντικαθιστά στην έδρα ο κ. Αδάμος Αδάμου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΔΑΜΟΥ)

Ευχαριστώ, κύριε Περδίκη.

Ο κ. Δημήτρης Συλλούρης του Ευρωπαϊκού Κόμματος.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Το «Άνδρες η πόλις εστίν» του Θουκυδίδη δυστυχώς εξακολουθεί χρόνια μετά να αποτελεί βασικό αξίωμα της δομής και της λειτουργίας του πολιτικού μας συστήματος. Η αθηναϊκή δημοκρατία, όπως είναι γνωστό, λειτουργούσε μόνο για άντρες. Η αριστοκρατική θεωρία των δύο σφαιρών, για τη δημόσια σφαίρα που ανήκει στους άντρες και την ιδιωτική σφαίρα που ανήκει στις γυναίκες, επηρέασε βαθύτατα διαμέσου των αιώνων τη φιλοσοφική σκέψη, την πολιτική επιστήμη και πρακτική, καθώς και τις αναλύσεις για παραδοσιακά ζητήματα και αξίες, όπως η ελευθερία, η ισότητα και η δικαιοσύνη. Σήμερα, παρά την ευνοϊκή νομική θέση των γυναικών, υπάρχει χάσμα ανάμεσα στην τυπική ισότητα και στην πραγματικότητα, όπως αυτή απεικονίζεται στα χαμηλά ποσοστά πολιτικής συμμετοχής των γυναικών, που τα ανέλυσαν και οι προηγούμενοι συνάδελφοι.

Η ανεπάρκεια υποδομών φροντίδας των παιδιών, η ασυμβατότητα επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, η αυξημένη ανεργία, τα αρνητικά στερεότυπα και οι προκαταλήψεις όχι μόνο από τους άνδρες, αλλά, πρέπει να πούμε, και από τις ίδιες τις γυναίκες απαιτούν άμεσες λύσεις. Η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή επιβάλλεται για λόγους δημοκρατίας, αξιοπιστίας του πολιτικού συστήματος και αξιοποίησης του συνόλου της κοινωνικής εμπειρίας. Η υποεκπροσώπηση των γυναικών στα κέντρα αποφάσεων δεν οφείλεται μόνο σε θεσμικούς παράγοντες, αλλά και σε αίτια που συνδέονται με την πολιτική κουλτούρα, τη θρησκεία και τις κοινωνικές προκαταλήψεις.

Σε χώρες με καλά θεμελιωμένα δημοκρατικά και κοινωνικά συστήματα, όπως οι σκανδιναβικές χώρες, το δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες αναγνωρίστηκε στις αρχές του εικοστού αιώνα και σήμερα παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά εκπροσώπησης γυναικών σ' ολόκληρο τον κόσμο. Σύμφωνα με τις θεωρητικές αναλύσεις του ευρωπαϊκού δικτύου "Γυναίκες στα Κέντρα Αποφάσεων", η ισότητα των φύλων επιβάλλεται και συνοψίζεται στα πέντε γνωστά επιχειρήματα, που να μου επιτρέψετε να υπενθυμίσω.

Πρώτον, ενίσχυση της δημοκρατίας. Η δημοκρατία βασίζεται στη συμμετοχή όλων των πολιτών στις διαδικασίες διαμόρφωσης και λήψης αποφάσεων. Οι γυναίκες εργάζονται και μορφώνονται όπως και οι άνδρες και δικαιούνται ανάλογης πολιτικής εκπροσώπησης.

Δεύτερον, εφαρμογή στην πράξη της αρχής της ισότητας των φύλων ως βασικού ανθρωπίνου δικαιώματος. Αυτό το δικαίωμα θα πρέπει να μεταφράζεται σε δίκαιη κατανομή των υποχρεώσεων στην ιδιωτική και στη δημόσια σφαίρα, κατάργηση της διαίρεσης της εργασίας κατά φύλα και υπέρβαση του ιστορικού αποκλεισμού των γυναικών από την πολιτική ζωή.

Τρίτον, εμπλουτισμός της πολιτικής με διαφορετικές εμπειρίες, ενδιαφέροντα και συστήματα αξιών. Ο ιστορικός αποκλεισμός του γυναικείου φύλου από το δημόσιο είχε ως αποτέλεσμα να αποκτήσουν οι γυναίκες διαφορετικές εμπειρίες, ενδιαφέροντα και συστήματα αξιών. Σε μια δημοκρατική κοινωνία οι πολιτικές αποφάσεις θα πρέπει να αντανακλούν τα ενδιαφέροντα και τα συμφέροντα όλων των πολιτών.

Τέταρτον, αξιοποίηση πολύτιμων ανθρωπίνων πόρων. Οι γυναίκες αποτελούν το μισό της παγκόσμιας πηγής ανθρωπίνου δυναμικού, ικανοτήτων και ταλέντων. Η φτωχή παρουσία των γυναικών στα κέντρα πολιτικών αποφάσεων σημαίνει φτώχεια και στέρηση από την αξιοποίηση των ανθρωπίνων πόρων.

Πέμπτον, ανανέωση της πολιτικής και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων, νέα δηλαδή πολιτική κουλτούρα. Οι γυναίκες για πολιτισμικούς κυρίως λόγους είναι φορείς διαφορετικών ιδεών, αξιών και συμφερόντων, που εναρμονίζονται περισσότερο με τις κοινωνικές ανάγκες και μπορούν πράγματι να δώσουν λύσεις στα νέα προβλήματα και στις νέες προκλήσεις του εικοστού πρώτου αιώνα. Σε κάθε περίπτωση ο ρόλος των πολιτικών ηγεσιών είναι καθοριστικός, αφού με μέτρα θετικών δράσεων μπορούν οι γυναίκες να ενισχύσουν τη συμμετοχή τους στην πολιτική. Επιβάλλεται να δημιουργηθούν οι συνθήκες, ώστε να αναλάβουν περισσότερες γυναίκες θέσεις κλειδιά στις επιχειρήσεις, στις συνδικαλιστικές οργανώσεις, στα κόμματα και να καταπολεμηθούν οι στερεότυποι ρόλοι μέσω της εκπαίδευσης, ώστε να βρεθούν οι κατάλληλες λύσεις που θα αναδείξουν ότι η ισότητα ανδρών και γυναικών μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της κοινωνικής δικαιοσύνης προς όφελος όλων.

Φυσικά όλα αυτά χρειάζονται εφαρμογή και όχι λόγια. Καλή η συζήτηση που κάμνουμε σήμερα, αλλά θα πρέπει να επεκταθεί σε δύο άξονες, περισσότερες νομοθετικές ρυθμίσεις και έλεγχος υλοποίησης των υφιστάμενων νόμων.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Συλλούρη.

Η κ. Αθηνά Κυριακίδου του Δημοκρατικού Κόμματος έχει το λόγο.

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εάν θέλουμε να μιλούμε για δημοκρατία, η ίση συμμετοχή και εκπροσώπηση ανδρών και γυναικών σε όλα τα επίπεδα είναι απαραίτητη. Παρ' όλο που τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα προς τα εμπρός στα θέματα της ισότητας, ιδιαίτερα στον τομέα της υγείας και της παιδείας, στον τομέα της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στον τομέα της ανέλιξης και των αμοιβών στους χώρους εργασίας μηδαμινή υπήρξε η βελτίωση.

Στην έκθεση της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη σχετικά με την ισότητα ανάμεσα στα δύο φύλα, η οποία δημοσιεύτηκε τον περασμένο Ιούλιο, γίνεται ειδική αναφορά στο ζήτημα της οικονομικής ανεξαρτησίας των γυναικών. Συγκεκριμένα, σημειώνεται πως η οικονομική ανεξαρτησία θα δώσει στις γυναίκες τη δυνατότητα να ξεφύγουν από τον κίνδυνο και την απειλή της φτώχειας, αλλά και από τα προβλήματα που προκύπτουν λόγω εξάρτησης όπως την οικογενειακή βία και την εμπορία προσώπων.

Μάλιστα, η συγκεκριμένη μελέτη καταδεικνύει πως η οικονομική ανεξαρτησία της γυναίκας της δίνει τη δυνατότητα να λαμβάνει αυξημένο αριθμό αποφάσεων και πρωτοβουλιών γύρω από θέματα που αφορούν την καθημερινότητά της, αλλά και γύρω από θέματα που αφορούν τη διαχείριση των πόρων της οικογένειάς της. Μάλιστα, η ενδυνάμωση του γυναικείου φύλου δημιουργεί προοπτικές ανάπτυξης μέσα στην ίδια την κοινωνία, καθώς το κράτος έχει τη δυνατότητα να εκμεταλλευτεί πλήρως όλο το ανθρωπινό δυναμικό του χωρίς να χάνονται συνεχώς ταλέντα.

Επίσης, ορισμένες μελέτες έχουν καταδείξει πως η ανάπτυξη της ισότητας ανάμεσα στα δύο φύλα και η ενδυνάμωση του γυναικείου φύλου συνδέονται με την αύξηση του εθνικού εισοδήματος, την αύξηση του επιπέδου της ανταγωνιστικότητας, με υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης του ΑΕΠ και υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα. Ειδικότερα, έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταδεικνύει ότι η ενίσχυση της ισότητας

ανάμεσα στα δύο φύλα μπορεί να αυξήσει το ΑΕΠ από 15% έως 45%, κύριε Αβέρωφ, που ασχολείστε ειδικά με θέματα οικονομίας.

Σύμφωνα με άλλη έρευνα, το μέσο εισόδημα των νοικοκυριών αυξάνεται σημαντικά όσο αυξάνεται το ποσοστό συμμετοχής της γυναίκας στους χώρους εργασίας. Η έρευνα δείχνει επίσης πως η οικονομική ανεξαρτησία μιας γυναίκας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στο επίπεδο του εισοδήματος της οικογένειάς της, αλλά και στις κοινωνικοοικονομικές ευκαιρίες που θα δοθούν αργότερα στα παιδιά της. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία που αναφέρονται στην έκθεση της επιτροπής, οι γυναίκες επενδύουν έως και 90% των εισοδημάτων τους στις οικογένειές τους. Οι γυναίκες επιχειρηματίες έχουν περισσότερες πιθανότητες να επαναεπενδύσουν τα κέρδη πίσω στο ανθρώπινο κεφάλαιο σε σχέση με τους άνδρες. Έτσι, τα κράτη μπορούν να επωφεληθούν σημαντικά από την οικονομική ενεργοποίηση των γυναικών και όσο πιο καλά λειτουργεί ένα κράτος οικονομικά τόσο πιο δίκαιη και σταθερή κοινωνία θα έχει. Τη θέση αυτή υποστηρίζουν ισχυρές προσωπικότητες από διάφορους τομείς. Ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας Ρόμπερτ Ζέλικ δήλωσε «η ισότητα των δύο φύλων στις επιχειρήσεις και η ενδυνάμωση του γυναικείου φύλου είναι αυτό που χρειάζεται, για να δημιουργηθεί ανάπτυξη», προσθέτοντας «αυτό δεν αποτελεί μόνο γυναικείο ζήτημα, καθώς θα προκαλέσει καλύτερες προοπτικές και καλύτερα αποτελέσματα για τα νοικοκυριά, την κοινωνία και τα κράτη». Στο ίδιο μήκος κύματος η Υφυπουργός Κοινωνικής Ασφάλισης και Εργασίας της Λιθουανίας σημείωσε «η συμμετοχή των γυναικών σε ισότιμη βάση με τους άνδρες στον τομέα της απασχόλησης δημιουργεί προοπτικές ανάπτυξης, καθώς τα κράτη χρησιμοποιούν και αξιοποιούν πλήρως το ανθρώπινο δυναμικό τους». Επίσης η Υπουργός Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών Χίλαρι Κλίντον, σε παρέμβασή της κατά τον εορτασμό των εκατό χρόνων από την καθιέρωση της Ημέρας της Γυναίκας, δήλωσε «οι γυναίκες αποτελούν τη νέα αναδυόμενη αγορά» και «η παροχή ευκαιριών στις γυναίκες αποτελεί στρατηγική για την ανάπτυξη της οικονομίας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας», τονίζοντας επίσης, «όταν οι γυναίκες ευημερούν, τότε ευημερούν και τα νοικοκυριά και οι κοινωνίες και τα κράτη».

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να αναφερθώ σε μια σύνοδο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης όπου συζητήθηκαν αρκετά σημαντικά θέματα. Ένα εξ αυτών αφορούσε το ρόλο της γυναίκας στον τομέα της οικονομίας. Συγκεκριμένα, στη συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στην Επιτροπή Ισότητας της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με το ρόλο της γυναίκας στην παγκόσμια οικονομική κρίση ο εισηγητής του θέματος αναφέρθηκε σε μια έρευνα που πραγματοποίησε μια ομάδα Βρετανών ψυχολόγων και δημοσιεύθηκε στους Times του Λονδίνου, κάτι που επιβεβαιώθηκε και από το Γάλλο εισηγητή της έκθεσης, που έλεγε, «εάν υπήρχε ικανοποιητικός αριθμός αξίων γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των οικονομικών κολοσσών που θα μπορούσε να επηρεάσει τις αποφάσεις τους και όχι απλώς δειγματοληπτικά, έτσι, ως γλάστρες, για να δείξουν ότι "ιδού, διορίζουμε και γυναίκες", τότε το μέγεθος της κρίσης και κατ' επέκταση οι συνέπειές της θα ήταν σε μικρότερη κλίμακα, γιατί η γυναίκα είναι λιγότερο φιλόδοξη, λιγότερο ρισκοκίβνη και γιατί προτεραιότητα γι' αυτήν είναι η ίδια κοινωνία, όπου θα ζήσουν τα παιδιά της».

Πεδίον δόξης λαμπρόν! Κύριε Πρόεδρε, αύριο στη συζήτηση για τα οικονομικά μέτρα να κάνετε εισηγήσεις και για την ενίσχυση του ρόλου και της θέσης της γυναίκας σε αυτά τα κέντρα αποφάσεων, γιατί μέσα από έρευνες αποδείχτηκε ότι η παρουσία ικανοποιητικού αριθμού αξίων γυναικών στα διοικητικά συμβούλια θα συμβάλει εποικοδομητικά και ουσιαστικά στη λήψη σοβαρών αποφάσεων.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας και την άδεια της κ. Κυριακίδου... Εγώ νόμισα, κύριε Πρόεδρε, ότι η αγαπητή συνάδελφος, αναφερόμενη στα μέτρα της οικονομίας, ήταν για να μας συμβουλευτεί να περιορίσουμε τις κάρτες τις πιστωτικές στις γυναίκες μας!

(Γέλια)

A. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Αυτό είναι προβοκάτσια, προκατάληψη και διάκριση και απ' αυτά τα ταμπού και τις προκαταλήψεις είναι που έχουμε δημιουργήσει το πρόβλημα, κύριε Νεοφύτου! Και λυπούμαι που μέσα στη Βουλή αναφερόμαστε σε αυτά τα θέματα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Νεοφύτου, θα μπορούσε κάποιος να πει όμως ότι, αν ήταν οι γυναίκες σε θέσεις όπου παίρνονται αποφάσεις, δε θα φθάναμε δαμαί που φθάσαμε σήμερα!

A. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Αυτό είναι που λέω ακριβώς, κύριε Αβέρωφ.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το μόνον σίγουρον είναι ότι έθθα μας εδιούσαν πιστωτική κάρτα!

A. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Νομίζω ότι απ' αυτές τις συμπεριφορές αποδεικνύεται ακόμα μια φορά το έλλειμμα δημοκρατίας, η ανισότητα και η προκατάληψη!

Στη συνέχεια ο εισηγητής του θέματος, αναφερόμενος στην κατάρρευση της επενδυτικής τράπεζας "Lehman Brothers", που ως ντόμινο παρέσυρε μαζί της στην άβυσσο της κρίσης όλες τις χώρες, τόνισε ότι η κατάσταση θα ήταν πολύ διαφορετική, αν ο κολοσσός ονομαζόταν "Lehman Sisters", θέλοντας, αστειεύμενος, να καταδείξει το σημαντικό ρόλο που μπορεί η γυναίκα να διαδραματίσει τόσο στους χώρους λήψης αποφάσεων όσο και στο χώρο εργασίας!

Δυστυχώς, το ζήτημα της ίσης συμμετοχής και εκπροσώπησης ανδρών και γυναικών στον τομέα της πολιτικής παραμένει ανεκπλήρωτος στόχος, παρά τις προσπάθειες της διεθνούς και ευρωπαϊκής κοινότητας, καθώς ο ρυθμός υλοποίησης του στόχου για ίση εκπροσώπηση ανδρών και γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων κινείται με ταχύτητες χελώνας. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός πως το ποσοστό της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική σήμερα ανέρχεται περίπου στο 20% ανά το παγκόσμιο, ενώ πριν από τριάντα πέντε και πλέον χρόνια το ποσοστό βρισκόταν στο 11%. Η ενασχόληση με την πολιτική αποτελεί για τις περισσότερες γυναίκες στη χώρα μας, και όχι μόνο, μια ζόρικη και κάποτε επώδυνη εμπειρία, αφού η σχέση τους με την πολιτική διαμορφώνεται με άνισους σε σχέση με τους άνδρες όρους.

Ο πιο σημαντικός παράγοντας που οδηγεί στην υποεκπροσώπηση των γυναικών στην πολιτική είναι το γεγονός ότι οι κοινωνίες στις οποίες ζούμε, ακόμη και στην Ευρώπη, εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από συμπεριφορές που αποδυναμώνουν την παρουσία των γυναικών στη δημόσια ζωή, εισάγουν διακρίσεις εναντίον τους και προωθούν στερεότυπα σύμφωνα με τα οποία η πολιτική δεν είναι δουλειά των γυναικών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το αποτέλεσμα μιας έρευνας που πραγματοποίησε η Διακοινοβουλευτική Ένωση (IPU) το 2008 ανάμεσα σε βουλευτές διαφόρων χωρών, όπου υπερίσχυσε η άποψη πως για τους άνδρες η πολιτική αποτελεί προσβάσιμο επάγγελμα, ενώ για τις γυναίκες όχι. Επίσης, μια μεγάλη δημοσκόπηση που πραγματοποιήθηκε το 2009 κατέδειξε πως το 77% των γυναικών και το 71% των ανδρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση πιστεύουν ότι η πολιτική αποτελεί ανδρικό τομέα.

Παράλληλα, το θεσμικό πλαίσιο μιας χώρας έχει καθοριστικό αντίκτυπο στην εκπροσώπηση των γυναικών στην πολιτική. Σύμφωνα με την αναφορά της Επιτροπής της Βενετίας για την ίση εκπροσώπηση ανδρών και γυναικών στην πολιτική, το εκλογικό σύστημα και οι εκλογικές ποσοστώσεις τόσο σε επίπεδο κομμάτων όσο και σε κοινοβουλευτικό επίπεδο διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στο ζήτημα της ίσης εκπροσώπησης. Σύμφωνα με την Επιτροπή της Βενετίας, το εκλογικό σύστημα επηρεάζει την εκπροσώπηση των γυναικών στην πολιτική και συνδέεται με τις ποσοστώσεις των δύο φύλων. Η προσωρινή υιοθέτηση και εφαρμογή εκλογικών ποσοστώσεων ανάμεσα στα δύο φύλα αποτελεί κατάλληλο και νόμιμο μέτρο για την αύξηση της εκπροσώπησης των γυναικών σε κοινοβουλευτικό επίπεδο. Τα τελευταία χρόνια ένας μεγάλος αριθμός κρατών έχουν εισαγάγει και εφαρμόσει πρόνοιες εκλογικών ποσοστώσεων ανάμεσα στα δύο φύλα. Δέκα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν εισαγάγει υποχρεωτική ποσοστωση στα εθνικά κοινοβούλια, αν και το ύψος της ποσοστωσης διαφέρει από χώρα σε χώρα. Επίσης, ορισμένα κράτη έχουν εισαγάγει πρόνοιες που αφορούν τον καταρτισμό των ψηφοδελτίων. Μάλιστα, στην περίπτωση που τα κόμματα δεν καταρτίζουν τα ψηφοδέλτιά τους σύμφωνα με τις πρόνοιες της ποσοστωσης, δέχονται αυστηρές κυρώσεις, όπως για παράδειγμα μη αποδοχή του ψηφοδελτίου, μείωση του αριθμού των υποψηφίων και μείωση της κρατικής επιχορήγησης που λαμβάνουν.

Την ίδια ώρα σε περίπου τριάντα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης ένα ή περισσότερα πολιτικά κόμματα έχουν υιοθετήσει εθελοντικά ποσοστώσεις τόσο στον καταρτισμό των ψηφοδελτίων όσο και στη συμμετοχή των γυναικών στα ανώτατα όργανά τους. Αξίζει να σημειώσω πως σε ορισμένες χώρες στις οποίες τα κόμματα εθελοντικά έχουν υιοθετήσει ποσοστώσεις η κοινοβουλευτική εκπροσώπηση των γυναικών είναι σχετικά υψηλή. Μάλιστα, για το συγκεκριμένο θέμα ξεκίνησε και σχετική συζήτηση στη συνεδρία της Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης στα πλαίσια της εξεύρεσης σωστών πρακτικών για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στα πολιτικά κόμματα.

Η κοινωνία και οι πολιτικοί της σχηματισμοί πρέπει επιτέλους να αποδεχθούν πως οι γυναίκες διεκδικούν την ουσιαστική συμμετοχή τους στα όργανα και τις αποφάσεις που επηρεάζουν τη ζωή τους. Η σημερινή κατάσταση της περιορισμένης παρουσίας τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων αποτελεί τεράστιο δημοκρατικό έλλειμμα και αναδεικνύει την ένδεια της πολιτικής κουλτούρας και της κοινωνίας των πολιτών. Και, όπως τονίζεται στο άρθρο 181 του Στρατηγικού Στόχου G1 της 4^{ης} Παγκόσμιας Διάσκεψης για τις Γυναίκες (Πλατφόρμα Πεκίνου, 1995), «η επίτευξη του στόχου της ίσης συμμετοχής των γυναικών και των ανδρών στα κέντρα λήψης αποφάσεων θα επιφέρει την ισορροπία, η οποία θα αντικατοπτρίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια τη σύνθεση της κοινωνίας, και είναι απαραίτητη, ώστε να ενδυναμωθεί η δημοκρατία και να προωθηθεί η ορθή λειτουργία της τελευταίας».

Ωστόσο, χρειάζεται να ξεκαθαρίσουμε πως η υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική δε γίνεται απλά και για χάρη της συμμετοχής, γιατί είναι γυναίκες, αλλά για αποκατάσταση της δημοκρατίας και της ισότητας. Η συμμετοχή της γυναίκας στην πολιτική είναι απόλυτα χρήσιμη, καθώς οι ιδιαιτερότητες της φύσης της, όπως για παράδειγμα η μεθοδικότητα, η επιμονή, η ευελιξία και η υψηλή αίσθηση ευθύνης, δεν αποτελούν απλά χαρίσματα ή γνωρίσματα της γυναίκας αλλά στοιχεία που, αν αναπτυχθούν και αξιοποιηθούν, θα λειτουργήσουν προς όφελος της κοινωνίας. Η αλλαγή του εκλογικού συστήματος με ένα πιο ευνοϊκό για την εκπροσώπηση των γυναικών στην πολιτική σύστημα, το οποίο θα εμπεριέχει μεταξύ άλλων την καθιέρωση εκλογικών ποσοτώσεων ανάμεσα στα δύο φύλα, μπορεί να οδηγήσει σε μια πιο ισόρροπη συμμετοχή των δύο φύλων στην πολιτική και ως εκ τούτου στην ενδυνάμωση και στην ορθότερη λειτουργία της δημοκρατίας.

Ένα άλλο θέμα που συζητείται και που πρέπει να τονιστεί εδώ είναι η υποεκπροσώπηση των γυναικών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, που είναι ακόμα ένα έλλειμμα δημοκρατίας που πρέπει να αποκαταστήσουμε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, αυτό που χρειάζεται είναι πραγματικά η πολιτική βούληση από τον καθένα από εμάς. Μην ψάξετε μακριά. Κοιτάzte γύρω σας, κοιτάzte τα κόμματά μας, μετρήστε τις γυναίκες βουλευτές και τις γυναίκες στις ηγετικές πυραμίδες. Αν εξαιρέσουμε το Κίνημα των Οικολόγων, ούτε στο Δημοκρατικό Συναγερμό ούτε στο ΑΚΕΛ ούτε στο κόμμα μου, το Δημοκρατικό Κόμμα, ούτε στην ΕΔΕΚ ούτε στο ΕΥΡΩΚΟ υπάρχει μία γυναίκα στην ηγετική πυραμίδα. Δυστυχώς, η ευκαιρία που μας δόθηκε στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές πέρασε ανεκμετάλλευτη, καθώς από τους πενήντα έξι εκλεγέντες βουλευτές μόνο έξι είναι γυναίκες, δηλαδή ποσοστό 11%. Ρωτήστε λοιπόν τους εαυτούς σας και απαντήστε ειλικρινά: Είσατε έτοιμοι, είμαστε έτοιμοι να στηρίξουμε προτάσεις που θα εμπεριέχουν μεταξύ άλλων την καθιέρωση εκλογικών ποσοτώσεων ανάμεσα στα δύο φύλα; Είμαστε έτοιμοι ως κυπριακή Βουλή να καταθέσουμε πρόταση νόμου, ούτως ώστε, όπως υπάρχει σε πολλά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να υπάρχει μια ποσόστωση ως προσωρινό μέτρο, για να αποκατασταθεί αυτό το έλλειμμα δημοκρατίας; Αν είμαστε έτοιμοι, μπορούμε όλοι μαζί να περάσουμε αυτό το μέτρο.

Αλήθεια, πού είναι οι γυναίκες; Πού είναι το άλλο μισό του κυπριακού πληθυσμού;

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ την κ. Κυριακίδου.

Η κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις έχει το λόγο.

ΣΚ. ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα ήθελα καταρχάς να συγχαρώ και εγώ τον εκπρόσωπο του Ευρωκοινοβουλίου στην Κύπρο και το Μεσογειακό Ινστιτούτο για τις σημερινές τους εκδηλώσεις, που συνέπεσαν με τη συζήτηση του θέματος της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Αφορμή για τη σημερινή συζήτηση αντιλαμβάνομαι ότι είναι το αποτέλεσμα των τελευταίων βουλευτικών εκλογών, το οποίο βρήκε τις γυναίκες που βρίσκονται στο νομοθετικό σώμα της Κύπρου να μειώνονται, παρά τον ήδη μικρό αριθμό τους.

Συγκεκριμένα, ενώ το 2006 είχαν εκλεγεί οκτώ γυναίκες και ένεκα διάφορων ανακατατάξεων μειώθηκαν σε επτά πριν από τη διάλυση της προηγούμενης Βουλής, η σημερινή Βουλή έχει μόνο έξι γυναίκες. Είμαι της άποψης ότι η μικρή μείωση που παρουσιάστηκε είναι συγκυριακή και δεν εκφράζει κάποια τάση ούτε βέβαια ακυρώνει τα βήματα προόδου των τελευταίων δεκαετιών. Οι τελευταίες πέντε δεκαετίες σηματοδεύτηκαν από την αισθητή βελτίωση της θέσης της γυναίκας, στοιχείο που εκφράζεται στη σχετικά αυξημένη παρουσία τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων τόσο διεθνώς όσο και στην Κύπρο.

Αυξήθηκε σημαντικά η συμμετοχή των γυναικών στο συνδικαλισμό, την πολιτική ζωή, στους μαζικούς φορείς, στην τοπική αυτοδιοίκηση. Έχουν ενεργό παρουσία στον πολιτισμό και την επιστήμη. Βρίσκονται στη δικαιοσύνη, στη δημόσια διοίκηση και έσπασαν το άβατο στα σώματα ασφαλείας. Εντούτοις, η εκπροσώπηση των γυναικών στα δημόσια αξιώματα παραμένει εξαιρετικά δυσμενής για το μισό πληθυσμό. Δεν πρόκειται όμως για κυπριακό φαινόμενο, αφού, παρά τις όποιες διαφορές που υπάρχουν από χώρα σε χώρα, αυτή τη στιγμή μόνο οι δώδεκα από τους εκατό πενήντα έναν εκλεγμένους αρχηγούς κρατών, οι έντεκα από τους εκατόν ενενήντα δύο επικεφαλής κυβερνήσεων, το 16% των υπουργών και το 19% των βουλευτών σε όλο τον κόσμο είναι γυναίκες.

Όλα αυτά βέβαια είναι διαπιστώσεις με τις οποίες λίγο πολύ όλες και όλοι συμφωνούμε. Εκεί που διατυπώνονται διαφορετικές ή και αντίθετες απόψεις είναι στις πραγματικές αιτίες του φαινομένου, στις προτάσεις του καθενός από εμάς, για να ανατραπεί το χάσμα που υπάρχει ανάμεσα στα δύο φύλα. Στη δική μας αντίληψη η υποεκπροσώπηση των γυναικών δεν είναι, όπως λέγεται, το βασικό κριτήριο για την ισοτιμία των δύο φύλων ούτε είναι απλά ζήτημα χρόνου πότε θα καλυφθεί η απόσταση που χωρίζει τα δύο φύλα ως

προς την παρουσία τους στην πολιτική ζωή ούτε βέβαια οφείλεται αποκλειστικά στα σεξιστικά στερεότυπα, αν και έχουν και αυτά κάποιο, δευτερεύοντα όμως, ρόλο. Η υποεκπροσώπηση αποτελεί μια μόνο πτυχή, και ίσως όχι τη σημαντικότερη, του γυναικείου ζητήματος, του όλου πλέγματος δηλαδή με τις διάφορες μορφές διακρίσεων, ανισοτιμίας και καταπίεσης σε βάρος των γυναικών· είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου.

Εμείς προσεγγίζουμε το ζήτημα ξεκινώντας από τη ρίζα του. Έχουμε αφετηρία μας δηλαδή το γεγονός ότι διαχρονικά είναι μειωμένη η γενικότερη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική δράση, στα κόμματα, στο συνδικαλισμό. Είναι λοιπόν φυσικό επόμενο να μην υπάρχουν αρκετές γυναίκες στην κορυφή της πολιτικής ζωής, όταν δεν υπάρχει ένα αντίστοιχο ποσοστό στη βάση της κοινωνικοπολιτικής δραστηριότητας. Γιατί συμβαίνει αυτό; Η αλήθεια είναι ότι σήμερα μια γυναίκα, η οποία σε σχέση με τον άντρα βρίσκει δυσκολότερα δουλειά, πληρώνεται λιγότερα, έχει λιγότερες προοπτικές ανέλιξης στην εργασία, έχει τις υποχρεώσεις της μητρότητας και αυξημένα καθήκοντα στο σπίτι, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να συγκαταλέγεται ανάμεσα σε αυτές που βιώνουν τη βία στην οικογένεια, είναι πολύ πιο δύσκολο να αποφασίσει να αναμετρηθεί με όλες τις προσωπικές και οικογενειακές δυσκολίες και να εμπλακεί στην πολιτική δράση. Από εδώ ξετυλίγεται το κουβάρι. Και, για να είμαστε ακριβείς, αυτά δεν αφορούν όλες τις γυναίκες ανεξαιρέτως, αλλά κατά κύριο λόγο τις γυναίκες που προέρχονται από τις τάξεις του εργαζόμενου λαού.

Αν θέλουμε λοιπόν να δούμε περισσότερες γυναίκες στην πολιτική, τότε πρέπει να βελτιώσουμε τις συνθήκες ζωής και τους όρους εργασίας για τις γυναίκες και ειδικότερα για τις εργαζόμενες, που είναι η συντριπτική πλειοψηφία. Τότε θα δούμε περισσότερες γυναίκες στην πολιτική ζωή και σε μαζικούς φορείς. Τότε η ίδια η ζωή θα ανατρέψει συθέμελα τα σεξιστικά στερεότυπα. Τότε θα δούμε περισσότερες γυναίκες στα βουλευτικά έδρανα και στα υπουργικά συμβούλια. Τότε η εκλογή μιας γυναίκας στην ηγεσία ενός κράτους θα είναι καθημερινότητα και όχι είδηση.

Με βάση αυτό το σκεπτικό τοποθετούμαστε ενάντια στην πρακτική των ποσοστύσεων υπέρ των γυναικών στα πολιτειακά αξιώματα, αφού δε λύνει το πρόβλημα στη ρίζα του, δηλαδή στην κοινωνία, αλλά φτειασιδώνει απλά τη βιτρίνα. Επισημαίνουμε δε ότι το ΑΚΕΛ, που δε συμφωνεί και δεν εφαρμόζει την πρακτική της ποσόστωσης υπέρ των γυναικών στον καταρτισμό των ψηφοδελτίων του ή στη συγκρότηση των σωμάτων του, εξέλεξε τρεις γυναίκες στη Βουλή, όσες δηλαδή όλα τα υπόλοιπα κόμματα μαζί. Όπως προκύπτει από τις γενικότερες στατιστικές, υπάρχουν κόμματα που, ενώ προσπάθησαν να εφαρμόσουν την ποσόστωση, δεν κατάφεραν να συμπληρώσουν καν τα ποσοστά που τα ίδια καθόρισαν ή ακόμα είχαν αντίθετα αποτελέσματα.

Η δική μας πρόταση, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι η εφαρμογή μιας κοινωνικοοικονομικής πολιτικής που να προασπίζεται και διευρύνει συνεχώς τα δικαιώματα των εργαζομένων -ανδρών και γυναικών- και ταυτόχρονα να αναβαθμίζονται συνεχώς τα κοινωνικά μέτρα στήριξης της εργαζόμενης γυναίκας και μητέρας. Παράλληλα, να εκπονούνται εξειδικευμένες πολιτικές που να καταπολεμούν φαινόμενα και καταστάσεις που πλήττουν έμμεσα ή άμεσα το γυναικείο πληθυσμό.

Είναι γι' αυτό που εκτιμούμε ως εξαιρετικά σημαντικά ορισμένα θετικά μέτρα που λήφθηκαν τα τελευταία χρόνια από τη σημερινή κυβέρνηση του τόπου, τα οποία διακρίνονται σε έξι μεγάλους τομείς. Πρώτα και κύρια στα εργασιακά και στην πολιτική προστασίας της μητρότητας, που για εμάς άλλωστε είναι η καρδιά του γυναικείου ζητήματος. Έτσι, είδαμε να παίρνονται μέτρα που στηρίζουν την εργαζόμενη γυναίκα, όπως η αύξηση του κατώτατου μισθού σε επαγγέλματα με υψηλή γυναικεία απασχόληση, το πρόγραμμα ύψους €3 εκατομ. για την καταπολέμηση της ανισομισθίας, τα σχέδια για καταπολέμηση της ανεργίας των γυναικών, τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, ώστε να παταχθεί το φαινόμενο απολύσεων εγκύων γυναικών και τις ουσιαστικές βελτιώσεις στο νόμο για τη γονική άδεια.

Δεύτερο είναι το ζήτημα της ενδοοικογενειακής βίας, το μέγεθος του οποίου είναι μεγαλύτερο από όσο φαίνεται. Η κυβέρνηση Χριστόφια το έχει αναγάγει σε βασικό άξονα της πολιτικής για τη γυναίκα και προχώρησε σε ένα ιστορικό βήμα εκπονώντας το Εθνικό Σχέδιο για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια 2008-2013. Το σχέδιο δράσης αποτελεί το δεσμευτικό χάρτη πορείας για τις κρατικές υπηρεσίες και όλους τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς. Η αναβαθμισμένη λειτουργία της συμβουλευτικής επιτροπής για τη βία στην οικογένεια, η ενίσχυση των υπηρεσιών κοινωνικής ευημερίας με κοινωνιολόγους και ψυχολόγους που ασχολούνται με θέματα οικογένειας και παιδιού, η σύσταση στην αστυνομία ειδικού γραφείου χειρισμού θεμάτων βίας στην οικογένεια και η οικονομική στήριξη των εθελοντικών οργανώσεων που λειτουργούν καταφύγια και προγράμματα στήριξης των θυμάτων οικογενειακής βίας αποτελούν σημαντικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση.

Τρίτο μέτωπο δράσης της κυβέρνησης στα θέματα γυναίκας είναι η σωματεμπορία προσώπων και η εξαναγκαστική πορνεία. Μπορεί πράγματι να αφορά κατά κανόνα αλλοδαπές γυναίκες, όμως αυτό δεν αποτελεί λόγο, για να μην αντιδρούμε και να εξοργιζόμαστε, όταν επιφυλάσσεται τέτοια ζωή για οποιαδήποτε γυναίκα! Αυτή η κυβέρνηση λοιπόν πήρε σημαντικές ριζοσπαστικές αποφάσεις. Προχώρησε σε πάγωμα αδειών λειτουργίας νυχτερινών κέντρων, κατοχύρωσε τη νομική και οικονομική στήριξη θυμάτων που συνεργάζονται με τις αρχές, προώθησε τη σχετική νομοθεσία για τη διακίνηση γυναικών και παιδιών, προχώρησε στη δημιουργία ειδικής μονάδας πρόληψης στην αστυνομία. Η πιο σημαντική τομή όμως ήταν η αναθεώρηση των κριτηρίων για παραχώρηση άδειας εισόδου και εργοδότησης αλλοδαπών καλλιτεχνών, που,

όπως γνωρίζουμε, αυτό ήταν κατά κανόνα η κάλυψη για τα σκοτεινά κυκλώματα που εμπορεύονται και γυναίκες. Η αλλαγή που έγινε, όπως αποδεικνύεται από τους αριθμούς, αποδίδει καρπούς. Ο αριθμός των αδειών εισόδου για παραμονή και απασχόληση αλλοδαπών καλλιτεχνών από 2 169 που ήταν το 2008 μειώθηκε στις αρχές του 2010 στις 900. Οι προσωρινές άδειες από 6 200 που ήταν το 2008 μειώθηκαν στις 1 600 περίπου, ενώ οι εισοδοί καλλιτεχνών στη Δημοκρατία από 1 821 μειώθηκαν στις 785.

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Εννοείτε “καλλιτέχνιδων”, συνάδελφε;

ΣΚ. ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Ξέρετε ποιους εννοώ!

Τέταρτο και τελευταίο αλλά όχι λιγότερο σημαντικό πεδίο δράσης είναι η διαπαιδαγώγηση των νέων με τις αρχές της ισότητας των φύλων. Δηλαδή να ανατραπούν τα σεξιστικά στερεότυπα που υπάρχουν και αναπαράγονται μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία σχετικά με το ποιες είναι οι δυνατότητες και ο ρόλος της γυναίκας στην κοινωνία και την οικογένεια, ποια είναι τα επαγγέλματα που υποτίθεται ταιριάζουν στη γυναίκα και ποια όχι, πώς πρέπει να συμπεριφέρεται μια γυναίκα στη σχέση της κ.ά., που όλα βέβαια λειτουργούν αναχρονιστικά και πάντα σε βάρος της ανέλιξης της γυναίκας. Έτσι, μέσα από επιστημονικές μελέτες που έγιναν τα προηγούμενα χρόνια αξιολογήθηκαν τα αναλυτικά προγράμματα και ευρύτερα η εκπαιδευτική διαδικασία, για να εντοπιστούν στοιχεία που κρυφά ή φανερά αναπαράγουν διακρίσεις σε βάρος της γυναίκας και του κοριτσιού.

Πέμπτο είναι το ζήτημα των εκ μητρογονίας προσφύγων, όπου τα πράγματα είναι ξεκάθαρα. Η σημερινή κυβέρνηση είναι η πρώτη από το 1974 που ασχολήθηκε με το ζήτημα και έλαβε μέτρα για τη στήριξη αυτής της κατηγορίας των συμπολιτών μας· μέτρα που εμπίπτουν στις δημοσιονομικές δυνατότητες του κράτους. Και βέβαια η σημαντική αυτή εξέλιξη είχε δυσανάλογα μικρή κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Βέβαια, κανένας από τους λαλίστατους βουλευτές της αντιπολίτευσης, που λαϊκίζουν επί μήνες για το θέμα, δεν το γύρισε η γλώσσα του να χαιρετίσει ειλικρινά αυτή την κυβερνητική απόφαση. Ό,τι και αν πουν και ό,τι και αν κρύψουν όμως, η αλήθεια γράφτηκε και δεν ξεγράφεται! Είναι η κυβέρνηση Χριστόφια που άνοιξε το δρόμο για τη στήριξη των εκ μητρογονίας προσφύγων και τον τερματισμό αυτής της κατάφωρης αδικίας, που υφίσταται μια μεγάλη μερίδα γυναικών!

Τέλος, άφησα το ζήτημα της παρουσίας των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων και θα ήθελα να επισημάνω το πιο απτό και πρόσφατο δείγμα της φιλοσοφίας που διέπει τη σημερινή κυβέρνηση: το διορισμό μέσα από τον τελευταίο ανασχηματισμό τριών γυναικών στο Υπουργικό Συμβούλιο, που είναι ο μεγαλύτερος αριθμός γυναικών που υπήρξαν ποτέ στο Υπουργικό Συμβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και μάλιστα σε νευραλγικά υπουργεία, όπως το Υπουργείο Εξωτερικών, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Μια σειρά από άξια και πετυχημένα άτομα που ανήκουν στο γυναικείο φύλο διορίστηκαν από την κυβέρνηση και σε αρκετά άλλα δημόσια αξιώματα. Περιττό είναι να υπογραμμιστεί κανείς ότι αυτό δεν είναι αρκετό. Είναι όμως σημαντικό να υπογραμμίσουμε τη διαφορά φιλοσοφίας που αποτυπώνεται στην ανοδική πορεία.

Όλα αυτά και πολλά άλλα καταδεικνύουν ότι με τη σημερινή κυβέρνηση τα αισθήματα μετουσιώνονται σε πρακτικά μέτρα για το σήμερα και το αύριο. Εμείς καλούμε κάθε γυναίκα της Κύπρου, όπου και αν ανήκει κομματικά, να αξιολογήσει αυτό το έργο και να κρίνει αν υπήρξε ποτέ άλλοτε στο παρελθόν τόσο πρόοδος στα θέματα γυναικας. Βέβαια, θα ήθελα να επισημάνω ότι ωραία είναι τα ευχολόγια και οι εκθέσεις ιδεών για την παρουσία γυναικών στην πολιτική ζωή, στην πράξη όμως κρινόμαστε όλοι!

Όταν, για παράδειγμα, πρόσφατα χρησιμοποιήθηκαν σεξιστικές αναφορές από βουλευτή σε βάρος της Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, δεν είδαμε πολλούς να καταδικάζουν ή τουλάχιστον να δυσανασχετούν με αυτά ούτε από γυναικείες οργανώσεις της αντιπολίτευσης ούτε από τα λεγόμενα “ακραϊφή ευρωπαϊκά κόμματα” της λεγόμενης “σύγχρονης φιλελεύθερης κουλτούρας”. Σιγή ιχθύος! Σίγουρα θα συμφωνήσουμε ότι η επίθεση στην υπουργό δεν έγινε, επειδή ήταν γυναίκα. Κάθε άλλο! Ήταν αντιπαράθεση πολιτικής στα πλαίσια ισοπεδωτικής κριτικής, η οποία φτάνει στα όρια της εξαλλοσύνης, που γίνεται από την αντιπολίτευση ενάντια στη σημερινή κυβέρνηση. Απλά, όταν η υπουργός έβαλε στο τραπέζι τεκμηριωμένα, λογικά και αδιάσειστα επιχειρήματα, αυτοί που δεν είχαν επιχειρήματα να αντιτάξουν επέλεξαν να κατεβάσουν το επίπεδο στο πάτωμα με μειωτικές αναφορές στο φύλο της! Κλασικές κομπλεξικές τακτικές!

Αγαπητοί συνάδελφοι, πριν κλείσω, θα ήθελα να θίξω ακόμα ένα ζήτημα, που στη δική μας αντίληψη είναι το πιο ουσιαστικό, όταν συζητούμε για τη γυναικεία παρουσία στην πολιτική ζωή. Γυναίκες στην πολιτική και σε θέσεις τεράστιας ισχύος μπορεί να βρεθούν και ήδη υπάρχουν μερικές. Το κατά πόσο όμως αυτές οι γυναίκες πρεσβεύουν και εφαρμόζουν μια πολιτική που βελτιώνει τη θέση της μάζας των γυναικών είναι μια πολύ διαφορετική υπόθεση. Για παράδειγμα, υπάρχουν γυναίκες που ευρισκόμενες σε κέντρα λήψης αποφάσεων, ένεκα κοινωνικοταξικής και πολιτικής τοποθέτησης, στηρίζουν μέτρα που κτυπούν την ποιότητα ζωής της πλειοψηφίας των εργαζόμενων γυναικών. Έτσι, είδαμε γυναίκες πολιτικούς να καταψηφίζουν την αύξηση της άδειας μητρότητας, να στηρίζουν ιδιωτικοποιήσεις κοινωνικών υπηρεσιών, που αποτελούν

τεράστιο αποκούμπι για την εργαζόμενη γυναίκα, να συμφωνούν με τις αυξήσεις των ορίων συνταξιοδότησης! Ακόμα, για να θέσουμε το ζήτημα και στη διεθνή του διάσταση, ενώ όλοι συμφωνούμε ότι οι γυναίκες, παρότι δεν κατεβαίνουν στα πεδία των μαχών, έχουν συντριπτικά το μεγαλύτερο μερίδιο στα θύματα των πολέμων, εντούτοις είδαμε τα προηγούμενα χρόνια γυναίκες πολιτικούς να στηρίζουν ή και να διατάζουν οι ίδιες πολεμικές επιθέσεις και συρράξεις με εκατόμβες νεκρών γυναικοπαίδων.

Γι' αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι, όταν συζητούμε για την παρουσία των γυναικών στην πολιτική, δεν πρέπει να μας διαφεύγει και αυτή η πτυχή, που είναι σαφώς πιο ουσιαστική: ποια πολιτική εφαρμόζουν οι γυναίκες εκείνες που ήδη βρίσκονται σε κέντρα λήψης αποφάσεων και προς όφελος ποιου αποβαίνει αυτή η πολιτική;

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης της κ. Σκεύης Κούτρα Κουκουμά ο Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ την κ. Κουκουμά.

Να παρακαλέσω την κ. Στέλλα Κυριακίδου εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού να προσέλθει στο βήμα.

ΣΤ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Βέβαια, θα ήθελα να πιστεύω ότι το θέμα που συζητούμε σήμερα είναι θέμα που μας ενώνει και γι' αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι, δε θα μπω στον πειρασμό να απαντήσω με στοιχεία που υπάρχουν, γιατί θεωρώ ότι δε θα εξυπηρετήσει το λόγο που μπήκε αυτό το θέμα για συζήτηση σήμερα στο Κεφάλαιο Δ'.

Σήμερα είναι 1^η του Δεκέμβρη· είναι παγκόσμια μέρα για το AIDS. Μόνο ο καρκίνος και οι καρδιοπάθειες αριθμούν περισσότερους θανάτους στις γυναίκες από ό,τι το AIDS. Το 20% των φορέων της ασθένειας με HIV παγκόσμια αφορά γυναίκες. Υπάρχει αύξηση στον αριθμό των γυναικών που μολύνονται από αυτό τον ιό μέσα από τις σεξουαλικές τους σχέσεις. Οι γυναίκες αποτελούν σήμερα το πρόσωπο αυτής της πανδημίας. Η μειωμένη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική αφήνει και σ' αυτό το θέμα τη διάσταση του φύλου εκτός, όσον αφορά την αντιμετώπιση του AIDS. Αυτό είναι απλά ένα παράδειγμα.

Ομολογουμένως, η συζήτηση αυτού του θέματος σήμερα εμένα με βρίσκει σε μια αμφιθυμία, αφού είναι από τις λίγες φορές που, παρ' όλο που σαφέστατα γνωρίζω ότι το θέμα είναι σοβαρό, το πρόβλημα είναι υπαρκτό, γνωρίζω ότι αυτά είναι πολύ ειπωμένα. Δεν το θεωρώ χρήσιμο, ιδιαίτερα μετά από τις προηγούμενες εισηγήσεις, που κάλυψαν αρκετά από τα στοιχεία, να προσπαθήσω εγώ να σας πείσω ότι έχουμε πρόβλημα, δηλαδή να σας πείσω για το αυτονόητο.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τι χρειάζεται λοιπόν να επαναλάβουμε; Η εικόνα μιλά από μόνη της. Δε θα σας ζαλίσω με αριθμούς· τους ακούσαμε ήδη. Να σας πω όμως πού υπερτερούμε: στο ότι εμείς οι γυναίκες αμειβόμαστε λιγότερο για την ίδια εργασία, στο ότι εμείς οι γυναίκες είμαστε περισσότερες στην ανεργία, στο ότι περισσότερες γυναίκες ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας, στο ότι περισσότερες γυναίκες είναι θύματα βίας και σωματεμπορίας και στο ότι περισσότερες γυναίκες με αναπηρίες στιγματίζονται. Τι πειράζει δηλαδή να ασχολούμαστε με το ότι στην Κύπρο η συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων ανέρχεται μόνο στο 4% σε σχέση με το 12% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Όλοι, πιστεύω, μοιραζόμαστε την πεποίθηση ότι η μάχη για την ισότητα των φύλων και ενδυνάμωση των γυναικών είναι μια μακροχρόνια μάχη. Ταυτόχρονα όλοι -θέλω να πιστεύω- πιστεύουμε ότι η ισότητα των φύλων είναι εφικτή μόνο μέσα από τη συνεργασία και από την κοινή προσπάθεια ανδρών και γυναικών. Αυτή όμως η συνεργασία δεν πετυχαίνεται ξαφνικά· μαθαίνεται, κτίζεται μέσα από καθημερινές ευθύνες στα σπίτια μας, στις οικογένειές μας, στις κοινότητές μας, στη δημόσια ζωή, στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Είναι μια συνεργασία απόλυτα αναγκαία, για να υπάρχει ισότητα, ευημερία και ειρήνη σε μια κοινωνία, μια συνεργασία απαραίτητη σε μια δημοκρατία. Όλοι λοιπόν λέμε ότι έχουμε έναν κοινό στόχο, να ανοίξουμε δρόμους στις γυναίκες, για να λαμβάνουν μέρος στα κέντρα λήψεως αποφάσεων και να συμβάλουμε όλοι με αυτό τον τρόπο σε ένα καλύτερο μέλλον.

Οι διακρίσεις εναντίον των γυναικών και τα εμπόδια που βρίσκουν μπροστά τους, για να συμμετέχουν στην πολιτική, δεν είναι βέβαια προκλήσεις και προβλήματα που αφορούν μόνο τη μικρή μας Κύπρο. Έρευνες

δείχνουν ότι εκεί που υπάρχει μεγαλύτερος αριθμός γυναικών στα κοινοβούλια δίνεται περισσότερη προσοχή, όπως έχουμε ήδη ακούσει, σε θέματα που αφορούν την υγεία, την οικογένεια, τη γυναίκα, την κοινωνία.

Παγκόσμια υπάρχει πρόοδος τα τελευταία χρόνια, υπάρχουν περισσότερες γυναίκες στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια. Έχουν γίνει προσπάθειες μέσα από τις ποσοτώσεις. Η δική μας παράταξη, ο Δημοκρατικός Συναγερμός, έχει τις ποσοτώσεις στο 30%. Τα Ηνωμένα Έθνη έχουν προβλέψει ότι σε χώρες όπου δεν υπάρχουν ποσοτώσεις οι γυναίκες δε θα πετύχουν το στόχο του 40% της εκπροσώπησης μέχρι το τέλος του αιώνα! Όμως οι ποσοτώσεις δε λύνουν το πρόβλημα, διότι το πρόβλημα αφορά τη στάση μας, την κουλτούρα μας, τη νοοτροπία μας και όλοι, μα όλοι ανεξαιρέτως έχουμε κάνει πολύ λίγα, για να βοηθήσουμε να αλλάξουν οι νοοτροπίες και οι στάσεις. Υπάρχει μια έλλειψη στην εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, υπάρχουν ελάχιστα προγράμματα στα μέσα μαζικής ενημέρωσης που προβάλλουν γυναίκες στις προεκλογικές περιόδους και ελάχιστα έχουν γίνει για τη στήριξη της γυναίκας-μητέρας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ξέρετε πού είναι πραγματικά το σοβαρότερο πρόβλημα; Στο ότι, νομίζω, δεν έχουμε συνειδητοποιήσει ότι η ισότητα των φύλων απαιτείται σε μια σύγχρονη Δημοκρατία. Στο ότι, για να πετύχουμε όλα αυτά για τα οποία μιλούμε, τους στόχους της ανάπτυξης, της απασχόλησης, της κοινωνικής συνοχής, πρέπει οι πολιτικές αποφάσεις να αντικατοπτρίζουν τα ενδιαφέροντα και τις αξίες όλων των πολιτών και επομένως και των γυναικών.

Ναι, πιστεύω ότι σήμερα στην Κύπρο υπάρχει ένα σοβαρό δημοκρατικό έλλειμμα. Στην Κύπρο σήμερα στερούμε τη δυνατότητα να συζητούνται θέματα από μια άλλη οπτική, ναι, μια διαφορετική, λόγω φύλου, οπτική· θέματα που αφορούν το 50% και πλέον του παγκόσμιου πληθυσμού, που θα έρθει να συμπληρώσει την εικόνα και να επιτρέψει να λαμβάνονται αποφάσεις που εκπροσωπούν το σύνολο. Γι' αυτό να μην ψάχνουμε μόνο τις θετικές δράσεις και να συνειδητοποιήσουμε ότι αυτό που συζητείται σήμερα δε θα αλλάξει, αν δεν καταλάβουμε ότι μας αφορά όλους. Και, ναι, ότι αυξημένη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων δεν είναι επαιτεία, αλλά είναι βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, είναι απαίτηση των γυναικών ως ισότιμων και αναπόσπαστων μελών της κοινωνίας που ζούμε.

Εμείς, ως κοινοβούλιο, ανοίγουμε δρόμους; Εγώ θα έρθω να συμφωνήσω με κάτι το οποίο ανέφερε η συνάδελφος η Ρούλα Μαυρονικόλα. Εγώ αισθάνομαι ότι φέτος κλείσαμε μια πόρτα. Κλείσαμε μια πόρτα, διότι καταργήσαμε μια επιτροπή, την επιτροπή Ίσων Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών, η οποία τα τελευταία χρόνια είχε βάλει στην ημερήσια διάταξη προς συζήτηση και θέματα ξεχωριστά που αφορούν τις γυναίκες και την ισότητα. Και είμαστε ένα από τα λίγα κοινοβούλια στην Ευρωπαϊκή Ένωση που δεν έχουν επιτροπή αρμόδια για τα θέματα ισότητας. Αυτή λοιπόν είναι μια πρόκληση.

Τελειώνοντας, επιστρέφω εκεί που ξεκίνησα, στην αμφιθυμία που ένιωθα, όταν άρχισα να γράφω αυτή τη σύντομη παρέμβαση. Η αμφιθυμία μου, όσο έγραφα, δυστυχώς μετατράπηκε σε απογοήτευση· απογοήτευση, γιατί δεν εννοούμε να καταλάβουμε πως οι νοοτροπίες και τα στερεότυπα της κοινωνίας μας, που οδηγούν τις γυναίκες να είναι θύματα σωματεμπορίας και βίας, να ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας, εις το περιθώριο της πολιτικής και οικονομικής ζωής, είναι εις βάρος της αρχής και του πνεύματος του χώρου στον οποίο βρισκόμαστε σήμερα. Και οι αλλαγές δεν είναι ούτε παράκληση ούτε ελπίδα· είναι απαίτηση. Και θα έπρεπε να είναι όλων μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ την κ. Κυριακίδου για την παρέμβασή της.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, κύριε Κατσοιρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι σύνηθες και ίσως είναι και σωστό να επισημαίνουμε τα αρνητικά, αλλά έχω την εντύπωση ότι αδικούμε τον εαυτό μας -δεν αναφέρομαι στην ομιλία της Στέλλας, αλλά όλων των συναδελφισσών- γιατί έχουμε αυτή τη στιγμή τρεις γυναίκες υπουργούς, έχουμε επιτρόπους γυναίκες δύο-τρεις, έχουμε γενική ελέγκτρια σε αυτή τη Δημοκρατία, έχουμε γενική λογίστρια. Και αυτό που ελέχθη...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Επίτροπο Διοικήσεως.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Επίτροπο Διοικήσεως.

Δεν είναι ορθό αυτό που λέχθηκε για την επιτροπή. Είναι Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών. Απλώς έγινε σύντμηση για αποτελεσματικότητα. Όλα τα άλλα που λέχθηκαν μπορεί να είναι σωστά, αλλά εγώ έχω την αίσθηση ότι, αν μονίμως υπάρχει ένα παράπονο γι' αυτά που οι άλλοι δεν κάμνουν για τις γυναίκες, δε θα διορθωθεί η κατάσταση. Επιτρέψτε μου να τα πω, γιατί η μητέρα μου υπήρξε τριάντα πέντε ολόκληρα χρόνια βοηθός γενικός γραμματέας της ΠΟΓΟ και, ήθελα δεν ήθελα, όλα αυτά τα πράγματα τα άκουγα κάθε μέρα στο σπίτι.

Δε νομίζω ότι με το να διαπιστώνουμε απλώς τα αρνητικά θα βοηθηθεί το θέμα. Πρέπει να λέμε και κάποια θετικά, για να ενθαρρύνουμε και τις ίδιες τις γυναίκες για το ότι, άμα προσπαθήσουν, θα τα καταφέρνουν. Και δεν είναι μαυρίλα 'πού την απέναντι πλευρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και η κ. Μαυρονικόλα.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ήταν μια πάρα πολύ καλή συζήτηση για ένα θέμα που έχουμε όλοι ευαίσθητες. Εγώ θα το αντικρίσω πολύ σύντομα από μια άλλη σκοπιά. Είναι γεγονός -και το βιώσαμε όλοι- ότι στα μαθητικά χρόνια, τουλάχιστον τα δικά μου, η πλειοψηφία των αρίστων ήταν γυναίκες. Το ίδιο συνέβαινε και στα πανεπιστήμια. Και ακόμα στα πρώτα επαγγελματικά βήματα η πλειοψηφία αυτών που έχουν τις καλύτερες επιτυχίες είναι γυναίκες. Το πρόβλημα νομίζω ότι ξεκινά, όσον αφορά τις γυναίκες, με τη μητρότητα. Και εκεί που μέσω της μητρότητας χαρίζουν στον κόσμο και σε όλους από μας ό,τι καλύτερο έχουμε στη ζωή μας, τα παιδιά μας, η μητρότητα κοστίζει στη γυναίκα, γιατί εκεί βρίσκει το πρώτο ανάχωμα και το πρώτο μεγάλο εμπόδιο στην παραπέρα επαγγελματική της σταδιοδρομία και καταξίωση. Και δεν είναι μόνο οι φτωχοί αριθμοί στο δημόσιο πολιτικό βίο. Αν κάποιος προχωρήσει και εξετάσει στην Κύπρο τα ποσοστά γυναικών σε διευθυντικές θέσεις στον ιδιωτικό τομέα, θα διαπιστώσει ότι εκεί δε μιλάμε για μικρά ποσοστά, αλλά για ανυπαρξία διευθυντικών στελεχών που να είναι γυναίκες. Αν προσέξουμε τα διοικητικά συμβούλια εταιρειών, αν υπάρχει κάποια σε αυτά, είναι μια εξαίρεση, για να επιβεβαιώνει τον κανόνα των ανδροκρατούμενων διοικητικών συμβουλίων.

Άρα, ταπεινά λέω ότι πρέπει να βρούμε τρόπους ως κοινωνία η μητρότητα να μην είναι τιμωρία για τη γυναίκα, αλλά επιπρόσθετη επιβράβευση, για να μπορεί να συνεχίζει, γιατί έχει τις δυνατότητες να προχωρεί και στον πολιτικό στίβο, αλλά και στην επαγγελματική σταδιοδρομία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Η κ. Μαυρονικόλα.

P. ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου, δυο κουβέντες μόνο.

Να πω ότι έχει δίκαιο ο κ. Κατσουρίδης στο ότι όντως υπάρχουν γυναίκες οι οποίες έχουν διοριστεί και ακριβώς το ζητούμενο σε αυτή την περίπτωση είναι να δημιουργήσουμε γυναικεία πρότυπα μέσα από διορισμούς, ακριβώς για να δείξουμε και στις υπόλοιπες γυναίκες, αλλά και στον πληθυσμό, στους ψηφοφόρους, ότι και οι γυναίκες μπορούν να τα καταφέρουν. Αυτό που λέτε είναι πάρα πολύ σωστό.

Από εκεί και πέρα όμως, θα πρέπει να παραδεχτούμε ότι οι αριθμοί είναι εκεί και είναι τραγικοί οι αριθμοί. Συμφωνώ απόλυτα με όλα όσα λέχθηκαν προηγουμένως. Δεν ισοπεδώνουμε τα πάντα. Αλίμονο, αν το 2011, με μια κυβέρνηση με ιδεολογική τοποθέτηση όπως είναι η δική σας, κύριε Κατσουρίδη, δεν είχαμε διορισμούς γυναικών. Απ' εκεί και πέρα, εμείς εκείνο που ζητούμε είναι να διοριστούν περισσότερες γυναίκες, ακριβώς να δείξουμε ότι έχουμε ικανές γυναίκες που καταξιώνονται, για να μπορέσουμε ακριβώς να έχουμε μετά και γυναίκες οι οποίες θα ψηφιστούν στα διάφορα πόστα. Γι' αυτό μη θεωρήσετε ότι είναι ισοπεδωτική η τοποθέτηση. Απλά οι αριθμοί γυναικών οι οποίες έχουν διοριστεί επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Δυστυχώς οι αριθμοί, επαναλαμβάνω, είναι εκεί. Κοιτάξτε γύρω μας. Αυτό λέει πολλά.

Όσο για τις τοποθετήσεις, σε κάποιες τοποθετήσεις της φίλης της Σκευής, επειδή δεν είναι μέσα στο σημερινό θέμα, δε θα ήθελα, τουλάχιστον εγώ προσωπικά, να απαντήσω. Θα έχουμε την ευκαιρία στους προϋπολογισμούς να απαντήσουμε και για τη μητρογονία και για διάφορα άλλα θέματα τα οποία έχουν αναφερθεί μέσα από την ομιλία της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Κουκουμά.

ΣΚ. ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Νομίζω ότι ένας συγκερασμός των απόψεων, των τοποθετήσεων του κ. Αβέρωφ και της Ρούλας όσον αφορά το πώς θα προχωρήσει μπροστά η γυναίκα, πώς θα στηρίξουμε τη γυναίκα στη μητρότητα είναι όλα εκείνα που μια κυβέρνηση θα πρέπει να κάμει· να διαμορφώσει, να δημιουργήσει υποδομές, για να στηρίξει τη γυναίκα, για να πάει παρακάτω. Δεν την παίρνεις, για να την κάτσεις στην όποια θέση!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ας μου επιτραπεί να ολοκληρώσω τη συζήτηση και να πω ότι σίγουρα έχουν γίνει βήματα τις τελευταίες δεκαετίες, για να πάρει η γυναίκα μια καλύτερη θέση στα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Ένα είναι το σίγουρο, ότι η βελτίωση της θέσης της γυναίκας, η ισότιμη, ισοβαρής συμμετοχή στα κέντρα λήψεως αποφάσεων δε θα γίνουν ούτε διά της επιβολής ούτε μόνο με νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα, αλλά με τη διαμόρφωση μιας κοινωνικής συνείδησης. Η συμμετοχή λοιπόν των γυναικών στα κέντρα λήψης των αποφάσεων είναι πρώτα και πάνω απ' όλα ένα ζήτημα πολιτισμού· είναι ζήτημα επιπέδου πολιτισμού. Η δική μας κοινωνία, η κυπριακή κοινωνία, έχει βαθιές πολιτιστικές ρίζες, διαθέτει υψηλό μορφωτικό επίπεδο και χαρακτηρίζεται από βαθιά πολιτική συνείδηση και παιδεία.

Είναι λοιπόν καιρός αναχρονιστικές αντιλήψεις, προκαταλήψεις, ταμπού και στερεότυπα να εγκαταλειφθούν και πραγματικά η γυναίκα να πάρει τη θέση που της αξίζει μέσα στην κυπριακή κοινωνία. Είναι τελικά ζήτημα πολιτισμού.

Με αυτά ολοκληρώθηκε η συζήτηση του θέματος.

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 8 Δεκεμβρίου 2011, στις 10.00 π.μ. -υπογραμμίζω ξανά, στις 10.00 π.μ.- με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

Ομιλία του Υπουργού Οικονομικών για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2012 (4.00 μ.μ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2011. (Πρόταση νόμου). (Αρ. Φακ. 23.02.052.061-2011).
2. Ο περί Κοινοταρχών (Επίδομα Παραστάσεως) Νόμος του 2011. (Πρόταση νόμου). (Αρ. Φακ. 23.02.052.066-2011).
3. Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2011. (Πρόταση νόμου). (Αρ. Φακ. 23.02.052.067-2011).
4. Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2011. (Πρόταση νόμου). (Αρ. Φακ. 23.02.052.068-2011).
5. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 2011. (Αρ. Φακ. 23.01.052.229-2011).
6. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 2011. (Αρ. Φακ. 23.01.052.230-2011).
7. Ο περί Επιβολής Ειδικού Φόρου Πιστωτικού Ιδρύματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.01.052.222-2011).
8. Ο περί της Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κρίσεων Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.01.052.223-2011).
9. Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας Ανεξάρτητου Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας Νόμος του 2011. (Αρ. Φακ. 23.01.052.224-2011).
10. Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2011. (Πρόταση νόμου). (Αρ. Φακ. 23.02.052.073-2011).

11. Ο περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.241-2011).
12. Ο περί Παροχής Φοιτητικής Χορηγίας Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.242-2011).
13. Ο περί Επιβολής Ειδικού Τέλους επί των Χρηματιστηριακών Συναλλαγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.214-2011).
14. Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2011.
(Πρόταση νόμου).
(Αρ. Φακ. 23.02.052.063-2011).
15. Ο περί Ιατρών (Σύλλογοι, Πειθαρχία και Ταμείον Συντάξεων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Πρόταση νόμου).
(Αρ. Φακ. 23.02.052.040-2011).
16. Οι περί της Δημόσιας Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Σχολής (Καταργητικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.115-2011).
17. Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών του 2012 Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.243-2011).
18. Οι περί Εμπορικών Αντιπροσώπων (Συγκρότηση και Λειτουργία Συμβουλίου, Εγγραφή Μέλους και Τέλη) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.002-2011).
19. Ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.198-2011).
20. Ο περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.199-2011).
21. Ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών στους Τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.200-2011).
22. Ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.201-2011).
23. Ο περί Εγγραφής Γεωπόνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.179-2011).
24. Οι περί Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (Τέλος Καταβλητέον υπό Εργοδοτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.117-2011).
25. Οι περί της Εξαγωγής, Διαμεσολάβησης και Παροχής Τεχνικής Βοήθειας σε σχέση με Ελεγχόμενο Είδος (Στρατιωτικός Εξοπλισμός) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.047.108-2010).
26. Οι περί Ελεγχόμενων Ειδών (Ενδοκοινοτική Μεταφορά Προϊόντων

- Συνδεόμενων με τον Τομέα της Άμυνας) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.081-2011).
27. Ο περί Προστασίας του Περιβάλλοντος μέσω του Ποινικού Δικαίου Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.213-2011).
  28. Ο περί Πυροβόλων και Μη Πυροβόλων Όπλων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2010.
(Αρ. Φακ. 23.01.051.222-2010).
  29. Ο περί Παραγραφής (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011.
(Πρόταση νόμου).
(Αρ. Φακ. 23.02.052.071-2011).
  30. Ο περί Ποινικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.180-2011).
  31. Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.181-2011).
  32. Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.182-2011).
  33. Ο περί Ποινικής Δικονομίας (Προσωρινές Διατάξεις) (Καταργητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.183-2011).
  34. Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.184-2011).
  35. Ο περί Αποδείξεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.185-2011).
  36. Ο περί Θανατικών Ανακριτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.186-2011).
  37. Ο περί Νομικής Αρωγής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.187-2011).
  38. Ο περί Αποβλήτων Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.212-2011).
  39. Οι περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Διαχείριση Χρησιμοποιημένων Ορυκτελαίων) (Καταργητικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.109-2011).
  40. Ο περί Συλλογής και Επεξεργασίας των Τηγανελαίων Νόμος του 2010.
(Πρόταση νόμου).
(Αρ. Φακ. 23.2.051.032-2010).
  41. Ο περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Πρόταση νόμου).
(Αρ. Φακ. 23.02.052.034-2011).
  42. Ο περί Απονομής του Οικολογικού Σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.225-2011).
  43. Ο περί Περιορισμού των Εκπομπών Πτητικών Οργανικών Ενώσεων που Οφείλονται στη Χρήση Οργανικών Διαλυτών σε Χρώματα Διακόσμησης, Βερνίκια, Προϊόντα Φανοποιίας Αυτοκινήτων και Άλλα Προϊόντα Βαφής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.233-2011).
  44. Ο περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.215-2011).

45. Ο περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2010.
(Αρ. Φακ. 23.01.051.158-2010).
46. Ο περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.138-2011).
47. Ο περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.161-2011).
48. Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.164-2011).
49. Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2011.
(Πρόταση νόμου).
(Αρ. Φακ. 23.02.052.074-2011).
50. Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για το μήνα Ιανουάριο του 2012.
(Αρ. Φακ. 23.10.002.004).
51. Ο περί Εγγραφής Βελονιστών Νόμος του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.01.052.228-2011).
52. Οι περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Διεξαγωγή Έρευνας για την Πηγή των Οικονομικών Πόρων των Εκπαιδευτικών Λειτουργών) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. ΔΝ. 61/99).
53. Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Έλεγχος Διαφημίσεων) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.251.2002).
54. Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.059.2005).
55. Οι περί Ακτοπλοϊκών και Άλλων Επιβατηγών Σκαφών Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.046.085-2009).
56. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ταμείο Ευημερίας Προσωπικού) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.046.086-2009).
57. Οι περί Συντεχνιών Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.046.114-2009).
58. Οι περί Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών - Θέσεις Ανώτερου Λειτουργού Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, Ανώτερου Επιθεωρητή Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, Επιθεωρητή Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, Ανώτερου Αποθηκάρου και Αποθηκάρου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.046.125-2009).
59. Οι περί Αποχτετεύσεων Πάφου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.047.014-2010).
60. Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια Υπηρεσίας Θέσεων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.047.073-2010).
61. Οι περί Υπουργείου Υγείας, Διοίκηση - Θέση Προϊσταμένου Κέντρου Αίματος (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2011.

- (Αρ. Φακ. 23.03.047.088-2010).
62. Οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Δημοτικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.047.116-2010).
63. Οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητες) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.047.120-2010).
64. Οι περί Προστασίας των Νέων κατά την Απασχόληση Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.047.124-2010).
65. Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία των Νέων) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.047.125-2010).
66. Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.047.129-2010).
67. Οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών στους Τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Αναθέτουσες Αρχές του Κράτους) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.047.132-2010).
68. Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέση Προϊσταμένου Υγειονομικής Υπηρεσίας (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.047.144-2010).
69. Οι περί Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Θέσεις Πρώτου Ειδικού Ψυχολόγου, Ανώτερου Ειδικού Ψυχολόγου, Ειδικού Ψυχολόγου Α΄ και Ειδικού Ψυχολόγου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.001-2011).
70. Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημόσιων Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.018-2011).
71. Οι περί Εκπαιδευτικών Λειτουργών (Τοποθετήσεις, Μετακινήσεις και Μεταθέσεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.026-2011).
72. Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.033-2011).
73. Οι περί Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (Γλώσσες Διδασκαλίας) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.041-2011).
74. Οι περί Υπουργείου Υγείας, Διοίκηση - Διεύθυνση Νοσηλευτικών Υπηρεσιών, Νοσηλευτικός Κλάδος Ψυχικής Υγείας - Θέση Ανώτερου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.043-2011).
75. Οι περί Ιδιωτικών Γραφείων Εξεύρεσης Εργασίας Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.050-2011).
76. Οι περί Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2011.
(Αρ. Φακ. 23.03.048.057-2011).

77. Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Διευθυντή Κλινικής/Τμήματος και Βοηθού Διευθυντή Κλινικής/Τμήματος (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.058-2011).
78. Οι περί Ενεργειακής Απόδοσης κατά την τελική χρήση και τις Ενεργειακές Υπηρεσίες (Ενεργειακοί Ελεγκτές) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.059-2011).
79. Οι περί Κτηνιατρικών Φαρμακευτικών Προϊόντων (Τέλη) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.078-2011).
80. Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.079-2011).
81. Οι περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης Κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.086-2011).
82. Οι περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.090-2011).
83. Οι περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.091-2011).
84. Οι περί Δασών (Άδειες, Χρήση Δασικών Δρόμων και Εξαγωγή Δασικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.092-2011).
85. Οι περί Δασών (Αναγνώριση Οργανώσεων Ιδιοκτητών Ιδιωτικών Δασών) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.093-2011).
86. Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.096-2011).
87. Οι περί Εγγραφής Γεωπόνων Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.099-2011).
88. Οι περί του Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Όροι Πρόσληψης και Υπηρεσίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.100-2011).
89. Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια Υπηρεσίας Θέσεων) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.106-2011).
90. Οι περί του Ασυμβιβάστου προς την Άσκηση των Καθηκόντων Ορισμένων Αξιωματούχων της Δημοκρατίας Ορισμένων Επαγγελματικών και Άλλων Συναφών Δραστηριοτήτων τους (Διαδικασία Έρευνας και Σύσταξης Πορίσματος της Επιτροπής) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.107-2011).
91. Οι περί Πυροβόλων και Μη Πυροβόλων Όπλων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.108-2011).
92. Οι περί Αξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρητήσεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011. (Αρ. Φακ. 23.03.048.110-2011).
93. Οι περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011.

(Αρ. Φακ. 23.03.048.112-2011).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1. «Το δημογραφικό πρόβλημα στην Κύπρο και τρόποι αντιμετώπισής του».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Λευτέρη Χριστοφόρου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.05.044.003-2011).
2. «Η αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης που προέκυψε μετά την τραγική έκρηξη στη ναυτική βάση “Ευάγγελος Φλωράκης” και η επιτακτική ανάγκη για στροφή στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Περδίκη).
(Αρ. Φακ. 23.05.044.005-2011).
3. Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας για το θέμα «Η μεγάλη έκρηξη στη ναυτική βάση “Ευάγγελος Φλωράκης” και η διεξαγωγή αντικειμενικής, ενδεδειγμένης και αμερόληπτης έρευνας».
(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας).
(Αρ. Φακ. 23.04.028.381-2011).
4. «Η κατάσταση που επικρατεί στον τομέα της δημόσιας υγείας και η προοπτική εφαρμογής του Γενικού Σχεδίου Υγείας».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση των βουλευτών κ. Ανδρέα Κυπριανού και Δημήτρη Συλλούρη).
(Αρ. Φακ. 23.05.044.006-2011).
5. «Η οικονομική κατάσταση των Κυπριακών Αερογραμμών και η ανάγκη για λήψη άμεσων πολιτικών αποφάσεων για το μέλλον τους».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή του Κ.Σ. ΕΔΕΚ κ. Νίκου Νικολαΐδη).
(Αρ. Φακ. 23.05.044.009-2011).

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 5.55 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

Αδάμου Αδάμος	Κώστα Κώστας
Αντωνίου Αντώνης	Λαμάρης Γιάννος
Βαρνάβα Γιώργος	Λουκαΐδης Γιώργος
Βότσης Άγγελος	Μαυρίδης Μάριος
Γαβριήλ Γιαννάκης	Μαυρονικόλα Ρούλα
Γεωργιάδης Χάρης	Μητσόπουλος Τάσος
Γεωργίου Γιώργος	Μιχαηλίδης Ανδρέας
Δαμιανού Άριστος	Νεοφύτου Αβέρωφ
Δημητρίου Μισιαούλη Στέλλα	Νικολαΐδης Νίκος
Δίπλαρος Ευθύμιος	Νικολάου Ιωνάς
Ευαγόρου Σταύρος	Παπαγεωργίου Πάμπος
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Παπαδόπουλος Νικόλας
Καρογιάν Μάριος	Περδίκη Γιώργος
Κατσουρίδης Νίκος	Πιτσιλλίδης Ανδρέας
Καυκαλιάς Αντρέας	Προκοπίου Γεώργιος

Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Σαμψών Σωτήρης
Κουλίας Ζαχαρίας	Σταυριανός Πανίκκος
Κουτσού Νίκος	Στυλιανίδης Χρήστος
Κυπριανού Ανδρέας	Συλλούρης Δημήτρης
Κυπριανού Άντρος	Τζιοβάνης Χριστάκης
Κυριακίδου Αθηνά	Τορναρίτης Νίκος
Κυριακίδου Στέλλα	Φακοντής Αντρέας
Κωνσταντίνου Κώστας	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Κωνσταντίνου Νεόφυτος	Χατζηγιάννης Κυριάκος

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Χατζηρούσος Αντώνης

Μαχτεσιάν Βαρτέκς

Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Αναφορά του Προέδρου της Βουλής στο θάνατο του πρώην βουλευτή Φοίβου Κληρίδη και τήρηση μονόλεπτης σιγής.
2. Ομιλία του Προέδρου της Βουλής για την Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών.
3. Ψήφισμα για τις κλιματικές αλλαγές, αγόρευση του κ. Γιώργου Πεردίκη και έγκρισή του.
4. Ανακοίνωση από τον Πρόεδρο της Βουλής αλλαγής στη σύνθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.
5. Έκθεση για τα νομοσχέδια «Ο περί Εγγραφής Ιατρών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011» και «Ο περί Εγγραφής Ιατρών Τροποποιητικός (Αρ. 3) Νόμος του 2011» και ψήφισή τους σε ενιαίο κείμενο νόμου με τον τίτλο «Ο περί Εγγραφής Γιατρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011».
6. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί της Υγιεινής και του Επίσημου Ελέγχου των Τροφίμων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011» και έγκρισή τους.
7. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Κτήσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Αλλοδαποί) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011» και ψήφισή του σε νόμο.
8. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί του Καταστατικού του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (Κυρωτικός) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011» και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο «Ο περί Κυρώσεως της Τροποποίησης του Καταστατικού του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (Κυρωτικός) Νόμος του 2011».
9. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2011» και έγκρισή τους.
10. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2011» και έγκρισή τους.
11. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
12. Ερωτήσεις βουλευτών:

Η δίκη για τα ρουσφέτια στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος - Ο αριθμός των μελών και το κόστος της προεδρικής φρουράς - Ο νέος συντονιστής οργανωτικών θεμάτων για τις ανάγκες της προεδρίας στις Βρυξέλλες - Ο αριθμός των αστυνομικών και το κόστος φρούρησης των πολιτικών - Ενίσχυση της προεδρικής φρουράς μετά την έκρηξη στο Μαρί - Επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον από αγώνα αυτοκινήτων στην Πόλη Χρυσοχούς - Κίνδυνοι από τη χρήση κινητού τηλεφώνου από παιδιά - Συμμετοχή της Κύπρου σε ευρωπαϊκά προγράμματα θαλάσσιας πολιτικής - Το μηχάνημα αυτόματης παράδοσης φαρμακευτικών σκευασμάτων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας - Προειδοποιήσεις για τους κινδύνους από τη χρήση κινητού τηλεφώνου - Προδιαγραφές για τα κράνη των μοτοσικλετιστών - Υποβολή αιτήσεων παραχώρησης άδειας εισόδου σε αλλοδαπούς φοιτητές - Θέσπιση συμφώνου συμβίωσης ατόμων ίδιου φύλου - Το δίκτυο φροντίδας στην κοινότητα ατόμων με ψυχικές παθήσεις - Ετοιμασία του νομοσχεδίου «Ο περί της Κοινοτικής Φροντίδας Ψυχικής Υγείας

Νόμος» - Προγράμματα εργασιακής αποκατάστασης ατόμων με ψυχικές παθήσεις - Προγράμματα για την καταπολέμηση των προκαταλήψεων απέναντι στα άτομα με ψυχικές παθήσεις.

13. Απαντήσεις υπουργών στις ακόλουθες ερωτήσεις βουλευτών:

Η εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου για τον Πολιτισμό - Απαγόρευση διενέργειας τηλεφωνικού εράνου από την Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου - Παράνομα υποστατικά στη Λάρα - Κανονισμοί για το ψάρεμα με καλάμι - Συστηματική παραβίαση ποδηλατολωρίδων στη Λεμεσό - Απώλεια άδειας οδικής χρήσης και αποζημιώσεις λεωφορειούχων μετά τη λειτουργία του ΟΣΕΛ - Απαλλοτρίωση στον Ψεματισμένο για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς - Ερωτήματα για το μάθημα των μαθηματικών της Β΄ Γυμνασίου - Έρευνα για περιουσιακά στοιχεία των καθεστώτων Γκαντάφι και Άσαντ στην Κύπρο - Έρευνα για μείωση διοικητικού φόρτου και κόστους των επιχειρήσεων - Εγκατάσταση και λειτουργία του διαδικτυακού συστήματος Τράπεζας Νομικής Πληροφόρησης - Εργοδότηση αδιόριστων εκπαιδευτικών στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης και τα επιμορφωτικά κέντρα - Κριτήρια ειδικής χορηγίας σε συνταξιούχους - Επιστημονική και περιβαλλοντική αξιοποίηση των δύο μεταλλείων της περιοχής Μαθιάτη - Εγκαταλειμμένοι κλωβοί ιχθυοτροφείων στη θαλάσσια περιοχή Αγίου Γεωργίου του Αλαμάνου και νέου λιμανιού Λεμεσού - Ερωτηματολόγιο της Στατιστικής Υπηρεσίας για την απογραφή του πληθυσμού - Παραχώρηση γης για κατασκευή μονάδας ανακύκλωσης αδρανών υλικών στην Πάφο.

14. Αγορεύσεις και συζήτηση (Ρ. Μαυρονικόλα, Γ. Περδίκης, Δ. Συλλούρης, Α. Κυριακίδου, Σκ. Κούτρα Κουκουμά, Στ. Κυριακίδου, Ν. Κατσουρίδης, Α. Νεοφύτου, Πρόεδρος) για το θέμα «Η μειωμένη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψεως αποφάσεων και τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου» και λήξη αυτού.